

İCRA VE İFLAS HUKUKU

DERS NOTU

ERHAN GÜNEŞ

www.sinavkazan.com

I-GİRİŞ

A. GENEL BİLGİ

İcra ve iflas hukuku diğer bir deyişle takip hukuku veya cebri icra hukuku, özel hukuktan doğan borç ilişkilerinde, borçlunun borcunu ifa etmemesi nedeniyle, alacaklının alacağını devlet organları eliyle tahsil edebilmesi için çeşitli yol ve kuralları düzenleyen hukuk dalıdır. İcra-iflas Hukukunda temel kural alacaklının alacaklarını bizzat tahsil edememesidir. Yani ihkak-ı hak yasaktır. Borçlunun (örneğin para) borcunu ifa etmemesi üzerine alacaklının talebi üzerine cebri icra organları borçlunun mallarına el koyar, satışını gerçekleştirir ve elde edilen nakit üzerinden alacaklıya alacağını teslim eder.

- **Cebri icra hukukunda icra organlarının gerçekleştireceği yaptırımlar borçlunun malvarlığına yöneliktir.** Yani borçlu borcunu ifa etmediği için özgürlüğü bağlayıcı cezaya (hapse) çarptırılamaz. Borçlunun malvarlığının olmaması ise tabi ki onu borçtan kurtarmaz, borç varlığını sürdürür. Borçlunun borcunu ödeyene kadar hapsedilmesi eski hukuk sistemlerinde kalmıştır. (Anayasa m.38) Ancak, tamamen istisnai olarak durumuna göre borçluyu mal beyanında bulunmaya zorlamak amacıyla hapisle tazyik veya yalan mal beyanında bulunması nedeniyle hapis cezası uygulamaları da vardır. Aynı şekilde nafaka hükümlerine aykırı davranan borçlunun da hapisle tazyiki mümkündür. Ancak bunlar ana kural olan cebri icra tedbirlerinin borçlunun sadece malvarlığına dönük olmasını değiştirmez.
- **İcra-iflas hukukunda da borçlar hukukundaki gibi alacaklı, borçlu ve borç kavramları kullanılmaktadır, ancak maddi hukuktan daha geniş nitelikte kullanılmaktadır.** (Medeni hukuk, borçlar hukuku, ticaret hukuku maddi hukuk olarak nitelenir. İcra ve iflas hukuku ise ağırlıklı bir usul hukukudur.) Örneğin, aile hukukunda çocuğun velayeti kendisine verilen eş, diğerinden çocuğunu teslim alamadıysa cebri icra yoluyla alabilir. İşte burada velayet kendisine verilen eş alacaklı, çocuğu teslim edecek eş borçlu, çocuğunu teslimi ise borcun konusunu teşkil edecektir. Demek ki borçlar hukukunda alacak-borç olarak kabul edilmeyecek bazı hususlar icra ve iflas hukuku anlamında borç olarak kabul edilir. Bu nedenle alacaklı ve borçlu kavramları daha geniş değerlendirilir.
- Bu bağlamda **alacaklının alacağı mutlaka para olmak zorunda değildir, çocuk teslim, kiracının tahliyesi gibi farklı alacaklar da takibin konusu olabilir.**

GÖZDEN KAÇIRMA: İcra-iflas hukuku özel hukuktan doğan borç ilişkilerinde ortaya çıkan tahsil sorununu düzenler ve başlıca kaynak İcra ve İflas Kanunu'dur. Oysa kamu hukuku alacakları için Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun uygulanır.

B. CEBRİ İCRA ÇEŞİTLERİ

Cebri icra çeşitlerini ikiye ayırmak mümkündür. Cüz'i icra ve Külli icra. Cüz'i icra, icra hukuku olarak tanımlanırken, külli icra iflas hukuku olarak tanımlanır.

Cüz'i icra da kendi içinde genel icra hukuku ve kamu alacakları için icra hukuku olarak ikiye ayrılır. Kamu alacakları için icra hukuku burada bizim konumuzu oluşturmamaktadır. Özel hukuktan doğan borçların icrası anlamında genel icra hukuku üzerinde duracağız.

CÜZ'İ İCRA (Genel icra hukuku)	KÜLLİ İCRA (iflas hukuku)
Herhangi bir borçluya icra yapılabilir. Borçlunun sıfatının bu anlamda pek önemi yoktur. Ör: Ahmet bana 20 bin TL borcunu ödemediğinde, boşandığım eşim çocuğun velayeti bana verilmesine rağmen çocuğu teslim etmediğinde vb.	Sadece iflasa tabi kişilere (genellikle tacirler) karşı iflas takibi yapılabilir. İflas tabi kişilerin (iflas ettiklerinde müflis adını alırlar) kimler olduğunu ileride göreceğiz. Ör: Bir Anonim Şirket bana olan 20 bin TL borcunu ödemediğinde ona karşı iflas takibi başlatabilirim. (İstiyorsam icra takibi de başlatabilirim) Öte yandan iflasa tabi kişilere karşı iflas takibi başlatabilmek için pek çok "sebebe" vardır.
Para alacakları başta olmak üzere bütün alacaklar için başvurulabilen yoldur. Ör: Para alacağı, çocuk teslimi, kiracının tahliyesi, altın para alacakları, borçluyu teminat göstermeye zorlamak, bir edimin yerine getirilmesi vb.	Sadece para alacakları için ve teminat alacakları için (borçluyu teminat göstermeye zorlamak için) başvurulabilen yoldur.
Sadece alacaklılar borçluya karşı icra takibi başlatabilir. Borçlu kendisine karşı icra takibi başlatamaz.	Tabi ki kural olarak alacaklılar borçlunun iflasını isterler. Ancak borçlunun kendi iflasını istemesinin zorunlu ve isteğine bağlı olduğu haller de mevcuttur.
Cüzi icrada borçlunun borca yetecek kadar malvarlığına cebri icra ile el konulur. Yani bütün malvarlığına el konulması gerekmeyebilir. Alacak karşılanana kadar haciz yapılır. Borçlunun da mal beyanında bulunması gerekebilir. Borçlunun malı yoksa veya alacağa yetmiyorsa İcra Dairesi tarafından bir aciz belgesi düzenlenerek alacaklıya verilir. Bu belge kalan alacak tutarını göstermekle birlikte alacaklıya borçluya karşı kullanması için pek çok imkan verir.	Külli icrada borçlu bütün malvarlığı ile sorumludur. Bu nedenle borca yetecek kadar malvarlığına el konulması (yani haciz) gibi bir durum söz konusu değildir, "bütün" malvarlığına el konulur ki buna külli icrada haciz denmez. Külli icrada (iflasta) haciz yoktur. Bütün malvarlığına el konulduğu için mal beyanında bulunma müessesesi de yoktur.
Cüzzi icrada alacaklılar ortak hareket etmek zorunda olmadıkları gibi aralarında eşitlik de yoktur.	Külli icrada (iflasta) alacaklılar arasında kural olarak eşitlik vardır.
İcra organlarının tamamı resmi organlardır.	Resmi organların yanında "resmi" olmayan özel iflas organları da vardır. Örneğin İflas İdaresi gibi.

II- İCRA HUKUKU

A. İCRA TEŞKİLATI (ORGANLARI)

Özel hukuktan doğan borçların ifa edilmemesi üzerine alacaklının alacağının tahsili (borcun ifası) için devletin icra organlarından yardım istemesi gerekir. Devletin bu meselelerle görevlendirilmiş organlarına icra organları adı verilir. Tamamına birden icra teşkilatı denilebilir.

İcra organlarından bazıları yalnızca icra işleri için kurulmuş organlarken (asıl icra organları); bazıları başkaca görevlerinin yanı sıra icra işlerinde de bazı konularda görevlendirilmiş olan organlardır (yardımcı icra organları).

ASIL İCRA ORGANLARI	YARDIMCI İCRA ORGANLARI
1. İcra Dairesi 2. İcra Mahkemesi 3. İstinaf (Bölge Adliye) Mahkemesinin icra ve iflas işleri ile görevlendirilmiş hukuk daireleri 4. Yargıtay'ın icra ve iflas işleri ile görevlendirilmiş hukuk daireleri	1. Genel Mahkemeler - Asliye Hukuk Mahkemesi, - Sulh Hukuk Mahkemesi - Asliye Ticaret Mahkemesi 2. Savcılar 3. Adalet Müfettişleri

1. İCRA DAİRESİ

İcra Hukukunda ilk elden (birinci dereceden) görevli organdır. Bütün takip yollarından mutlaka başvurulacak (takip talebinde bulunulacak) organdır. İcra ve iflas hukukunun her bölümünde icra dairesinden bahsedilecektir bu nedenle burada “genel olarak” icra dairesinin yapısı ve görevlerine değinilecektir.

- Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi kurulur.
- İcra dairesi, icra mahkemesinin daimi gözetimi ile denetimi altındadır (İİK m.13) ancak bu durum icra mahkemesi ile icra dairesi arasında bir hiyerarşi olduğu anlamına gelmez. Yani icra dairesi hiyerarşik anlamda icra mahkemesine bağlı değildir. Diğer deyişle icra dairesinin görevleri mevzuatta belirtilmiş olup işlemlerini yaparken icra mahkemesinin iznine, emrine, talimatına ihtiyaç duymaz. İcra dairelerinin işlemleri, ilgisinin şikayeti ile icra mahkemesince incelenir, denetlenir, iptal edilebilir. (İİK m.16 vd.)
- Her icra dairesinin başında icra müdürü (genellikle icra müdürü ile icra dairesi eş anlamlı kullanılır) vardır. Ayrıca icra müdür yardımcısı, katip, mübaşir gibi yardımcı personel bulunur. İcra müdürü, icra müdür yardımcısı veya icra katibinin herhangi bir nedenden dolayı yokluğu halinde görev ve yetkileri, adli yargı ilk derece mahkemesi

adalet komisyonu tarafından görevlendirilecek yazı işleri müdürü veya zabıt katibi tarafından yerine getirilir. (İİK m.1)

- Adalet Bakanlığı, icra dairelerini bir arada bulundurmaya ve aynı icra mahkemesine bağlamaya yetkilidir. (İİK m.1)
- İcra dairesi, kendisine verilen görevi yaparken, gerektiğinde zor kullanma yetkisine de sahiptir. Örneğin borçlunun kapısını çilingir getirmek suretiyle açabilir, borçlunun üzerini arayabilir, gerektiğinde kolluk güçleri de icra dairesine yardım etmek zorundadır.
- İcra ve iflas dairelerince yapılacak her türlü icra ve iflas iş ve işlemlerinde ulusal yargı ağı bilişim sistemi kullanılır.

a. İCRA DAİRESİNİN BAŞLICA GÖREVLERİ

- ✓ Alacaklının takip talebini almak. (Bütün takip yollarından alacaklı öncelikle icra dairesine başvurur)
- ✓ Borçluya ödeme emri veya icra emri göndermek.
- ✓ İcra (ödeme) emri yerine getirilmezse “zorla” yerine getirilmesini sağlamak.
- ✓ Borçlunun mallarını haczetmek (Para ve teminat şeklindeki alacaklar için).
- ✓ Borçlunun mallarını satmak (paraya çevirmek).
- ✓ Şartları oluşmuşsa sıra cetveli hazırlamak.
- ✓ Sıra cetveline göre paraları paylaşmak.
- ✓ Borç ödemededen aciz belgesi düzenlemek.

b. İCRA DAİRESİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

OLUMLU YÜKÜMLÜLÜKLER	OLUMSUZ YÜKÜMLÜLÜKLER
1- Dosya açmak İcra dairesi her icra işi için dosya açar ve icra işi ile ilgili tüm tutanak ve belgeler bu dosyaya konulur. 2- Tutanak düzenlemek: - İcra daireleri kendilerine yöneltilen talepler ve yaptıkları işlemleri bir tutanakla belirler. Verilen kararları gerekçeli olarak tutanaklara yazılır. (İİK m.8) - İcra tutanakları alenidir. - Aksi ispat edilinceye kadar geçerlidir. - Aksi kural olarak her türlü delille ispat edilebilir ancak istisnai olarka hukuki işlem niteliğindeyse kesin delille ispatı gerekir. 3- Yapılan ödemeleri kabul etmek ve değerli eşyayı tevdi etmek: - İcra ve iflas dairelerine yapılacak her türlü nakdî ödeme, Adalet Bakanlığı tarafından uygun görülecek bankalarda icra ve iflas dairesi adına açılan hesaba yapılır. Haciz sırasında, borçlu veya üçüncü kişiler tarafından yapılan ödeme nedeniyle tahsil edilen paralar, en geç tahsilatın yapıldığı günü takip eden ilk iş günü çalışma saati sonuna kadar banka hesabına yatırılmak üzere icra veya mahkeme kasalarında muhafaza edilir. - İcra ve iflas dairelerince yapılması gereken her türlü nakdî ödeme, ilgisinin gösterdiği banka hesabına aktarılmak üzere, icra müdürü tarafından resen bankaya verilecek talimat gereği yapılır. Talimat, paranın icra ve iflas dairesi hesabına yatırılmasını takip eden en geç üç iş günü sonuna kadar verilir. - İcra ve iflas daireleri aldıkları kıymetli evrak ve değerli şeyleri kasalarında, zorunlu hâllerde ise kiralanacak banka kasalarında muhafaza ederler. 4. Verileri UYAP ile kaydetmek, saklamak.	1- Kendilerinin ve yakınlarının işlerini görme yasağı İİK m.10): İcra ve iflas işlerine bakan memur ve müstahdemler - Kendisinin, - Karı veya kocasının, nişanlısının yahut kan ve sıhri üstsoy ve altsoyunun veya üçüncü derece dahil olmak üzere bu dereceye kadar olan kan ve sıhri civar (yansoy) hısımlarının, - Kanuni mümessili veya vekili yahut müstahdemi bulunduğu bir şahsın, Menfaati olan işleri göremeyip derhal icra mahkemesine haber vermeye mecburdur. İcra mahkemesi müracaatı yerinde görürse o işi diğer bir memura, bulunmayan yerlerde katiplerinden birine verir. <i>(Bu kural icra memur ve müstahdemleri, yardımcıları ve zabıt katipleri için de geçerlidir; ancak icra mahkemesi hakimleri bu yasağa tabi değildir, Hukuk Muhakemeleri Kanunu uyarınca red sebepleri kapsamındadırlar)</i> Aykırlık halinde Şikayet yoluyla 7 gün içinde İcra Mahkemesine başvurulur. Yani yasağa tabi olan işlemler kesin geçersiz değildir, iptale tabidir. 7 gün içinde şikayet edilmezse işlem geçerli olur! 2- Sözleşme yapma yasağı: İcra mahkemesi hakimleri ile icra dairesinde çalışan görevliler takip edilmekte olan bir alacak hakkında, kiminle olursa olsun sözleşme yapamazlar. Aksi takdirde yapılan sözleşme hükümsüzdür. Süresiz şikayet yoluyla butlanın (geçersizliğin) tespiti istenebilir!

c. İCRA DAİRESİNİN SORUMLULUĞU

- ✓ İcra görevlilerinin kusurlu hareketlerinden doğan tazminat davaları **Adalet Bakanlığı'na karşı adli yargı mahkemelerinde** (*Genel Mahkemede – görevli mahkeme; değer ve tutarına bakılmaksızın Asliye Hukuk Mahkemesinde* HMK m.2 – **Yetkili mahkeme ise işlemin yapıldığı yer, zararın meydana geldiği yahut gelme ihtimalinin olduğu yer, zarar görenin yerleşim yeri veya davalı idarenin bulunduğu yer yani Ankara mahkemeleridir**) açılır.
- ✓ Yani icra müdürüne karşı doğrudan tazminat davası açılmaz. Memurun hukuka aykırı hareketi nedeniyle **birinci dereceden devlet sorumludur!** Ancak bu sorumluluk **“görev”** dolayısıyla ortaya çıkmalıdır! Devlet, kusuru nedeniyle memura rücu hakkına sahiptir.
- ✓ Dava, (zararı ve zararı doğuran işlemi) **öğrenme anından itibaren 1 yıl, her halükarda 10 yıl içinde** açılmalıdır! (İİK m.7)

DİKKAT: İcra Dairesinden farklı olarak **İflas İdaresi ve konkordato komiseri ise kusurları ile meydana getirdikleri zararlardan şahsen ve birinci dereceden sorumludurlar.**

GÖZDEN KAÇIRMA: İcra dairesine tevdi veya bu dairece tahsil olunan veya muhafaza altına alınan paraların, memur tarafından **zimmete** geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, **ceza takibatı sonucu beklenmeden ve bu konuda bir hükme gerek olmadan** HAZİNE tarafından icra veznesine yatırılır. İİK m.6

2. İCRA MAHKEMESİ

- (2004'ten önce “icra tetkik mercii” adını taşıyordu)
- Her **asliye mahkemesinin yargı çevresinde** yeteri kadar kurulur.
- İcra işlerinde görevli **özel bir mahkemedir ve tek hâkimli bir ilk derece mahkemesidir.**
- **Basit yargılama usulü** uygulanan bir mahkemedir.

HAP BİLGİ: Adli yargıda kural yazılı yargılama usulünün uygulanmasıdır. İstisnaen basit yargılama usulü uygulanır. İcra ve iflas hukukuna tabi yargılamalar bu “istisnalardandır”. İcra ve iflas hukukunda sadece icra mahkemesi için değil genel mahkemelerde de kural olarak basit yargılama usulü uygulanır.

- İcra mahkemelerine arz edilen hususlar **ivedi** işlerden sayılır. **Bu nedenle adli tatilde de çalışırlar.**
- Kural olarak **sınırlı inceleme** yetkisine sahiptir. Yani **belgelere dayalı şeklen inceleme** yapar. Bu nedenle kural olarak **yemin ve tanık deliline başvurulamaz!**

DİKKAT: İcra mahkemesinde kural olarak **yemin** ve **tanık** delil olarak kullanılamaz!
Ancak İcra Mahkemesinde **tanık dinlenebilen** özel durumlar:

- İstihkak davaları
- İhlenin feshi
- Usulsüz tebligat

- Yukarıdaki maddenin de bir sonucu olarak, İcra mahkemesi kararları **maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez!** Bu nedenle icra mahkemesi kararlarına karşı kural olarak yargılamanın yenilenmesi (iadesi) yoluna başvurulamaz.!

GÖZDEN KAÇIRMA: İcra Mahkemesi kararları maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmez ancak;

- 1-İSTİHKAK davalarındaki kararı,
- 2-İHALENİN FESHİ talebinin reddi kararı aynı taraflar için,
- 3-İİK 89-IV hükmüne göre açılan (üçüncü kişi elinde bulunan mal ve hakların haczinde alacaklının açacağı) **TAZMİNAT DAVASI** kararı taraflar arasında **maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder!**

- İcra Mahkemesi kararları için yargılamanın iadesi yolu kapalıdır ancak bu iki hüküm için yargılamanın iadesi yolu açıktır!

DİKKAT: İcra Mahkemesinin kararlarının infazı için (uygulanması) için kesinleşmesi gerekmez.

- İcra ve iflas suçlarında **ceza mahkemesi olarak** görev görür.
- İcra dairelerine talimat veremez ama kanunun izin verdiği ölçüde onu denetler. İcra mahkemesi, icra dairesinin yerine geçerek işlem yapamaz.

a. İCRA MAHKEMESİNİN BAŞLICA GÖREVLERİ

- İcra ve iflas organlarının işlemlerine ilişkin şikayetleri kural olark icra mahkemesi inceler. (Şikayetin icra mahkemesi tarafından incelenmediği haller de mevcuttur! Ör: Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu. Şikayet konusuna bakınız)
- Hacizde ve iflasta sıra cetveline karşı şikayetleri inceler.
- Takibe yapılan itirazın geçici kaldırılması ve itirazın kesin kaldırılması taleplerini karara bağlar.
- Hacizde ve iflasta İstihkak davalarına bakmak (*İflasta mal masanın elindeyse icra mahkemesi, mal üçüncü kişinin elinde ise genel mahkeme görevlidir!*)
- İstihkak davasına karşılık dava olarak açılan tasarrufun iptali davasına bakmak.
- Depo ve garajda veya yediemin olarak haczedilen malın kendisine bırakılmış olduğu üçüncü kişilerde saklanıp da hukuken artık muhafazasına gerek kalmayan malın, icra dairesince ilgililere re'sen verilen uygun süre içinde geri alınmaması durumunda taşınır mal satışlarına ilişkin hükümler uyarınca satışına karar vermek ve bu konuda ortaya çıkan uyuşmazlıkları çözmek.
- İİK m.89 ihbarnamesine göre gerçeğe aykırı beyanda bulunan üçüncü kişi hakkında açılan tazminat davasına bakmak.
- Takibe başlandıktan sonra borçlu tarafından yapılan teminat karşılığında ihtiyati haczin kaldırılması talebini incelemek.
- Adli yardım talepleri hakkında karar vermek.
- İhalenin feshi taleplerini karara bağlamak. (*NOT: Ortaklığın giderilmesi suretiyle yapılan satışlarda ihalenin feshi talepleri, ortaklığın giderilmesine karar vermiş olan sulh hukuk mahkemesinde karara bağlanır.*)
- Vergi dairesince yapılan taşınmaz satışlarında ihalenin feshi taleplerini karara bağlamak. AATUHK m.99, c.2 (taşınıra ilişkin olanlar ise vergi mahkemesinde..)
- İlamsız icrada takibin iptali ve talikine karar vermek
- İlamlı icrada icranın geri bırakılmasına karar vermek
- Gecikmiş itiraz başvurusunu incelemek
- Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda itirazın incelenmesi
- İflas idaresi üyelerini seçmek

- İcra iflas suçları hakkında (büyük kısmı) ceza vermek
- ~~İflas dışı (adi konkordato) teklifini almak, Adi konkordato mühleti vermek, Konkordato komiseri atamak Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda konkordato tasfiye memurunun seçimine ilişkin kararları onaylamak.~~
- Müflisin, yeni mal edinmediğine ilişkin itirazları incelemek
- İpotek alacaklısı gaip ise veya alacağı almaktan kaçınıyorsa ipotek kaydının terkinine karar vermek

b. İCRA MAHKEMESİ KARARLARINA KARŞI KANUN YOLLARI

Kanun yolları istinaf (Bölge Adliye Mahkemesi) ve temyizdir (Yargıtay).

İSTİNAF	TEMYİZ
✓ İcra Mahkemesi kararlarının aksi kanunda açıkça belirtilmedikçe istinaf edilmesi mümkündür. Yani İcra Mahkemesi kararları kural olarak istinaf edilebilir. Ancak bunun bir çok istisnası vardır. ✓ İcra Mahkemesinin belirli bir değer üzerinde tutarı gösteren kararları istinaf edilebilir. (2019 için 10.280 TL) ✓ İstinaf başvuru süresi kural olarak tefhimden itibaren (bazı hallerde tebliğden itibaren) 10 GÜNDÜR! ✓ <u>İcra Mahkemesi kararlarının istinafı, satıştan başka icra işlemlerini kendiliğinden durdurmaz!</u>	✓ İcra Mahkemesi kararının istinaf edilmesi üzerine, İstinaf Mahkemesi hukuk dairesi tarafından verilen nihai kararlar, temyiz sınırını (2019 için 58.800 TL) da geçmek şartıyla temyiz başvurusuna tabi tutulabilir. ✓ İstinaf mahkemesi kararlarına karşı temyiz başvuru süresi kural olarak istinaf kararının taraflara tebliğinden itibaren 2 HAFTA'dır. ✓ Temyiz incelemesi 15 gün içinde karara bağlanır. ✓ İstinaf kararının temyiz edilmesi satıştan başka icra işlemlerini kural olarak durdurmaz.

İcra mahkemesinin verdiği **TAZYİK VE DİSİPLİN HAPSİNE** İLİŞKİN KARARLARA karşı, tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren **yedi gün** içinde **itiraz** edilebilir. Mahkeme itirazı incelemesi için dosyayı o yerde icra mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde icra mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye ceza mahkemesine, icra mahkemesi hâkimi ile asliye ceza mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın asliye ceza mahkemesine gönderir. **İtiraz incelemesi neticesinde verilen karar kesindir.**

3. GENEL MAHKEMELER

- Sulh Hukuk, Asliye Hukuk, Asliye Ticaret Mahkemeleridir.
- Bunların esas işleri icra işlerine bakmak değildir. Ancak icra hukukunda bazı dava ve işler genel mahkemeler tarafından yerine getirilir. Genel mahkemelerde görülen davaların hepsinde verilen kararlar maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.

İCRA HUKUKUNDA GENEL MAHKEMELERİN BAŞLICA GÖREVLERİ:

- ✓ İtirazın iptali davası
- ✓ Borçtan kurtulma davası
- ✓ Menfi tespit davası
- ✓ İstirdat (geri alma) davası
- ✓ Sıra cetveline itiraz davası
- ✓ Tasarrufun iptali davası
- ✓ İflasta mal üçüncü kişinin elindeyse açılacak olan istihkak davası
- ✓ İhtiyati haciz kararı verilmesi

d. İCRA HUKUKUNDA İŞLEMLER

İcra ve iflas hukukunda yapılan işlemler ya İCRA TAKİP İŞLEMİDİR ya da TARAF (alacaklı ve borçlu) TAKİP İŞLEMİDİR. Ancak bu iki kategoriye girmeyen işlemler de vardır.

Bir işlemin **icra takip işlemi sayılabilmesi** için;

- ✓ İcra organları tarafından yapılması
- ✓ Borçluya yönelik olarak yapılması (alacaklı ve üçüncü kişiye yönelik olanlar icra takip işlemi değildir.)
- ✓ İcra takibinin ilerlemesini sağlayıcı veya borçlunun hukuki durumuna zarar vermeye elverişli bir nitelikte olması gerekir.
- ✓ Bu şartların hepsinin gerçekleşmiş olması gerekir.

İCRA TAKİP İŞLEMİ SAYILANLAR	İCRA TAKİP İŞLEMİ SAYILMAYANLAR
- Ödeme emri tebliği - İcra emri tebliği - Haciz - Satış (paraya çevrilmesi) - İtirazın geçici ve kesin kaldırılması - Borçluya süre verilmesi - Borçluya depo kararı verilmesi	- Takip talebi (Taraf takip işlemi) - Haciz talebi (Taraf takip işlemi) - Satış talebi (Taraf takip işlemi) - Borçlunun ödeme emrine itirazı (Taraf takip işlemi) Paraların paylaşılması (icra takip işlemi de değil, taraf takip işlemi de değil) 3. Kişilerin istihkak iddiasında bulunması (icra takip işlemi de değil, taraf takip işlemi de değil)

Bir işlemin icra takip işlemi olup olmaması iki açıdan önemlidir. Birincisi icra takip işlemleri ile zamanaşımı kesilir. İkincisi ise tatil ve talik hallerinde işlemin yapılabilen bir işlem olup olmaması bakımından önemlidir.

e. İCRA HUKUKUNDA SÜRELER

TARAFLARA KONULAN SÜRELER	İCRA ORGANLARINA KONULAN SÜRELER
- Kesin ve hak düşürücü süre niteliğindedir! - Bu sürenin geçirilmesi halinde hak düşer. - Tarafların bu süreleri değiştirmesi mümkün değildir!	- Kesin ve hak düşürücü süre niteliğinde <u>değildir</u>! - Yine de icra organları sürelere uymaz ise icra mahkemesine şikayet edilebilir. Zarar söz konusu olursa genel mahkemede tazminat davası açılabilir.

f. TATİL VE TALİK HALLERİ

1. TATİL HALLERİ

1. GECE VAKTİ	Güneş batmasından bir saat sonra ve güneşin doğmasından bir saat öncesine kadarki zaman dilimi tatil saatidir yani gece vaktidir. Bu nedenle kural olarak gece vakti kural olarak icra takip işlemi yapılamaz. İstisna olarak, - Gece iş görülen yerlerde hasılat haczi yapılabilir. - Gündüz başlayan hacze gece devam edilebilir. - Mal kaçırılma durumu varsa gece haczi yapılabilir. - Tebliğat yapılabilir.
2. HAFTA SONLARI	Bu günlerde icra takip işlemi yapılamaz.
3. RESMİ TATİLLER	İstisna olarak; - Haciz yapılabilir - Muhafaza tedbirleri alınabilir - Tebliğat yapılabilir.

2. TALİK (erteleme) HALLERİ

1. Borçlunun yakınlarından birinin ölümü; bu yakınları eşi, kan ve sıhriyet itibariyle alt soy ve üstsoyudur. İİK m.52 (kardeş, nişanlı, vekilin ölümü erteleme nedeni değildir!)	Bu durumda ölüm günü dâhil 3 gün icra takip işlemi yapılamaz.
2. Borçlunun ölümü (alacaklının ölümü erteleme nedeni olmaz)	Mirasçılar mirası kabul etmişlerse 3 gün; açıkça kabul veya ret etmemişlerse 3 ay icra takip işlemi yapılamaz.
3. Borçlunun tutuklu veya hükümlü olması	Borçlu kendisine bir temsilci atayınca kadar (veya sulh hukuk vasi atayana kadar) hakkında icra takip işlemi yapılamaz.
4. Borçlunun asker olması	
5. Borçlunun ağır hasta olması	

Talik halleri sürelerle dâhildir. Ancak bu sürenin son günü talik haline denk gelirse, süre, talikin bitiminden itibaren 1 gün daha uzar.

Özel talik halleri:

- Konkordato mülhleti
- Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma
- Olağanüstü mülhlet ve tatil (Cumhurbaşkanı)

g. İCRA HARÇ VE GİDERLERİ

İcra işlerinden alınacak harçlar Harçlar Kanununa göre belirlenmiştir.

Başvuru harcı	Peşin harç	Tahsil harcı	İcranın yerine getirilmesi harcı	Cezaevleri harcı
İlamlı ve ilamsız icra takiplerinde, takibin başında takip talebinde bulunan alacaklıdan alınır. <u>Maktu</u> , yani miktarı belirli olan bir harçtır.	İlamsız icrada takip talebinde alacaklıdan, takibin başında, alacak miktarının binde beşi oranında alınan harçtır.	İcra takibinin sonuçlandırıldığı aşamaya göre, takibin sonunda, takip konusunun değeri üzerinden <u>nispi olarak</u> alınan harçtır.	Konusu para ile değerlendirilmesi mümkün olmayan ilamlı takiplerde, takibin sonunda, <u>maktu</u> olarak alınan harçtır.	İcra takibinin sonunda, takibi kazansa da daima alacaklıdan alınan , hiçbir şekilde borçluya yükletilmeyen ve <u>tahsil olunan paranın % 2'si</u> oranında alınan harçtır.

Ayrıca haczedilen gayrimenkullerin idaresi, kira sözleşmeleri düzenlemesi ve hesap tutulması için maktu **idare harcı**; icra işlemlerinin daire dışında memur eliyle yerine getirildiği her bir işlem için maktu **haciz, teslim ve satış harcı**; haciz veya satış isteme süreleri başvurusuz geçildiğinde yenileme talebi üzerine **yenileme harcı**; **vazgeçilen miktara ait** tahsil harcının yarısı, mal satılıp paraya çevrilmişse tamamı alınır.

GÖZDEN KAÇIRMA: Harçları her ne kadar alacaklı ödese de sonrasında bunlar borçlunun üzerinde bırakılır. Ancak **feragat harcı, cezaevleri harcı** ve **yenileme harcı** tamamen alacaklının üzerinde kalır. Bunlar borçlunun üzerinde bırakılamaz.

h. İCRA TAKİBİNİN TARAFLARI

İcra takibinin tarafları Alacaklı ile borçludur. Alacaklı takipte ve talepte bulunandır. Borçlu ise kendisine karşı takip yapılan, talepte bulunulan, borçlu olarak gösterilen kimsedir. Taraf olabilmek için TARAF VE TAKİP EHLİYETİNE sahip olmak gerekir. **Hak ehliyetine sahip olan kişiler, taraf ehliyetine sahiptir. Fiil ehliyetine sahip olanlar, takip ehliyetine de sahiptir.**

i. TAKİP ARKADAŞLIĞI

Aynı takip içinde, alacaklı veya borçlu tarafta veya her iki tarafta, birden fazla kişinin bulunması hali takip arkadaşlığıdır. **Alacaklılar** arasında takip arkadaşlığı iki şekilde olur: **Zorunlu takip arkadaşlığı:** Birden fazla alacaklı borçluya karşı tek bir takip talebi ile icra takibi yapma zorundadır. (Ör: Miras ortaklığı, Adi şirket alacağı). **İhtiyari takip arkadaşlığı:** Alacaklılar borçluya karşı ayrı ayrı ve birlikte takip yapabiliyorlarsa olur. (Ör: Müteselsil borçluluk, müteselsil kefalet) **Borçlular** arasında takip arkadaşlığı da iki şekilde olur. Borçlulara karşı birlikte takip yapılmasının zorunlu olduğu hallerde **zorunlu takip arkadaşlığı** (ör: Taşınmaz tahliyesi), alacaklının seçimine göre borçlulardan birine veya hepsine karşı takip yapılabilirdiği hallerde **ihtiyari takip arkadaşlığı** olur. (Ör müteselsil borçluluk, müteselsil kefalet)

j. İCRA ORGANLARININ İŞLEMLERİNE KARŞI ŞİKÂyet

Şikâyet, icra ve iflas dairesinin ve diğer bazı organların (*iflas idaresi, iflasta l.vell.alacaklılar toplantıları, iflas bürosu, konkordato komiseri, malvarlığının terki suretiyle konkordatoda alacaklılar kurulu*), icra-iflas hukukuna aykırı olarak yaptıkları işlemlerin **düzeltilmesini, iptal edilmesini** veya yapılmayan işlemin **yapılmasını** sağlayan kendine özgü bir yoldur.

ŞİKÂyet SEBEPLERİ	SÜRESİ
<i>Şikayete, takip hukukuna ilişkin kuralların yanlış uygulanması nedeniyle başvurulur.</i>	Öğrenme anından veya tebliğ anından itibaren.
1. İşlemin kanuna aykırı olması Genel şikâyet sebebidir. Ör: Hacı mümkün olmayan bir mal veya hakkın haczedilmesi.	7 GÜN
2. İşlemin hadiseye (olaya) uygun düşmemesi İcra müdürüne takdir yetkisi verilen hallerde bu yetkinin yerinde kullanılmaması Ör: İcra memuru borçlunun maaşının dörtte birinden az olmak üzere ne miktarının haczedileceğini takdir eder (İİK m.83) Memur, borçlunun yüksek maaşına karşılık ücretin dörtte birini haczetmişse, işlem olaya uygun düşmemiş olur.	7 GÜN
3. Bir hakkın yerine getirilmemesi İcra memurunun görev alanına giren bir işi yapmayı reddetmesi. Ör: Kanuna uygun takip talebinin icra müdürünce kabul edilmemesi	SÜRESİZ
4. Bir hakkın sebepsiz sürüncemede bırakılması Bir işlemi açıkça yapmayı reddetmemekle birlikte kanunda belirtilen veya uygun süre içinde haklı neden olmadan bir işi yapmaması. Ör: Talep edilmesine rağmen üç gün içinde hacze başlanılmaması	SÜRESİZ
5. Kamu düzenine aykırılık <u>Kanunda yer almayan bir sebeptir.</u> Ör: Borçluya ödeme emri tebliğ edilmeden mallarının haczedilmesi. İcra müdürünün, icra mahkemesi yerine, 3. Kişinin istihkak iddiasını kendisinin karara bağlanması, tarafların taraf ve takip ehliyetine sahip olmaması vb.)	SÜRESİZ

→ Şikâyet, kendine özgü bir yoldur, dava değildir! Bu nedenle şikâyet talebinde karşı tarafın gösterilmemiş veya yanlış gösterilmiş olması şikâyet talebinin reddini gerektirmez.

→ Şikâyet başvurusu için zarar görmüş olmak gerekmez ve yine aynı şekilde icra-iflas organlarının kusurlu olması gerekmez!

→ Hakim tarafların şikâyet sebepleri ile bağlı değildir.

→ Süre, **hak düşürücü** niteliktedir, bu nedenle re'sen gözetilir.

→ Sadece alacaklı ve borçlu değil, **işlemden zarar gören herkes başvurabilir.**

→ Şikâyet kural olarak işlemi yapan İcra Dairesinin bulunduğu yerdeki **İCRA MAHKEMESİNE** yapılır. **İcra Mahkemesinin yetkisi kesindir.**

→ **İSTİSNA:** İstinabe yoluyla haciz, satış hallerinde yetkili mahkeme işlemi yapan icra dairesinin bulunduğu yer İcra Mahkemesidir.)

→ Şikâyet başvurusu yazılı veya sözlü olarak yapılabilir.

→ Basit yargılama usulüne uygulanır.

→ Şikâyet duruşmalı yapılacaksa, **duruşmalar en fazla 30 gün ertelenebilir.** Duruşmasız incelenen hallerde, **10 gün içinde** karara bağlanmak zorundadır.

GÖZDEN KAÇIRMA: Şikâyet başvurusu ile icra takibi **kendiliğinden durmaz!**

Şikâyetin İcra Mahkemesi tarafından incelenmediği durumlar
➤ Kambyo senetlerine özgü iflas yolu takipte şikâyetler 5 gün içinde icra dairesine yapılır ve Asliye Ticaret Mahkemesi inceleyerek karara bağlar! ➤ Konkordato komiserinin işlemlerine ilişkin şikâyetler Asliye Ticaret Mahkemesi. ➤ Ortaklığın giderilmesine ilişkin satış işlemlerine ilişkin şikâyetleri Sulh Hukuk inceler ➤ İhtiyati tedbir kararının uygulanmasına ilişkin şikâyetler aynı mahkemece incelenir. ➤ Terekenin iflas hükümlerine göre tasfiyesinde şikâyetleri Sulh Hukuk inceler.

GÖZDEN KAÇIRMA: Kural olarak şikâyetler 7 gün içinde İcra Mahkemesine yapılır. Ancak iki takip yolunda “farklılık” göze çarpar:

→ Kambyo Senetlerine Mahsus HACİZ yolunda: Senedin kambyo senedi niteliği ve alacaklının bu yola başvurma hakkının varlığı ile ilgili şikâyetler 5 GÜN, diğerleri ise 7 günlük süreye tabidir. Başvuru mercii yine İcra Mahkemesidir.

→ Kambyo Senetlerine Mahsus İFLAS yolunda: Bütün şikâyetler 5 GÜN içinde yapılır ancak başvuru İcra Dairesine yapılır ve oradan ATM’ye gönderilir ve orada karara bağlanır.

ŞİKÂYET SONUCUNDA VERİLEBİLECEK KARARLAR:

Şikâyetin süresinden ret edilmesi (süreye uyulmamışsa veya nedeni yerinde görülmemişse), İşlemin iptal edilmesi, İşlemin düzeltilmesi, Yapılmayan işlemin yapılmasının emredilmesi.

- İcra Mahkemesi, icra müdürünün yapmadığı işlemi kendisi yapmaz.

- İcra Mahkemesinin şikâyet üzerine verdiği karar maddi hukuk bakımından kesin hüküm teşkil etmez. İcra Mahkemesinin şikâyet hakkında verdiği kararlardan kanunda belirtilenler (İİK 363, 1) hariç istinafi mümkündür.

İCRA HUKUKUNDA TAKİP ÇEŞİTLERİ (cüzi icra çeşitleri)

İLAMSIZ İCRA	İLAMLİ İCRA	REHNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ YOLU (RPÇY)
I. Genel haciz yolu II. Kambiyo senetlerine özgü haciz yolu III. Kiralanan taşınmazın ilamsız icra yoluyla tahliyesi	• Para alacakları için • Taşınır teslimi için • Çocuk teslimi için • Çocukla şahsi ilişki kurulması için • Bir işin yapılması-yapılmaması için • Taşınmazın tahliye ve teslimi için • Yabancı devlet aleyhine • İdari yargı alanına giren konularda	1. İlamsız yol 2. İlamlı yol

III. İLAMSIZ İCRA

→ Bir mahkeme kararına (ilama) dayanmak zorunda olmadan alacaklının doğrudan icra dairesine giderek icra takibi başlatabildiği takip yoludur.

→ Hatta alacaklının elinde hiçbir belge ve senet olmadan da icra takibi başlatabilmesinin mümkün olduğu takip yoludur.

→ İlamsız icra **yalnızca PARA VE TEMİNAT ALACAKLARI için** söz konusu olabilir.

→ İlamsız icrada aksi belirtilmemişse genel yetkili icra dairesi, borçlunun yerleşim yerindeki icra dairesidir.

→ Aynı zamanda iflasa tabi olan bir borçluya karşı başlatılmış olan takip yolu ister ilamsız icra başlatılsın ister iflas takibi, bir defaya mahsus harç ödmeden takip yolunu değiştirebilir.

İlamsız icra'nın Genel Haciz Yolu ve Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu versiyonlarını sırasıyla görelim.

A. GENEL HACİZ YOLU

- Bu takip yoluna başvurabilmek için alacaklının elinde bir mahkeme ilamı veya belge-senet olması zorunlu değildir.
- Kambiyo senedine bağlanmış alacaklar için eğer istenilirse genel haciz yolu ile takip yapmak da mümkündür. Yine aynı şekilde ilama bağlı “para” alacakları için de alacaklı isterse genel haciz yolu ile takip başlatabilir.
- Alacağı rehinle teminat altına alınmış alacaklılar bu yola başvuramaz. Öncelikle rehlin paraya çevrilmesi yoluna başvurmalı, alacağının tahsil edemediği kısmı için genel haciz yoluna girebilir.
- Bu takip yolunda takibin konusu;

- YALNIZCA PARA VE TEMİNAT ALACAKLARIDIR!

- Para alacağı (TL olmalı) (Yabancı para ise TL’ye çevrilmeli Yabancı para üzerinden takip başlatılırsa süresiz şikayet sebebidir.)

- Alacaklı borçluyu teminat göstermeye zorlamak için bu yola başvurabilir.

- Yabancı devlet aleyhine bu yola başvurulamaz! Altın para için bu yola başvurulamaz!

- Yetkili İcra Dairesi **borçlunun yerleşim yerindeki İcra Dairesidir**. Aksi “yetki sözleşmesi” ile öngörülebilir! (Sadece tacirler ve kamu tüzel kişileri yetki sözleşmesi yapabilir). Yani yetki, **kesin yetki değildir**. **Yetki itirazında bulunan tarafın, yetkili icra dairesini doğru göstermesi gerekir**. Aksi halde yetki itirazı geçersiz kabul edilir, reddedilir ve yetkisiz icra dairesi yetkili hale gelir. Takip arkadaşlarından birisi yetki itirazında bulunmuş, diğerleri bulunmamışsa, diğerleri bu itirazdan faydalanamaz.

GENEL HACİZ YOLUNDA TAKİBİN AŞAMALARI

1. Aşama - **TAKİP TALEBİ**
2. Aşama – **ÖDEME EMRİ VE TAKİBİN KESİNLEŞMESİ**
3. Aşama – **HACİZ**
4. Aşama – **SATIŞ (PARAYA ÇEVİRME)**
5. Aşama - **PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI**

1. TAKİP TALEBİ

ÖZELLİKLERİ

- Yazılı — sözlü olarak ya da elektronik ortamda takip talebi yapılabilir.
- Alacak bir belgeye (mahkeme kararı-senet vb.) bağlı olmak zorunda değildir.
- İcra takip işlemi sayılmadığı için, tatil ve talik hallerinde de yapılabilir.
- Yapılan başvuru usule uygun ise icra müdürü yapılan başvuruyu kabul etmek zorundadır. Kabul edilmemesi halinde hakkın yerine getirilmesi sebebiyle süresiz şikayet yoluna gidilebilir.

TAKİP TALEBİNDE BULUNMASI GEREKENLER

- Alacaklının kimliği, T.C. Kimlik numarası ve adresi (Alacaklı yabancı ülkede oturuyorsa da adres Türkiye’de gösterilmelidir-gösterilmemişse icra dairesinin bulunduğu yer yerleşim yeri sayılır.)
- Borçlunun kimliği, adresi ve biliniyorsa kimlik numarası.
- Alacağın TL cinsinden miktarı.
- Alacaklı veya vekili adına ödemenin yapılacağı banka adı ile hesap bilgileri.
- Varsa senet, yoksa borcun sebebi.
- Hangi takip yolunun seçildiği.
- Alacaklının (varsa vekilinin) imzası.

TAKİP TALEBİNDE BULUNMANIN SONUÇLARI

Takip (icra) hukuku bakımından

- Takip talebini alan icra müdürü, **3 gün içinde** ödeme emri düzenleyerek borçluya göndermek zorundadır. İcra müdürü alacağın varlığını, vadesinin gelip gelmediğini incelemez!
- Alacaklıya takip talebinde bulunduğu, verdiği belgelere ve takip giderlerine ilişkin bedava ve pulsuz bir belge verilir.
- Takip talebinde bulunarak İİK’nın belirlemiş olduğu bazı süreler korunmuş olur
- Takip talebinde bulunma tarihi, hacze iştirakte önemlidir
- Takip talebinden sonra açılan menfi tespit davasında, kural olarak icra takibi teminat gösterilerek durdurulamaz.

Maddi hukuk bakımından

- Takip talebinde bulunmakla, takip konusu alacak için zamanaşımı kesilir
- Takip talebinde bulunulması ve ödeme emrinin borçluya tebliğ edilmesiyle, borçlu daha önce temerrüde düşmemişse, temerrüde düşer.

GÖZDEN KAÇIRMA: Genel haciz yolu ile icra takibi başlatmak isteyen alacaklının elinde herhangi bir belge olmak zorunda değildir. Öte yandan para veya teminat alacağı olan bir alacaklının elinde hiç belge yoksa ve icra takibi başlatmak istiyorsa genel haciz yolundan başka bir yola da zaten giremez.

2. ÖDEME EMRİ ve TAKİBİN KESİNLEŞMESİ

Alacaklının İcra Dairesine usulüne uygun bir şekilde takip talebinde bulunması üzerine İcra Dairesi **3 gün** içerisinde borçluya bir ödeme emri gönderir. Ödeme emrinde borçluya, borcu varsa ödemesi, eğer borcu yoksa buna itiraz edebileceği aksi takdirde hakkındaki takibe devam edileceği bildirilir. **Ödeme emri bir (ilk) icra takip işlemidir.**

Genel Özellikleri

- Usulüne uygun yapılmış takip talebi üzerine ödeme emri gönderilir.
- 3 GÜN içinde borçluya gönderilmelidir.
- Ödeme emri bir icra takip işlemidir.
- İcra Dairesi alacağın var olup olmadığını, vadesinin gelip gelmediğini veya zamanaşımı söz konusu olup olmadığını inceleyemez!

Ödeme emrinde yer alması gereken bilgiler

- Takip talebinde yazılmış olan bilgiler.
- Borcun 7 GÜN içinde İcra Dairesine ait banka hesabına ödenmesi gerektiği. (Alacaklının veya vekilinin banka hesabına değil!)
- 7 GÜN içinde imzaya veya borca İTİRAZ EDİLEBİLECEĞİ!
- 7 GÜN içinde MAL BEYANINDA bulunulması gerektiği, aksi takdirde yaptırım uygulanacağı.
- Borcun ödenmemesi veya itiraz edilmemesi halinde takibe devam edileceği belirtilir.
- İcra Müdürünün mühür ve imzası yer almalıdır.

3. ÖDEME EMRİNE İTİRAZ

- Borçlu ödeme emrinin kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde itirazda bulunmazsa ödeme emri ve dolayısıyla takip kesinleşir! *(Takibin kesinleşmesinden sonra borçlunun başvurabileceği yollar somut olayın özelliklerine göre şikayet, gecikmiş itiraz, icra takibinin iptali veya taliki, menfi tespit davası veya istirdat davasıdır.)*
- Ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 GÜN İÇİNDE İCRA DAİRESİNE SÖZLÜ VEYA YAZILI OLARAK yapılmalıdır. Borçlu, itiraz SEBEBİNİ bildirmek zorunda değildir. Ancak sebep bildirirse İcra Mahkemesinde bu sebeplerle bağlı olur, genel mahkemelerde bağlı olmaz!
- **TAKİBİ KENDİLİĞİNDEN DURDURUR!**
- **İtiraz eden borçlu mal beyanında bulunmak zorunda değildir!**

İMZAYA İTİRAZ	BORCA İTİRAZ İmzaya itiraz dışındaki bütün itirazlar borca itiraz kabul edilir. Ör İtiraz ediyorum, borcumu ödedim, borcum yok.	
• Adi senet <i>(resmi senetlere bu şekilde itiraz edilmez, genel mahkemede sahtelik davası açılması gerekir)</i> gösterilerek yapılan takipte, borçlunun, senetteki imzanın kendisine ait olmadığını dile getirmesidir. • İmzaya itiraz ayrıca ve açıkça yapılmalıdır. <u>Aksi halde imzaya değil borca itiraz edilmiş sayılır.</u>	TAM İTİRAZ • Borcun tamamına yapılan itirazdır • Geçerli olabilmesi için, borçlunun herhangi bir sebep bildirmesi gerekmez.	KİSMİ İTİRAZ • Borcun bir kısmına yapılan itirazdır. Ancak itiraz edilen miktar belirtilmelidir! Aksi halde itiraz geçersiz olur. Ör: Borcum bu kadar değildir şeklindeki itiraz geçersizdir! <i>(Borcun kabul edilen kısmı için takip kesinleşir ve durmaz!!!)</i>

Takip hukuku bakımından itirazlardan en önemlisi ise icra dairesinin **yetkisine itirazdır!** Yine, aynı alacak için daha önce takip yapıldığı ve bu takibin devam ettiği yönündeki **derdestlik itirazı**, **borçlunun yeni mal iktisap etmediği itirazı**, **alacaklının icra takibinde bulunma hakkından vazgeçtiği itirazı** da örnektir.

İmzaya itiraz dışındaki itirazlar, *ileri sürülme biçimleri bakımından* borca itirazdır!

GECİKMİŞ İTİRAZ

- Borçlu mücbir bir sebeple (trafik kazası gibi) süresi içerisinde ödeme emrine itiraz edemez ise bu yola başvurabilir.
- Borçlunun haczedilen malları paraya çevrilene kadar (SATIŞA KADAR) yapılabilir.
- Engel ortadan kalktıktan sonra 3 gün içerisinde icra dairesinin bulunduğu yer **İCRA MAHKEMESİNE** yapılır. Borçlu burada mazeretini, itiraz sebeplerini ve delillerini sunmalıdır.
- **Takibi kendiliğinden durdurmaz!**

İTİRAZ İLE GECİKMİŞ İTİRAZ ARASINDAKİ FARKLAR	
İTİRAZ	GECİKMİŞ İTİRAZ
Başvuru süresi ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 gün.	Başvuru süresi engel kalktığından itibaren 3 gün. En geç satış tamamlanana kadar.
İcra Dairesine başvurulur	İcra Mahkemesine başvurulur.
Takibi kendiliğinden durdurur	Takibi kendiliğinden durdurmaz.
Borçlu sebep göstermek zorunda değildir	Hem engelin sebeplerini hem de itiraz sebeplerini göstermek zorundadır
Başvuru üzerine ayrıca bir inceleme yapılmasına gerek yoktur	İnceleme sonucunda takibi durdurup durdurmayacağına karar verilir.
ORTAK NOKTALAR	
Başvuran borçludur. Başvuru süresi hak düşürücüdür! Borçlu, itiraz sebepleri ile icra mahkemesindeki itirazın kaldırılması yargılaması sırasında bağlıdır, senet metninden anlaşılanlar hariç itirazlarını sonradan değiştirip genişletemez!	

GÖZDEN KAÇIRMA: Borçlunun itirazı takibi kendiliğinden durdurur. Bu itirazın imzaya, borca itiraz veya yetki itirazı veya derdestlik itirazı olup olmaması takibi durdurması bakımından önemli değildir. Gecikmiş itirazda ise takip kendiliğinden durmaz.

GÖZDEN KAÇIRMA: Burada itiraz ile ilgili genel olarak verilmiş bilgiler, genel haciz yolu ile örtüşmektedir. Kambyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu ile takiplerde borçlu itirazını icra dairesine değil İcra Mahkemesine yapar. Süresi 5 gündür. Borçlunun itirazı ile takip kendiliğinden durmaz ancak satış engellenmiş olur.

HAP BİLGİ: İlamlı icrada, alacaklının elinde ilam veya ilam niteliğinde belge olduğu için borçluya gönderilen ödeme emrine karşı borçlunun itiraz imkanı yoktur. Yani ilamlı icrada itiraz yoktur. İtiraz İlamsız İcra yollarında karşımıza çıkar.

4. İTİRAZ İLE DURAN TAKİBE DEVAM EDİLEBİLMESİ İÇİN (takibin kesinleştirilebilmesi için) ALACAKLIYA TANINAN YOLLAR

Borçlunun, ödeme emrine itiraz ettiği İcra Dairesi tarafından 3 gün içinde tebligatla alacaklıya bildirilir. İtiraz üzerine takip durduğu için alacaklı icra takibinin bir sonraki evresi olan haciz işlemlerinin başlamasını sağlayamayacaktır. Bu nedenle itiraz ile duran takibi ilerletebilmek için alacaklının bazı başvurularda bulunması gerekecektir. Hangi başvuruyu yapacağı ise borçlunun itirazının içeriğinin ne olduğuna göre ve alacaklının elinde bazı belgelerin olup olmamasına göre değişiklik gösterecektir.

Genel olarak bakacak olursak alacaklının bu durumda gidebileceği 3 ihtimal söz konusudur.

- ✓ Birincisi, İtirazın Geçici Kaldırılması
- ✓ İkincisi, İtirazın Kesin Kaldırılması
- ✓ Üçüncüsü, İtirazın İptali Davası.

Peki alacaklı ne yapmalıdır?

İHTİMAL: Borçlu **imzaya itiraz** ettiyse; alacaklı İtirazın Geçici Kaldırılması için İcra Mahkemesine başvurabileceği gibi istiyorsa Genel Mahkemede İtirazın İptali Davası açmayı da tercih edebilir.

İHTİMAL: Borçlu **borca itiraz** ettiyse; alacaklı elinde “itirazın kesin kaldırılmasını sağlayan belgelerden” (İİK 68) birisi varsa ister İcra Mahkemesine İtirazın Kesin Kaldırılması için başvurur isterse de Genel Mahkemede İtirazın İptali Davası açabilir. Alacaklının elinde bu belgelerden birisi yoksa Genel Mahkemede İtirazın İptali Davası açmaktan başka çaresi kalmaz.

Görüleceği gibi alacaklı itirazın iptali davasını her durumda açabilme hakkına sahiptir. İtirazın geçici kaldırılması ve itirazın kesin kaldırılması başvuruları ise “hızlı” çözüm açısından tercih edilebilen yollardır. Ancak dikkat edilmelidir ki “geçici kaldırma” borçlu imzaya itiraz ettiyse gündeme gelir ve alacaklıya ayrıca bir şart ileri sürülmez. “Kesin kaldırma” ise borçlu borca itiraz ettiğinde gündeme gelir ve alacaklının elinde kimi belgelerden biri yoksa bu yola giremez.

Şimdi bu yolların özelliklerini daha detaylı görelim:

a) İTİRAZIN KALDIRILMASI

BORÇLU İMZAYA İTİRAZ ETMİŞSE	BORÇLU BORCA İTİRAZ ETMİŞSE
Alacaklı İTİRAZIN GEÇİCİ (muvaakkaten) KALDIRILMASI talebinde bulunabilir	Alacaklı elinde belge varsa İTİRAZIN KESİN KALDIRILMASI talebinde bulunabilir
- Sadece Genel Haciz Yoluyla takipte imzaya itiraz edilirse itirazın geçici kaldırılması söz konusu olabilir. - Alacaklı itirazın kendisine tebliğinden itibaren 6 AY İÇİNDE İCRA MAHKEMESİNE başvurmalıdır. - Basit yargılama yapılır. Duruşmalıdır. Borçlu mazeretsiz olarak duruşmaya gelmezse mahkeme inceleme yapmadan itirazı kaldırır ve senetteki miktarın %10'u oranında para cezası verir. - Verilen karar KESİN DEĞİLDİR! - Kaybeden en az %20 tazminata mahkum edilir. Alacaklının talebi reddedilirse: - Takip sona erer! - Alacaklı yargılama giderlerini öder. Borçlu isterse alacaklı en az %20 tazminat öder. Alacaklının talebi kabul edilirse: - İtirazın geçici kaldırılmasının sonucu alacaklı <u>geçici haciz isteyebilir!</u> - Borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunması gerekir. - Borçlu % 10 para cezası ve alacaklı isterse %20 tazminat öder. ↓ - Bu durumda borçlu son kozu olarak 7 GÜN içinde BORÇTAN KURTULMA DAVASI açabilir. Açmazsa takip kesinleşir. Açar ve kaybederse yine takip kesinleşir.	- Sadece borca itiraz halinde istenebilir. - Alacaklı 6 AY içinde İCRA MAHKEMESİNE başvurmalıdır. İtirazın kesin kaldırılmasına karar verilirse takip kesinleşir ve haciz istenebilir. - Alacaklının elinde İİK m.68'de sayılan şu belgeler olmalıdır: 1. İmzası borçlu tarafından ikrar edilmiş ADİ SENET (<i>sadece alacaklının imzasını içerenler olmaz, ör. Fatura ve ticari defter</i>) 2. İLAM 3. Kayıtsız şartsız para borcu ikrarını içeren Düzenleme veya Onaylama biçimindeki NOTER SENEDİ 4. Borç ödemededen ACİZ BELGESİ 5. KESİN REHİN AÇIĞI BELGESİ 6. Kredi kurumlarının verdiği belgeler - Basit yargılama usulüne tabidir. Duruşmalıdır. Borçlu itirazında belirtmiş olduğu sebeplerle bağlıdır. Yalnızca alacaklının dayandığı senet metninden anlaşılan itirazları ileri sürebilir. (<i>Alacağın zamanaşımına uğradığı, senedin vadesinin gelmediği, senette tahrifat yapıldığı. – belge ile ispatı mümkün olmayan itirazlar icra mahkemesinde incelenmez: ör. Hata hile ikrah sonucu belgeler</i>) - İspat yükü alacaklıdadır. - İcra Mahkemesi kararı maddi anlamda KESİN HÜKÜM TEŞKİL ETMEZ. Alacaklının talebi kabul edilirse: ✓ Takip kesinleşir! Alacaklı kesin haciz talep edebilir! ✓ Yargılama giderleri borçluya yıkılır ✓ Alacaklı isterse borçlu en az %20 tazminat öder ✓ Borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunmalıdır. Alacaklının talebi reddedilirse: ✓ Takip sona erer! ✓ Alacaklı yargılama giderlerini öder. ✓ Borçlu isterse alacaklı en az %20 tazminat öder.

- ✓ Görüleceği üzere itirazın (geçici veya kesin) kaldırılması başvurusu bir dava değildir, takip hukukuna özgü bir yoldur.
- ✓ Sınırlı inceleme yapılır.
- ✓ İspat belli belgelerle mümkündür.
- ✓ Tanık ve yemin deliline başvurulamaz!
- ✓ 6 aylık hak düşürücü süre içinde kullanılır. Gecikmiş itiraz durumunda ve ihtiyati hacizde itirazın kaldırılmaları ve iptali davası için süre 7 gündür.
- ✓ Karar maddi anlamda kesin hüküm teşkil etmediğinden, alacaklının talebi icra mahkemesince reddedilirse, 1 yıllık hak düşürücü süre henüz geçmemiş olduğundan alacaklı genel mahkemede itirazın iptali davası açabilir.

GÖZDEN KAÇIRMA: Geçici haciz ve borçtan kurtulma davası sadece genel haciz yolunda itirazın geçici kaldırılması durumunda gündeme gelir.

b) İTİRAZIN İPTALİ DAVASI

- Hem borca hem de imzaya itiraz halinde başvurulabilir. Alacaklının itirazın kesin kaldırılması istemesi için elinde İİK m.68'de sayılan belgelerden olması gerekir. Elinde bu tür belge olan alacaklı dilerse itirazın kesin kaldırılmasını dilerse de itirazın iptali davasını açar. **Ancak elinde İİK 68'deki BELGE YOKSA SADECE BU YOLA BAŞVURABİLİR!** Yani itirazın iptali davası açabilir.
- İtirazın alacaklıya tebliğinden itibaren **1 YIL İÇİNDE**, ASLİYE HUKUK MAHKEMESİNDE (Genel Mahkeme) açılacak bir davadır.
- Gecikmiş itirazda ve ihtiyati hacizde haciz uygulamasından sonra itirazın iptali davası 7 gün içinde açılabilir!
- İtirazın iptali davası, alacağın olup olmadığı ile ilgili bir davadır. Bu nedele takip konusu alacağa ilişkin olmayan, doğrudan icra takibine ilişkin olan itirazların (*yetki itirazı, derdestlik itirazı, borçlu müflisin yeni mal iktisap etmediği itirazı gibi*) tek başlarına ileri sürülmesi durumunda alacaklı itirazın iptali davası açamaz.
- Bu davada alacaklı alacağını ispatlamak yönünden, itirazın kaldırılması yolunda farklı olarak İİK 68'deki belgelerle sınırlı değildir. Keza borçlu da itirazda sebep ileri sürmüştü bu sebeplerle bağlı değildir.
- Yemin ve tanık delilleri kullanılabilir.
- Basit yargılama usulü uygulanır.
- Dava sonunda verilen karar maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.
- **Dava REDDEDİLİRSE**
 - ✓ Kararın kesinleşmesi ile **takip iptal edilir!** Alacaklı yargı giderlerini ve haksız-kötü niyetli ise borçlunun talebi üzerine asıl alacağın reddedilen miktarının **%20'sinden aşağı olmamak üzere tazminata** mahkum edilir.
- **Dava KABUL EDİLİRSE**
 - ✓ İtirazın iptaline karar verilir.
 - ✓ Böylece alacaklı duran takibin devam etmesine ve haciz isteme hakkına sahip olur.
 - ✓ Yargılama giderlerini borçlu öder.
 - ✓ Borçlu 3 gün içinde mal beyanında bulunmalıdır.
 - ✓ **Talep halinde**, borçlu asıl alacağın (faiz dikkate alınmaz) **% 20'sinden az olmayacak** şekilde **icra-inkar tazminatı** öder.

5. BORÇTAN KURTULMA DAVASI

- Genel haciz yolunda alacaklının takip talebi üzerine, borçlu imzaya itiraz ederse ve alacaklının İcra Mahkemesi'ne başvurusu ile **itirazın geçici kaldırılması kararı verilirse** borçlu icra takibinin devam etmesini önleyebilmek için Genel Mahkemede (Asliye Hukuk) borçtan kurtulma davası açabilir. Borçlu için itirazın geçici kaldırılması kararı ve eğer yapıldıysa geçici hacizin kesinleşmesini önleyebilmenin yolu bu davayı açmaktır.
- Borçtan kurtulma davası menfi tespit davasının bir türüdür.
- Görevli mahkeme Asliye Hukuk, yetkili mahkeme alacaklının (davalının) yerleşim yeri veya icra takibinin yapıldığı yer mahkemesidir.
- Dava açma süresi itirazın geçici kaldırılması kararının borçluya tefhim veya tebliğinden itibaren 7 GÜNDÜR. Bu süre hak düşürücü bir süredir.
- Bu dava ile borçlu alacaklının alacağını ispat etmesini ister! Yani ispat külfeti davalı (alacaklının) üzerindedir.
- Borçlu bu davada ödeme emrine itiraz ederkenki ileri sürdüğü sebeplerle bağlı değildir!
- Borçlu davayı açarken, ilk duruşma gününe kadar, davaya konu alacağın %15'i oranında TEMİNAT göstermelidir. **Bu özel dava şartıdır! (Yani bu teminat gösterilmeden bu dava açılmaz)**
- Dava sonunda verilen karar maddi anlamda kesindir!
- **Borçlu haklı bulunursa (dava kabul edilirse)**, borçlunun borçlu olmadığı tespit edilmiş olur ve icra takibi hükümsüz kalır. Böylece borçlu aleyhine önceden hükmedilmiş para cezası ve tazminat da kalkar. Ayrıca haksız çıkan alacaklı, asıl alacak esas alınarak dava veya hükmolunan şeyin %20'sinden aşağı olmayan tazminata mahkum edilir.
- **Mahkeme alacaklıyı haklı bulursa, davayı reddeder.** Bu durumda borçlu, asıl alacak esas alınarak dava veya hükmolunan şeyin %20'sinden aşağı olmayacak tazminata mahkum edilebileceği gibi önceden icra mahkemesinde mahkum olduğu para cezası ve tazminatı da ödemek zorunda kalır. Geçici kaldırma kararı kesinleşir. Geçici haciz kesin hacze dönüşür ve alacaklı geçici haczedilen şeylerin satışını isteyebilir.

GÖZDEN KAÇIRMA: Borçtan Kurtulma Davası sadece Genel Haciz Yolunda "itirazın geçici kaldırılması kararı" üzerine açılabilen bir davadır. Diğer takip yollarında (Ör, kambyo senetlerine mahsus haciz yolunda, ilamlı icrada) Borçtan Kurtulma Davası yoktur!

6. MENFİ TESPİT DAVASI

- Borçlu maddi hukuk bakımından borcunun bulunmadığını tespit için bu davayı açabilir.
- İlamsız icra çeşitlerinde (Genel Haciz Yolu ve Kambiyo Senetlerine Mahsus Haciz Yolu) ve rehnin ilamsız paraya çevrilmesi yollarında açılacak bir davadır.

HAP BİLGİ: Borçtan Kurtulma Davası sadece genel haciz yolunda imzaya itiraz durumunda itiraz geçici kaldırılırsa gündeme gelirken; Menfi Tespit Davası pek çok durumda açılacak bir davadır.

- **Bu dava kural olarak borç alacaklıya ödenmediği müddetçe her zaman açılabilir. İcra takibinden önce açılacaksa** takibi kendiliğinden durdurmaz, ancak ihtiyati tedbir ve teminat (%15) karşılığında durdurulabilir. **İcra takibinden sonra açılacaksa** bu durum takibi kendiliğinden durdurmaz, (%15) ihtiyati tedbir kararı ile sadece icra dairesi veznesine ödenmiş paranın alacaklıya ödenmesi durdurulabilir.
- Borcun varlığını **ispat külfeti alacaklının üzerindedir.**
- Genel Mahkemede (**Davalının (alacaklının) yerleşim yeri veya icra takibinin yapıldığı yer Asliye Hukuk Mahkemesi**) açılabilir ve karar **maddi anlamda kesin** hüküm teşkil eder.
- Dava sonucunda verilen karar maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.
- **Dava borçlu lehine sonuçlanırsa** takip derhal durur ve hüküm kesinleştikten sonra iptal edilir. Alacaklı, icra takibinde **haksız ve kötü niyetli** ise **talep halinde** asıl alacak miktarı esas alınarak takip konusu alacağın %20'sinden az olmayan tazminata mahkum edilir. *(Henüz takip başlamadan önce borçlunun açtığı menfi tespit davasında alacaklı aleyhine tazminat olmaz.)*
- **Dava alacaklı lehine sonuçlanırsa** borçlunun borcu kesin hükümle tespit edilmiş olur. Borçlu lehine ihtiyati tedbir kararı verilmişse bu kararla birlikte ihtiyati tedbir kalkar ve alacaklı takibe devam eder. Takibe devam edilmesi için mahkeme kararının kesinleşmesi gerekmez. Alacaklının ihtiyati tedbir nedeniyle alacağını geç almasından dolayı, **talebe gerek olmaksızın**, asıl alacağın %20'sinden az olmayacak şekilde borçlu tazminat öder.

7. İSTİRDAT (GERİ ALMA) DAVASI

- Gerçekte (maddi hukuk bakımından) borçlu olmadığı bir parayı CEBRİ İCRA TEHDİDİ ALTINDA ödemek zorunda kalan borçlunun parasını geri alabilmek için açtığı dava istirdat davasıdır. *(eksik borcun ifası halinde istirdat davası açılmaz)*
- Takibin kesinleşmediği dönemde yapılan ödeme cebri icra tehdidi altında sayılmaz!
- Menfi tespit davası devam ederken borç icra tehdidi nedeniyle ödenmişse dava istirdat davasına dönüşür.
- Dava **genel mahkemede (asliye hukuk, davalının yerleşim yeri veya icra takibinin yapıldığı yer)** açılır. Davacı borçlu, davalı alacaklıdır!
- Dava, **para icra veznesine ödendiği tarihten itibaren 1 YIL İÇİNDE** açılmalıdır.
- Davayı açan borçlu gerçekte borçlu olmadığı bir parayı icra tehdidi nedeniyle ödediğini ispat etmelidir.
- Mahkemenin kararı maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.
- Davayı kaybeden diğer tarafa **tazminat ödemez!** (menfi tespit davası istirdata dönüşmüşse borçlu lehine tazminata hümedilir, alacaklı lehine ise tazminat hiç söz konusu olmaz)

	BORÇTAN KURTULMA DAVASI	MENFİ TESPİT DAVASI	İSTİRDAT DAVASI
Davacı	Borçlu	Borçlu	Borçlu
Davalı	Alacaklı	Alacaklı	Alacaklı
Görevli mahkeme	Genel Mahkeme	Genel Mahkeme	Genel Mahkeme
Yetkili mahkeme	Davalının veya icra takibinin yapıldığı yer mahkemesi	Davalının veya icra takibinin yapıldığı yer mahkemesi	Davalının veya icra takibinin yapıldığı yer mahkemesi
Ne zaman açılabilir	İtirazın geçici kaldırılması kararı üzerine 7 gün içinde	İcra takibinden önce de sonra da (icra dairesindeki para alacaklıya ödenmediği müddetçe) açılabilir.	Cebri icra tehdidi altında ödeme yapıldıysa 1 yıl içinde açılır.
Özel şart	Borç ödenmemiş olmalı	Borç ödenmemiş olmalı	Borç İcra Dairesine ödenmiş olmalı
Özel Dava şartı	%15 depo veya teminat gösterilmeli	Dava açmanın şartı değil	Dava açmanın şartı değil
Yargılama usulü	Basit yargılama usulü	Basit yargılama usulü	Basit yargılama usulü
İspat yükü	Davalının üstünde	Davalının üstünde	Davacının (borçlunun) üstünde
Tazminat	Kaybeden taraf için en az %20'li tazminat hükmü uygulanır.	Kaybeden taraf için en az %20'li tazminat hükmü uygulanır.	Kaybeden taraf için tazminata hükmedilmez.

8. MAL BEYANI

- Borçlunun, **borcuna yetecek kadar** malvarlığı ve haklarını ve buna göre borcunu nasıl ödeyeceğini **icra dairesine bildirmesine** denilir.
- Borçlu malvarlığı olmasa da veya malları haczedilemeyecek nitelikte olsa da mal beyanında bulunmak **zorundadır**.
- Resmi bütçesi olan tüzel kişilerin mal beyanında bulunması gerekmez.
- Mal beyanı yazılı veya sözlü yapılabilir.
- Mal beyanında bulunulacak kurum İcra Dairesidir.

MAL BEYANINDA BULUNMA SÜRELERİ

GENEL HACİZ YOLUNDA	KAMBYO SENETLERİNE ÖZGÜ HACİZ YOLUNDA	İLAMLİ İCRA YOLUYLA TAKİPTE	İFLAS YOLUYLA TAKİPLERDE ve RPÇY'de
KURAL – Ödeme emrinin tebliğinden itibaren 7 GÜN içinde İSTİSNA – İtirazın iptali ve kaldırılması halinde 3 GÜN içinde	Ödeme emrinin tebliğinden itibaren 10 GÜN içinde	İcra emrinin tebliğinden itibaren 7 GÜN içinde	(Genel iflas yolunda, kambiyo senetlerine özgü iflas yolunda, kiralanan taşınmazın ilamsız tahliyesinde, Rehnin Paraya Çevrilmesi Yollarında) MAL BEYANI YOKTUR!

MAL BEYANINDA BULUNMAMA DURUMUNDA YAPTIRIM

- **Mal beyanı süresi içerisinde yapılmazsa** → Alacaklının şikayeti ile İcra Mahkemesi tarafından borçluya (mal beyanında bulunana kadar) **3 AYI GEÇMEMEK ÜZERE HAPİSLE TAZYİK** cezası verilir.
- **Gerçeğe aykırı mal beyanında bulunulursa** → Alacaklının şikayeti üzerine, İcra Mahkemesi borçluya **3 AY-1 YIL ARASINDA HAPİS** cezası verir.

9. İCRA TAKİBİNİN İPTALİ VE TALİKİ

İcra takibi kesinleştikten sonra borcunu ifa etmemiş olan borçluya karşı alacaklının haciz ve satış şeklinde ilerlemesi takibin olağan seyrini gösterir. Ancak, takip kesinleştikten sonra borçlunun borcunu ödemekten başka çaresinin olmadığını anladığı ve borcunu alacaklıya itfa ettiğini (ödediğini) varsayacak olursak haliyle alacaklının alacağını almış olduğu için icra takibine son vermesi gerekir. Buna karşın alacaklı takibe son vermezse bu durumda kötüniyetli alacaklılara karşı borçlunun korunmasını sağlayan bir yol olarak icra takibinin iptali müessesesi kabul edilmiştir. Burada borcun icra dairesinin banka hesabına ödenmesi halinde takibin zaten son bulacağı akla gelecektir. Sorun da zaten borçlunun borcunu icra dairesine değil de haricen alacaklıya (tabiri yerindeyse “elden”) ödemesidir. Bu durumda icra dairesinde borcun ödenmiş olduğu görülmeyeceğinden icra takibinin iptali gündeme gelir.

a. “İtfa” nedeni ile icra takibinin iptalinin şartları:

- ✓ **Borcun aslının ve ferilerinin itfa edilmiş olması.** Yani alacaklıya icra dairesi dışında ödenmiş olması. Buradaki “itfa” terimi, ödeme, bağışlama, ibra, af, terkin, takas ve yenileme gibi borcu sona erdiren halleri de kapsayan geniş bir kavramdır.
- ✓ **Borç icra takibi kesinleştikten sonra itfa edilmiş olmalı.**
- ✓ Borcun bir kısmı itfa edildiyse, o kısım için takibin iptali istenir.
- ✓ Borcun itfa edildiğinin ispatı için borçlunun elinde ya (alacaklının) **imzası noterlikçe onaylı bir belge** ya da **imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş adi senet** olmalıdır.
- ✓ İptal talebi **İcra Mahkemesine** yapılır. Takibin iptali için belirli bir süre öngörülmemiştir. Ancak en geç paraların paylaşılması evresine kadar yapılması mantıklı olacaktır. Başvuru üzerine takip kendiliğinden durmaz. Bu talep bir dava, itiraz veya şikayet değildir, kendi özgü bir başvurudur. Yargılama için icra mahkemesinin genel kuralları uygulanır. (basit yargılama, kararın maddi anlamda kesin olmaması gibi)

b. “Zamanaşımı” nedeni ile icra takibinin iptali

Borcun, icra takibinin kesinleşmesinden sonraki bir evrede zamanaşımına uğramış olması halinde icra takibinin iptali istenebilir. İcra takibi kesinleşmeden önce borç zamanaşımına uğramış idiyse bu borçlunun kendisine gelen ödeme emri üzerine icra dairesine yapacağı “borca itiraz” ile dile getirilebilirdi.

c. İcra takibinin taliki (ertelenmesi)

Borçlu, takibin kesinleşmesinden sonraki devrede alacaklının **kendisine bir mühlet verdiğini noterden tasdikli veya imzası ikrar edilmiş bir belge** ile ispat ederse, takibin talikini her zaman (takibin sonuna kadar) icra mahkemesinden istiyebilir.

10. HACİZ

İcra takibinin kesinleşmesi ile birlikte, ALACAKLININ TALEBİ İLE borçlunun borca yetecek kadar olan malvarlığı ve haklarına İcra Dairesi tarafından hukuken el konulmasıdır. Hacizli mallar doğrudan alacaklıya verilmez.

Her ne kadar haczin tanımı bu olsa da başka haciz türleri de vardır. Bu tanım ise aynı zamanda kesin haczin de tanımıdır.

Genel özellikleri ile HACİZ TÜRLERİ	
İHTİYATİ HACİZ	- Para alacaklarında söz konusu olabilir - Takipten önce veya sonra talep edilebilir - Talep gerekir - Kesinleşmedikçe satış yetkisi vermez - Borçlunun mal ve haklarına geçici olarak el konulmasıdır
GEÇİCİ HACİZ	- Sadece itirazın geçici kaldırılması halinde söz konusu olur - Talep gerekir - Kesinleşmedikçe satış yetkisi vermez
KESİN HACİZ	- Talep gerekir - Satış yetkisi verir - Takip kesinleştikten sonra istenir
İLAVE HACİZ	- Talep gerekir - Satış yetkisi verir - Sadece hacze iştirakte söz konusu olur
TAMAMLAMA HACİZİ	- Paraların paylaştırılması aşamasında İcra Dairesi resen yapar - Satış da resen yapılır

- Haciz talebi, icra takibinin yapıldığı yerdeki icra dairesine yapılır.
- Haciz talep etme süresi, hem taşınır hem de taşınmazlar için, ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 YILDIR.
- Haciz süresi içerisinde istenmezse icra takibi düşmez ama dosya işlemiden kaldırılır. Bu durumda alacaklı yeniden harç ödeyerek yenileme talebinde bulunabilir.
- İcra müdürü talepten itibaren **3 gün** içinde hacze başlamalıdır.
- Haciz bir takip işlemi olduğu için, ancak resmi çalışma günlerinde yapılabilir.
 - ✓ Ancak gece iş görülen yerlerde gece vakti hasılat haczi yapılabilir.
 - ✓ Borçlunun mal kaçırma ihtimali varsa her zaman haciz yapılabilir.
 - ✓ Gündüz başlatılan haciz bitmezse, gece de devam edilir.

- Haciz esnasında icra müdürünün, borçluya karşı gerektiğinde zor kullanma yetkisi vardır. Borçlunun kilitli yerleri açılabilir, üzeri aranabilir, üzerindeki para zorla alınabilir.
- Haciz işlemi sonucunda bir haciz tutanağı düzenlenir. Hacedilen malın ne olduğu ve değeri bu tutanağa yazılır.
- İcra dairesi, kendi yetki bölgesi dışında haciz olacaksa, istinabe yoluyla yapar.
- Haczin konusu, borçluya ait olan taşınır ve taşınmaz mallar ile haklardır. Taşınır ve taşınmaz malların haczi bulunduğu yerde yapılır. Ancak, bir sicile kayıtlı olan malların haczi (örnek; tapu siciline kayıtlı taşınmaz) sicile haciz şerhinin konulması suretiyle yapılabilir. Haciz taşınmazın hasılat ve diğer menfaatlerini de kapsar. İpotek akit tablosunda bulunan eklenti taşınmazdan ayrı hacedilemez.
- Hacedilen para, banknot ve kıymetli şeyler (altın, gümüş vs.) borçlunun elinde bırakılmaz. İcra dairesi bunları bizzat muhafaza altına alır.
- Diğer taşınır malları, masrafı peşinen alacaklıdan alınarak muhafaza altına alınır. Alacaklı onay verirse, istenildiği zaman borçlu elinde veya yediemin olarak üçüncü şahısta bırakılabilir.
- İcra dairesi üçüncü bir şahsa rehnedilmiş olan malları da muhafaza altına alabilir. Ticari işletme rehni kapsamındaki taşınırlar ise icra dairesinde satılmalarına karar verilmesinden sonra muhafaza altına alınabilir.
- Borçluya ait bir şirket payı, elbirliği mülkiyeti ve paylı mülkiyet payı da hacedilebilir. Borçluya ait yetişmemiş (olgunlaşmamış) her çeşit ağaç ve toprak mahsulleri, yetişmeleri zamanından en çok 2 ay önce hacedilebilir.
- Borçlu, alacaklının onayı ve icra dairesinin izni olmadan hacizli mallar üzerinde tasarrufta bulunamaz.
- İcra müdürlüklerinin talebi üzerine kolluk kuvvetleri tarafından yakalanan araçlar, en geç 3 iş günü içinde en yakın icra müdürlüğüne teslim edilir.
- Haciz yapılacağının borçluya önceden bildirilmesine gerek yoktur. Borçlu varsa, haciz huzurunda yapılır, yoksa ve hemen bulunması mümkün değilse haciz yokluğunda yapılır.
- İcra dairesi, haciz sırasında hazır bulunmayan ve adlarına Tebligat Kanunu hükümlerince tebligata ehil kimse de bulunmayan alacaklı veya borçluyu, tutanağı 3 gün içinde incelemeleri için davetiye gönderir. Bu davetiye gönderilmese de haciz geçerlidir. Ancak bu davetiye süreleri bakımından önemlidir. (şikayet, satış gibi)

İİK m.80 – Haciz yapan memurun yetkisi:

İcra memuru haczi kendi yapabileceği gibi yardımcı veya katiplerinden birinde yaptırabilir. Borçlu haciz sırasında malın bulunduğu yerde bulunmaz ve hemen bulundurulması mümkün olmazsa haciz, gıyabında yapılır.

Talep vukuunda borçlu kilitli yerleri ve dolapları açmağa vesair eşyayı göstermeğe mecburdur. Bu yerler icabında zorla açtırılır.

Haczi yapan memur, borçlunun üzerinde para, kıymetli evrak, altın veya gümüş veya diğer kıymetli şeyleri sakladığını anlar ve borçlu bunları vermekten kaçınırsa, borçlunun şahsına karşı kuvvet istimal edilebilir.

Madde 81 – Zabıta memurlariyle muhtarların vazifeleri:

Zor kullanma hususunda bütün zabıta memurları icra memurunun yazılı müracaatı üzerine kendisine muavenet ve emirlerini ifa etmekle mükelleftirler.

Köylerde haczi yapan memurun emirlerini muhtarlar da ifaya mecburdurlar.

a. BORÇLUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEKİ MAL VE ALACAKLARININ HACZİ

Borçlunun sadece kendi elinde bulunan değil, üçüncü kişilerde bulunan malları ile maaş ve ücreti **dışındaki alacakları** da İİK 89. Hükmüne göre haczedilebilir.

Bu durumda İcra Dairesi 3.kişiye “**Birinci haciz ihbarnamesi**” gönderir. Burada 3.kişinin mevcut bir icra takibinin borçlusu ile bağlantısı dolayısıyla ihbarnamede gösterilen borca haciz konulduğu bu nedenle 3. Kişinin “borçluya” olan borcunu (ödemesini veya mal teslimini) borçluya değil de İcra Dairesine yapması gerektiği belirtilir. Ancak takip borçlusunun 3.kişiden bir alacağı yoksa ihbarnamenin tebliğinden itibaren 7 GÜN içinde icra dairesine yazılı veya sözlü itiraz edilebileceği de belirtilir. 3.kişi, itiraz ederse yeni bir ihbarname gönderilmez.

3.kişi, birinci ihbarname üzerine ödeme yapmaz veya itiraz etmezse “**ikinci haciz ihbarnamesi**” gönderilir. 3.kişi bu ihbarname üzerine de 7 GÜN içinde ödemez veya itiraz etmezse “**üçüncü haciz ihbarnamesi**” gönderilir. Bu ihbarnamede ise üçüncü kişiye 15 gün içinde borcu icra dairesine ödemesi gerektiği, aksi halde artık itiraz edemeyeceği sadece Menfi Tespit Davası (yani 3.kişi, takip borçlusuna karşı bir borcu olmadığını ispatlayacak) açıp bu durumu 20 gün içerisinde icra dairesine bildirirse hakkında yürütülen işlemlerin dava sonucu hüküm kesinleşene kadar durdurulacağı belirtilir.

b. HACİZDE TERTİP (HACZEDİLECEK MAL VE HAKLARDA SIRA)

- İcra müdürünün, borçlunun mallarını haczederken belli bir sıraya uyarak haciz işlemini gerçekleştirmesine hacizde tertip denilir. İcra müdürü alacaklı ve borçlunun menfaatlerini eşit şekilde gözetmelidir.

Öncelikle, hangi mal haczedilirse haczedilsin, icra müdürü haczi yaparken, yokluğu borçluya **en az zarar verecek** ve **satılması ve muhafazası da kolay** olan mallardan hacze başlamalıdır. Buna göre:

1. Önce çekişmesiz mallar haczedilir. Burada da önce taşınırlar, yetmezse taşınmazlar haczedilir.
 2. Çekişmesiz mallar alacak miktarına yetmezse çekişmeli malların haczine geçilir. Burada da önce taşınırlar, yetmezse taşınmazlar haczedilir.
- Hacizde tertip ilkesine aykırı hareket edilirse, işlemin hadiseye uygun olmaması nedenine dayanarak 7 gün içinde icra mahkemesine şikayet yoluyla başvurulabilir.

c. HACZEDİLEMİYEN MAL VE HAKLAR

Maddi hukuka göre:

Maddi hukuka göre devri yasak olan mal ve haklar haczedilemez

- Kişiyi sıkı sıkıya bağlı haklar
- Manevi tazminat talepleri
- Oturma (sükna) hakkı
- Diğer irtifaklar (TMK.677)
- Ana—babanın çocuk malları üzerindeki kullanma hakkı
- Ölünceye kadar bakma alacaklısının hakkı
- Bütünleyici parçalar, taşınmazdan ayrı haczedilemez.
- İlama bağlı nafakalar.

İİK'na (m.82) göre:

- Devlet malları, belediyenin kamu hizmetine tahsis ettiği mallar, köy orta malları.
- Para, kıymetli evrak, altın, gümüş, değerli taş, antika veya süs eşyası gibi kıymetli şeyler hariç olmak üzere, borçlu ve aynı çatı altında yaşayan aile bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri haczedilemez.
- Borçlu çiftçi ise, kendisinin ve ailesinin geçimi için zorunlu olan arazi ve çift hayvanları ile nakil vasıtaları ve tarım aletleri haczedilemez. Örnek; at arabası, römork, pulluk, çapa, tırmık haczedilemez, ancak traktör haczedilebilir. (Bakkalın buzdolabı, sinemacının sinema makineleri, zahirecinin baskülü haczedilebilir)

- Borçlu bir meslek veya sanat sahibi ise, mesleği için gerekli olan aletleri ve kitapları haczedilmez. Yani ekonomik faaliyeti sermayesinden ziyade, bedeni çalışmasına dayanan borçlunun mesleğini sürdürebilmesi için gerekli olan her türlü eşya haczedilmez.
- Eğer sermaye unsur ağırlıklı ise söz konusu aletler haczedilebilir. Ör: Taksicinin otomobili, haczedilebilir ancak avukatın daktilosu haczedilemez.
- Borçlu ve ailesinin idaresi için gerekli ise, borçlunun seçeceği bir süt veren mandası veya ineği ya da üç keçi veya koyunu ve bunların üç aylık yem ve yataklıkları haczedilemez.
- Öğrenci bursları haczedilmez.
- Borçlu ve ailesinin iki aylık yiyecek ve yakacakları ve borçlu çiftçi ise gelecek mahsul için gerekli olan tohumluğu haczedilemez.
- Borçlu bağ, bahçe ve sebze yetiştiriciliği ile uğraşmakta ise, kendisinin ve ailesinin geçinmeleri için zorunlu olan alet ve edevat haczedilemez (ekilmeyen bahçe haczedilir!!)
- Ordu ve zabıta hizmetlerinde malul olanlara bağlanan emekli maaşları, tazminat ve ikramiyeleri; askeri malullere, şehit yetimlerine verilen terfi zammı, 65 yaşının geçmiş kişilere bağlanan maaşlar haczedilemez.
- Yardımlaşma sandığı veya derneği tarafından bağlanan maaşlar ve örneğin Kızılay'ın yaptığı yardımlar haczedilemez.
- Vücut veya sıhhat üzerine ika edilen zararlar için verilen paralar haczedilemez.
- Borçlunun haline münasip (durumuna uygun, kendine yeten) evi haczedilemez. *(Ancak bedeli fazla ise satılır ve haline münasip bir ev alınacak kadar miktarı borçluya bırakılır)*
- Hayvan hacizlerinde, anaları tarafından besleme ve bakılmaya muhtaç olan yavrular analarından ayrı haczedilemeyecekleri gibi bunların anaları da yavrularından ayrı haczedilemez.
- İlama bağlı olan nafakalar hiç haczedilemez.

BİR KISMI HACZEDİLEMEYEN MAL VE HAKLAR

- Maaşlar,
- Ödenekler,
- İntifa hakları ve hasılatı,
- İlama bağlı olmayan nafakalar *(ilama bağlı nafakaların tamamı haczedilemez)*
- Her çeşit ücretler,

Borçlu ve ailesinin geçinmeleri için icra memurunca lüzumlu olarak takdir edilen miktar tenzil edildikten sonra haczolunabilir. Ancak haczolunacak miktar bunların **dörtte birinden az olamaz**. Birden fazla haciz var ise sıraya konur. Sırada önde olan haczin kesintisi bitmedikçe sonraki haciz için kesintiye geçilemez.

Bunların dışında özel olarak işçi ücretleri bakımından **işçi ücretlerinin dörtte birinden fazlası haczedilemez!** İşçinin bakmak zorunda olduğu nafaka borcu alacaklılarının hakları saklıdır.

HAP BİLGİ: Emekli aylıklarının bir kısmı haczedilemez (m.83) Burada kasdedilen özel kuruluşlarca bağlanan aylıklar ve yurtdışından bağlanan aylıklardır. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamındaeki emekli aylıkları ise hiç haczedilemez!

GÖZDEN KAÇIRMA: Emekli ikramiyeleri (kıdem tazminatı) tamamen haczedilebilir.

HAP BİLGİ: Ücretin asgari ücret olması yukarıdaki açıklamalara istisna teşkil etmez.

HACZEDİLMEZLİKTEN FERAGAT

Haczedilmezlik konusunda, icra müdürünün işlemlerine karşı ŞİKAYET yoluna başvurulabilir. Süresinde şikayet edilmezse haczedilmezlikten örtülü (zımnen) feragat edilmiş sayılır!

Haczedilmezlikten feragat, hacizden önceki dönemde geçerli değildir. Haciz sırasında veya hacizden sonraki bir dönemde haczi caiz olmayan bir mal veya hakkın haczedilmezliğinden açıkça feragat edilmesi mümkündür.

d. HACZE İŞTİRAK (hacze katılma)

Borçluya karşı birden fazla alacaklının talebi söz konusuysa ve tüm alacaklılar takip yapmışlar ancak borçlunun malvarlığı tüm alacaklıların alacaklarını karşılamıyorsa ve hacze iştirakin de şartları varsa hacze iştirak prosedürü işletilir. Bir alacaklının belirli bir mal üzerine koydurmuş olduğu hacze, belli şartlarla başka bir alacaklının da katılmasına denir.

- Hacze iştirak, ancak ilk haciz üzerine satılan malın bedeli, icra vizesine girene kadar mümkündür.
- İlk haciz sahibi alacaklının sonraki alacaklılara oranla bir rüçhan hakkı yoktur.
- Hacze iştirak talebi, icra dairesine yapılır.
- **Ancak maaş ve ücret hacizlerinde, hacze iştirak olanağı kabul edilmemiştir.**
- Hacze başka bir alacaklı da katıldığı için haczedilen malın bedeli bütün alacaklıları karşılamaya yetmezse, icra dairesi talep üzerine varsa borçlunun başka mallarını haczeder. Hacze iştirak dolayısıyla işlerlik kazanan bu hacze ilave haciz denir.

GÖZDEN KAÇIRMA: Hacze iştirak durumunda yapılan hacze İLAVE HACİZ adı verilir.

HACZE İŞTİRAK TÜRLERİ

ADİ (takipli) İŞTİRAK	İMTİYAZLI (takipsiz) İŞTİRAK
1) Takip yapmış olmalıdır Hacze iştirak etmek isteyen alacaklının da borçluya karşı takip yapmış olması, takibin kesinleşmesi ve kendisine haciz isteme yetkisinin verilmiş olması gerekir. 2) Öncelik hakkı olmalıdır İştirak etmek isteyen kişinin alacağının, ilk alacaklının alacağına göre, belirli tarihlerden daha önce doğmuş olması gerekir. İlk haciz sahibi alacaklının takibi ilamsızsa takip talebinden; ilamlıysa ilamın verildiği davanın açıldığı tarihten önce doğması gerekir. 3) İştirak etmek isteyen alacaklının elinde aşağıdaki belgelerden biri olmalıdır: • Borç ödemedenden <u>aciz belgesi</u> • <u>Rehin açığı belgesi</u> • <u>İlam</u> • <u>Onaylama veya düzenleme biçimindeki noter senetleri</u> • <u>Resmi dairelerin verdikleri makbuz veya belgeler</u> 4) Süresi içerisinde yapılmalıdır Hacze iştirak, ancak ilk haciz üzerine satılan malın bedeli icra veznesine girinceye kadar mümkündür.	Hukuki veya fiili engellerle icra takibi yapamayan belirli alacaklıları korumak amacıyla kabul edilmiştir. C) Yalnızca bazı kişiler bu hakka sahiptir Ancak kanunda sayılan şu kişiler hacze imtiyazlı olarak iştirak edebilirler • <u>Borçlunun eşi</u> • <u>Borçlunun çocukları</u> • <u>Borçlunun vasisi ve kayyımı olduğu kişiler</u> • <u>Ölünceye kadar bakma alacaklısı</u> • <u>İlama bağlı olan nafaka alacaklısı</u> 2) Süresi içerisinde yapılmalıdır Hacze imtiyazlı iştirak de, ancak ilk haciz üzerine satılan malın bedeli icra veznesine girinceye kadar mümkündür

GÖZDEN KAÇIRMA: Borçlunun nişanlısı, yansoyu (Ör. Kardeşi), işçi alacaklısı, devlet hacze imtiyazlı iştirak edebilecekler arasında sayılmamıştır!

HAP BİLGİ: Maaş ve ücret hacizlerinde iştirak imkanı olmadığını unutmayın!

e. HACİZDE İSTİHKAK DAVASI

İstihkak iddiasının konusu mülkiyet ve rehin hakkı olabileceği gibi bunlarla sınırlı olmadığı kabul edilmektedir.

HAP BİLGİ: Hacizde (icrada) istihkak iddiasının konusu mülkiyet ve rehin (ve başkaca sınırlı aynı haklar ile şerh edilmiş nispi haklar) olabilirken; **İflas** takiplerinde istihkak iddialarının konusu ise sadece “mülkiyet hakkı” olabilir.

İstihkak iddiası iki şekilde gündeme gelebilir. Borçlunun elinde iken haczedilen bir malın üstünde 3.kişi hak iddia edebilir veya alacaklı 3.kişinin elinde bulunan bir malın takip borçlusuna ait olduğu iddiasında bulunabilir. İki ihtimalde uygulanacak hükümler farklılık taşır.

→ İstihkak iddiasına konu mal, borçlunun elindeyken haczedilmişse:

Bu malın başkasına ait olduğu ve rehni olduğu iddia edilirse icra müdürü bunu tutanağa geçirir. Malın haczedildiğini öğrenen borçlu veya üçüncü kişinin öğrenme anından itibaren **7 GÜN içinde istihkak iddiasında** bulunması gerekir. Aksi takdirde, bu takipte bu iddia bir daha ileri sürülemez. Üçüncü kişinin istihkak iddiası alacaklı ve borçluya da bildirilir.

Takibin tarafları bu iddiaya **3 GÜN içinde itiraz etmezlerse** istihkak iddiasını kabul etmiş sayılırlar ve mal üzerindeki haciz kalkar ve üçüncü kişiye iade edilir. (hak rehinse, mal rehinli olarak haczedilmiş sayılır.)

Alacaklı ve borçlu **3 GÜN içinde istihkak iddiasına itiraz ederlerse** İcra Müdürü dosyayı İcra Mahkemesine gönderir. İcra Mahkemesi takibe devam edilebileceği veya takibin ertelenmesi kararı verebilir. Üçünü kişi İcra Mahkemesinin devam veya erteleme kararının (tefhim veya tebliğinden itibaren) 7 GÜN içinde aynı mahkemede istihkak davası açmalıdır. Aksi takdirde iddiasından vazgeçmiş sayılır.

NOT: Üçüncü kişiye istihkak talebinde bulunma imkanı verilmemişse, haczi öğrendiği tarihten itibaren **7 GÜN içinde** (en geç mal satılıp da bedeli alacaklıya ödenene kadar) doğrudan istihkak davası açabilir.

- **İstihkak davası icra Mahkemesinde açılır.**
- **İnceleme genel hükümlere göre yapılır.**
- **Basit yargılama usulü uygulanır.**
- **Süatle ve diğer davalardan önce görülerek karara bağlanır.**
- **Karar maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder!**

- Üçüncü kişi haksız bulunursa, mal üstündeki haciz kesinleşir ve takibin ertelenmesine karar verilmişse %20'den az olmayacak şekilde üçüncü kişi aleyhine tazminata hükmedilir. Üçüncü kişi haklı bulunursa haciz kalkar, mal üçüncü kişiye verilir. İtiraz eden alacaklı veya borçlu kötüniyetliyse bunlara karşı %15'ten az olmayacak şekilde tazminata hükmedilir.

→ İstihkak iddiasına konu mal üçüncü kişinin elinde ise:

Haczedilen şey, borçlunun elinde olmayıp da üzerinde mülkiyet veya diğer bir aynı hak iddia eden üçüncü kişi nezdinde bulunursa, bu kişi yedieminliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. İcra müdürü, üçüncü kişi aleyhine icra mahkemesinde istihkak davası açması için alacaklıya **yedi gün süre verir**. (Yani burada davacı alacaklı davalı üçüncü kişidir) Bu süre içinde icra mahkemesine istihkak davası açılmaz ise üçüncü kişinin iddiası kabul edilmiş sayılır. Alacaklı tarafından süresinde açılan dava sonuçlanıncaya kadar, haczedilen malın satışı yapılamaz. Haczin, üçüncü kişinin yokluğunda yapılması ve üçüncü kişi lehine istihkak iddiasında bulunulması halinde de bu fıkra hükmü uygulanır. (İİK 99)

HAP BİLGİ: Üçüncü kişinin açmış olduğu istihkak davasına karşılık, alacaklı da tasarrufun iptali davası açacaksa bu dava da istihkak davasının incelendiği İcra Mahkemesinde görülür. (Normalde tasarrufun iptali davasında görevli mahkeme genel mahkemedir)

f. BORCUN TAKSİTLE ÖDENMESİ

İcra takibi kesinleşen borçlu borcunu ödemek isterse ancak tamamını ödeyemeyecek durumdaysa taksitle ödeme söz konusu olabilir. Borçlu hacizden önce veya hacizden sonra borcunu taksitle ödeyebilir, her iki halde de borcu taksitlendirme **satışa engel olur**.

→ **Hacizden önce taksitle ödeme:** Ancak, alacaklının muvafakati halinde mümkündür. Süresi ve taksitler serbestçe belirlenebilir. Ancak 10 yılı aşan taksitlendirme anlaşmalarında 10 yıldan sonra hak düşürücü ve zamanaşımı süreleri korunmaz.

→ **Hacizden sonra taksitle ödeme:** Alacaklı kabul etmese bile aşağıdaki şartlar varsa borçlu borcunu taksitle ödeyebilir

- Borçlunun yeteri kadar malı haczedilmiş ancak henüz satış istenmemiş olmalıdır.
- Her taksit borcun ¼'ünden az olmamalıdır ve ilk taksit peşin ödenmeli ve kalan taksitler de aydan aya verilmek suretiyle ödeme süresi 3 ayı geçmemelidir.

11. SATIŞ (PARAYA ÇEVİRME)

- Satışın amacı, haczedilen malvarlığının satılarak (paraya çevrilerek) alacaklının alacağını almasını sağlamaktır. Eğer para haczedilmişse haliyle satış aşaması olmaz.
- Satış, kural olarak alacaklının talebi ile gerçekleştirilebilir. Ancak istisnai olarak borçlu da satış isteyebilir veya İcra Dairesi de resen satış yapabilir. (Haczedilen malın kıymeti süratle düşmekte ise ve muhafazası zor ise ve tamamlama haczi ile haczedilmiş malın satılması)

SATIŞ için SÜRELER	
TAŞINIRLAR İÇİN	TAŞINMAZLAR İÇİN
Satış isteme süresi → 6 ay Satış gerçekleştirme süresi → 2 ay	Satış isteme süresi → 1 yıl Satış gerçekleştirme süresi → 3 ay
• Ortaklığın giderilmesi suretiyle satışlarda, paydaşlar, kararın kesinleşmesinden itibaren 10 yıl içinde satış talep edebilir. • Satış talebi <u>bir kez geri alınabilir</u>, satış süresi içerisinde istenmezse veya gerekli giderler 15 gün içinde depo edilmezse, satış istenmesine rağmen talep geri alınır ve yenilenmezse HACİZ KALKAR AMA TAKİP SONA ERMEZ! • İstihkak davası esnasında 10 yılı aşmayan taksitlendirme sözleşmeleri devam ettiği müddetçe satış süreleri işlemez!	
UNUTMAYIN-KARIŞTIRMAYIN → Haciz isteme süresi hem taşınır hem de taşınmazlar için ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 yıldır . Satış isteme süresi ise taşınırlarda 6 ay, taşınmazlarda 1 yıldır .	

Haczedilen resmi sicile kayıtlı malların, icra dairesiyle yapılacak yazışmalar sonucunda haczinin kalktığının tespit edilmesi halinde, sicili tutan idare tarafından haciz şerhi terkin edilir ve işlem ilgili icra dairesine bildirilir.

a. SATIŞ USULLERİ

İcra hukukunda satış iki usule göre, yani açık artırma (ihale) ve pazarlık usulüyle gerçekleştirilir. Taşınmazlar YALNIZCA açık artırmayla satılabilir. Taşınırlar ise kural olarak açık artırma ve istisnai olarak da pazarlık yoluyla satılabilir.

Taşınırların istisnaen pazarlıkla satılabileceği haller

- Bütün ilgililer pazarlık ile satışı talep ederse
- Artırmada maden kıymetini bulamadığı için satılamamış olan altın veya gümüş eşyaya, maden kıymeti teklif edilirse
- Borsa veya piyasada rayici bulunan evrak ve diğer mallara, o günkü borsa veya piyasa fiyatı teklif edilirse

ARTIRMAYA HAZIRLIK İŞLEMLERİ

- **Artırma şartnamesi** hazırlanır. Bu şartname, taşınmazlarda alıcı için tapu sicili hükmündedir.
- **Mükellefiyetler listesi** hazırlanır. Bu listesi şartnamenin bir parçasıdır ve satış bedelinin nasıl dağıtılacağını gösteren sıra cetveli işlevi görür.
- **Kıymet takdiri** yapılır. Buna karşı 7 gün içinde şikayet yoluna İcra Mahkemesine gidilebilir.
- **İlan yapılır.** Elektronik ortamda yapılır. Taşınırlarda gazete ile ilan zorunlu değilken taşınmazların ilanının gazete ile yapılması zorunludur.

ARTIRMADA MALIN SATILMA ŞARTLARI

Teklif edilen bedel,

1. Takdir edilen bedelin (muhammen bedelin) en az %50'sini bulmalı veya mal üzerindeki rüçhanlı alacakların toplamını karşılamalı

2. Satış ve paylaşırma giderlerini karşılamalı

→ 1. İhalede alıcı çıkmazsa veya bu şartlar sağlanamazsa SATIŞ GERİ BIRAKILIR. 2. İhalede de alıcı çıkmaz veya bu şartlar sağlanamazsa SATIŞ TALEBİ DÜŞER.

TAŞINIR VE TAŞINMAZ SATIŞININ KARŞILAŞTIRILMASI

Ortak Noktalar

- Süresi içinde satış istenmezse veya icra müdürünün kararı gereği gerekli gider 15 gün içinde depo edilmezse veya talep geri alınıp da kanuni süre içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalkar.
- Hacizli malın satılması yönündeki talep bir defa geri alınabilir.
- Satış ilanı elektronik ortamda yapılır.
- Satış ilanının gazete ile yapılması yasal bir zorunluluk değildir.
- Açık artırmaya elektronik ortamda teklif verme yolu ile başlanır.
- Elektronik ortamda verilecek teklifler hacizli malın tahmin edilen kıymetinin %50'sinden az olamaz. Teklif vermeden önce, hacizli malın tahmin edilen kıymetinin %20'si oranında teminat gösterilmesi zorunludur.
- Birinci ve ikinci artırmada ihalenin yapılabilmesi için, satış bedelinin malın tahmin edilen değerinin %50'sini veya satış isteyen alacaklının alacağına rüçhanlı olan alacaklıların toplamından hangisi daha fazla ise onu ve ayrıca her iki durumda da satış ve paylaşırma giderlerini karşılaması gerekir.
- Birinci artırma bedelinin şartları sağlamaması nedeniyle icra müdürü satış geri bıraktığında, artırmada pey sürmüş olanların hepsi taahhütlerinden kurtulur.
- İhalenin yapılmasıyla birlikte, ihale anında, o malın mülkiyeti alıcıya geçer.
- İflasta ve malvarlığının terki suretiyle konkordatoda, alacaklılar karar verirse, hem taşınır mallar hem de taşınmaz mallar pazarlık yolu ile satılabilir.

Farklar	
Taşınır	Taşınmaz
Açık artırma ve pazarlık usulüyle satılabilir	Yalnız açık artırma yolu ile satılabilir
Satış talep etme süresi 6 aydır	Satış talep etme süresi 1 yıldır
Talepten itibaren 2 ay içinde satış yapılmalıdır	Talepten itibaren 3 ay içinde satış yapılmalıdır
Artırmanın birinci ihale tarihinden makul süre önce ilanı gerekir	Artırmanın birinci ihale tarihinden en az 1 ay önce ilanı gerekir
İlanın birer örneğinin borçluya, alacaklıya ve ilgililere gönderilmesi zorunlu değildir	İlanın birer örneğinin borçluya, alacaklıya ve tapu sicilinde kayıtlı ilgililere gönderilmesi zorunludur
Artırma şartnamesinin artırmadan evvel en az 10 gün müddetle icra dairesinde herkesin görmesi için açık bulundurulması zorunlu değildir.	Artırma şartnamesinin artırmadan evvel en az 10 gün müddetle icra dairesinde herkesin görmesi için açık bulundurulması zorunludur.
Taşınır üzerindeki mükellefiyetlerin tespiti ve bunların artırma şartnamesinde gösterilebilmesi için mükellefiyetler listesinin hazırlanması zorunlu değildir.	Taşınmaz üzerindeki mükellefiyetlerin tespiti ve bunların artırma şartnamesinde gösterilebilmesi için mükellefiyetler listesinin hazırlanması zorunludur.
Taşınır satışlarında, elektronik ortamda verilecek teklifler dışında, artırmaya iştirak edeceklerin taşınırın tahmini değerinin %20'si oranında pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri zorunluluk değildir.	Taşınmaz satışlarında, elektronik ortamda verilecek teklifler dışında, artırmaya iştirak edeceklerin taşınırın tahmini değerinin %20'si oranında pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi etmeleri zorunluluktur.
Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden 10 gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer.	Elektronik ortamda teklif verme, birinci ihale tarihinden 20 gün önce başlar, ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer.
İkinci ihalede elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki 5.gün başlar, en az 10 gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer.	İkinci ihalede elektronik ortamda teklif verme birinci ihaleden sonraki 5.gün başlar, en az 20 gün sonrası için belirlenecek ikinci ihalenin tamamlanacağı günden önceki gün sonunda sona erer.
İcra müdürü, alıcıya satış bedelini ödeyebilmesi için 7 günü geçmemek üzere bir süre (depo süresi) verir.	İcra müdürü, alıcıya satış bedelini ödeyebilmesi için 10 günü geçmemek üzere bir süre verir.
Taşınır satışlarında, alıcının kendisine verilen süre içinde ihale bedelini kısmen veya tamamen ödememesi durumunda, alıcıdan önce en yüksek pey sürmüş olan kimseye taşınırı teklif ettiği bedelle alması için teklifte bulunulmaz.	Taşınmaz satışlarında, alıcının kendisine verilen süre içinde ihale bedelini kısmen veya tamamen ödememesi durumunda, alıcıdan önce en yüksek pey sürmüş olan kimseye taşınırı teklif ettiği bedelle alması için teklifte bulunulur.
Taşınır satışlarında, alıcının kendisine verilen süre içinde ihale bedelini kısmen veya tamamen ödememesi durumunda, icra müdürü, ihale kararını kendiliğinden kaldırıp, taşınır malı yeniden ihaleye (tamamlayıcı-ikame artırma) çıkarmaz!	Taşınmaz satışlarında, alıcının kendisine verilen süre içinde ihale bedelini kısmen veya tamamen ödememesi ve alıcıdan önce en yüksek pey sürmüş olan kimsenin taşınmazı satın almaya razı olmaması veya üç gün içinde cevap vermemesi durumunda, icra müdürü, ihale kararını kendiliğinden kaldırıp taşınmaz malı yeniden ihaleye (tamamlayıcı-ikame artırmaya) çıkarır.

b. İHALENİN FESHİ

→ İhalenin feshi nedenleri:

1. İhaleye hazırlık işlemlerinde usulsüzlük
2. İhalenin yapılmasında usulsüzlük
3. İhaleye fesat karıştırılması
4. Alıcının, malın esaslı özelliklerinde esaslı hataya düşürülmesi

→ İhalenin feshi, ŞİKAYET yoluyla İCRA MAHKEMESİNDEN istenir. Mahkeme, talepten itibaren 20 gün içinde duruşma yapar. Taraflar gelmeseler de karar verir. –İşin esasına girerek reddine karar verirse talepte bulunan ihale bedelinin %10'u oranında para cezasına mahkum edilir. Usulden reddedilirse para cezasına hükmlenmez.

-Mahkemenin kararı kesindir! Deliller serbestçe değerlendirilir. İhale feshedilirse bu konudaki karar geçmişe etkili sonuçlar doğurur.

-İhalenin feshi talebinin esasa ilişkin nedenlerle reddine karar verilirse, icra mahkemesi ihalenin feshini talep edeni, feshi istenilen ihale bedelinin %10'u oranında para cezasına mahkum eder.

→ Süresi:

- Kural olarak **ihale tarihinden itibaren 7 gün içinde** talep edilmelidir
- İhalenin feshi nedeni öğrenmeye bağlı ise, **öğrenmeden itibaren 7 gün içinde** istenmelidir
- **Her halükarda ihale tarihinden itibaren 1 yıl** geçtikten sonra artık ihalenin feshi talep edilemez.

→ İhalenin feshini isteyebilecekler

- Borçlu
- Satış isteyen alacaklı
- Pey sürerek ihaleye katılanlar
- Tapu sicilindeki ilgililer (Taşınmazla ilgili sınırlı ayni hak sahipleri)

12. PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI (ÖDENMESİ)

- İcra takibinin son aşamasıdır. Buraya kadarki aşamalarda hep alacaklının talebi üzerine harete geçen İcra Dairesi burada alacaklının talebi olmadan (re'sen) elde edilen paraya alacaklıya öder. Yani talebe gerek yoktur.
- Burada belirtmek gerekir ki “paraların paylaşılması” ifadesi aynı malların birden fazla alacaklı için haczedilmiş olması (hacze iştirak edilmiş olması) nedeniyle tercih edilir. Tek bir alacaklı varsa paraların paylaşılması değil “paranın ödenmesi” ifadesi tercih edilir.
- Paraların paylaşılabilmesi için haczedilen bütün mal ve hakların satışının tamamlanmış olması gerekir. Ancak, hacizli malların bir kısmı satıldığında İcra Dairesi eldeki parayı alacaklılara avans olarak da dağıtabilir.
- Satış sonunda elde edilen para tüm alacaklıların (hâce aynı derecede iştirak etmiş alacaklıların alacaklarını) alacaklarını karşılamazsa icra müdürü talebe gerek olmaksızın **tamamlama haczi** yapabilir.

HAP BİLGİ: Paraların paylaşılması, bir icra takip işlemi değildir.

GÖDEN KAÇIRMA: Paraların paylaşılması evresinde İcra Mürüddürünün re'sen yaptığı hacze “tamamlama haczi” denir.

SIRA CETVELİ (ALACAKLARIN ÖDEME SIRASI) – öncelik sırasına göre:

İcra Dairesinin hazırladığı sıra cetveli taraflara tebliğ edilir. Eğer 7 gün içinde itiraz veya şikayet (aşağıda açıklamalarını göreceksiniz) gelmezse paraların paylaşılmasına geçilir.

1. Rehinli alacaklar

2. Devletin malın ayınından doğan alacakları (vergiler, harçlar)

3. İmtiyazlı alacaklar

3. 1.sıra – İşçi alacakları, nafaka alacakları, İşverenin işçiler tarafından kurulan derneklere ve yardım sandıklarına olan borçları

3. 2.sıra – Velayet ve vesayetten doğan alacaklar

3. 3.sıra – İmtiyazlı olduğu özel kanunlarda belirtilen alacaklar. Ör: Avukatın ücreti

4. İmtiyazsız alacaklar (son sıra)– Ör: Kira alacağı.

SIRA CETVELİNE KARŞI BAŞVURU YOLLARI

Sıra cetveline karşı ŞİKAYET	Sıra cetveline karşı İTİRAZ DAVASI
- Takip hukukuna aykırılık nedeniyle söz konusu olur. Alacaklı sıra cetvelinde KENDİSİNE VERİLEN SIRAYA karşı çıkacaksa şikayet yoluna gitmelidir. BİLDİRİLMİŞ BİR ALACAĞIN SIRA CETVELİNE YAZILMAMASI, EKSİK YAZILMASI da şikayet nedenidir. - Sıra cetvelinin tebliğinden itibaren 7 GÜN içinde İCRA MAHKEMESİNE yapılır - Alacaklı da borçlu da başvurabilir. - Sonucundan herkes yararlanır	- Maddi hukuka aykırılık nedeniyle söz konusu olur. - Alacaklılardan biri, BAŞKASININ ALACAĞINA VEYA SIRASINA KARŞI ÇIKACAKSA bu yola başvurur. SIRA CETVELİNDE HİÇ ALACAĞI OLMAYAN BİR KİŞİNİN YER ALMASI da itiraz davası gerekçesidir. - Sıra cetvelinin tebliğinden itibaren 7 GÜN içinde Genel Mahkemede açılır - Sadece alacaklılar bu davayı açabilir. Borçlu bu davayı açamaz - Davada ispat yükü davalıya düşer. Sonucundan sadece davayı açan alacaklı yararlanır.

13. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ (VESİKASI)

İcra takibi sonunda alacaklı (veya alacaklılar) alacağını kısmen veya tamamen alamaz ise İcra Dairesi kalan kısım için bir aciz belgesi düzenleyerek alacaklıya (bu örneğini de borçluya) verir.

Yani takip sonunda kalan alacak tutarı için borç sona ermiş olmaz, alacaklının alacağı bu belge ile daha da sağlamlaşmış olur. (Zira alacaklı bu belge ile sonradan borçluya yine takip yapabilir, alacağını ispat kolaylıkları sunar, alacağın zamanaşımına uğrama riski azalmış olur.)

KESİN ACİZ BELGESİ

- Kesin aciz belgesinin ilk biçimi borçlunun haciz esnasında **haczedilebilir hiçbir malı olmadığını tespit eden haciz tutanağı**, borç ödemedен kesin aciz belgesi niteliğini taşır. Bu durumda ayrıca alacaklıya bir aciz belgesi verilmez.
- İkincisi ise, **takip sonunda**, alacağın tamamen veya kısmen sağlanamaması nedeniyle yine icra dairesi tarafından verilen kesin aciz belgesidir.

BORÇ ÖDEME DEN KESİN ACİZ BELGESİNİN ÖZELLİKLERİ	
Takip hukuku (İcra Hukuku) bakımından	Maddi hukuk bakımından
1. Borç ikrarını içeren belge sayılır, yani bu belgeye dayanılarak itirazın kesin kaldırılması talep edilebilir 2. Tasarrufun iptali davası açma hakkı verir 3. Hacze iştirak yetkisi verir 4. Belgenin kendisine verildiği tarihten itibaren 1 yıl içinde borçluya karşı takip yapması halinde, borçluya yeniden ödeme emri tebliğ edilmesine gerek yoktur	1. Aciz belgesine bağlanan alacak bu belgenin düzenlendiği tarihten itibaren 20 YIL GEÇMESİYLE ZAMANAŞIMINA UĞRAR. 2. Aciz belgesine bağlanmış alacak için borçludan faiz istenemez!! Ancak alacaklı borçlunun kefillerinden ve müşterek borçlulardan faiz isteyebilir. Bunlar da ödemiş olduğu faiz için, borçluya rücu edemezler. 3. Borç tecdit edilmiş olmaz (YENİLENMİŞ SAYILMAZ)

GEÇİCİ ACİZ BELGESİ

- Haciz esnasında borçlunun **borca yetecek kadar malı olmadığını** tespit eden haciz tutanağıdır.
- **Tek özelliği, alacaklıya TASARRUFUN İPTALİ DAVASI açma hakkı verir.** Yani yukarıda sayılan özellikler iptal davası hariç olmak üzere geçici aciz belgesi için geçerli değildir.

NOT: İflasta düzenlenen aciz belgesinin kimi farklı özellikleri vardır. İflas konusuna bakınız.

B. KAMBIYO SENETLERİNE ÖZGÜ HACİZ YOLU

İlamsız icranın bir türü genel haciz yolu ile takip idi, diğeri de kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takiptir. Kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takipte de tıpkı genel haciz yolu ile takipte olduğu gibi takip talebi, ödeme emri ve takibin kesinleşmesi, haciz, paraya çevirme ve paraların paylaşılması evreleri vardır. Genel haciz yolu ile bu takip yolu takip sürecinin ilk iki aşamasında (takip talebi- ödeme emri ve takibin kesinleşmesi) farklar vardır ancak diğer aşamalar (haciz, satış, paraların paylaşılması) aynıdır!

Bu takip yolunda, alacak bir kambiyo senedine (poliçe, bono, çek) bağlı olmak zorundadır! Poliçe, bono ve çek dışında başka bir senet ile kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takip yapılamaz!

GÖZDEN KAÇIRMA: Elinde kambiyo senedi olan alacaklı isterse genel haciz yolu ile takip de yapabilir. Alacak hem kambiyo senedine bağlı hem de rehinle teminat altına alınmışsa alacaklı önce rehne başvurmak zorunda değildir, kambiyo senetlerine mahsus haciz yolu veya rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yollarından birisini seçme hakkına sahiptir!

→ Bu takip yolu da alacaklının İCRA DAİRESİNE TAKİP TALEBİ ile başlar. Yetkili icra dairesi ise yine genel kural olarak borçlunun yerleşim yerindeki icra dairesidir. (Ancak bono ve çeklerde genel kuralın yanı sıra keşide yerlerinde de takip başlatılabilir.)

DİKKAT → İcra Dairesi, genel haciz yolundan farklı olarak, takip talebinde bazı hususları incelemek zorundadır, bunlar:

1. Senedin kambiyo senedi olup olmadığı
2. Alacaklının bu yola başvurma hakkının olup olmadığı
3. Senedin aslının takip talebine eklenip eklenmediği
4. Senedin vadesinin gelip gelmediği
5. Gerekliyse ödememe protestosunun çekilip çekilmediği

GÖZDEN KAÇIRMA: İcra müdürü borçluya ödeme emri göndermeden önce, **alacağın zamanaşımına uğrayıp uğramadığını veya borcun itfa edilip edilmediğini kendiliğinden inceleyemez**. Bu durumlarda borçlunun başvuracağı yol da şikayet değil, ödeme emrine itiraz yolu olur.

GÖZDEN KAÇIRMA: Takip talebi elektronik ortamda yapıldı ise bile kambiyo senedinin aslının en geç 3 gün içinde yetkili icra dairesine ibrazı gerekir!

NOT: İstisnai olarak *çeklerde*, bankaya ibraz sonucu banka tarafından kısmi ödeme yapılması durumunda, bankanın alacaklıya vereceği, *çekin arka ve ön yüzünün onaylı fotokopisi* ile kambiyo senetlerine mahsus haciz yapılabilir.

→ Takip talebini alan İcra Dairesi, borçluya “HEMEN” **ÖDEME EMRİ** gönderir.

- Genel haciz yolundan farklı olarak burada borcu **ödeme süresi** ve **mal beyanında** bulunma süresi **10 GÜNDÜR**.
- Borçlu ödeme emrine ödeme emrinin tebliğinden itibaren **5 GÜN** içinde **İCRA MAHKEMESİNE yazılı bir şekilde dilekçeyle İTİRAZ** edebilir!
- İtiraz, takibi değil sadece satışı durdurur!
- İtirazda haksız çıkan taraf diğerine tazminat öder. **İmzaya itirazın** incelenmesi sonucunda, itirazın kabulüne karar verilirse, senedi takibe koymakta ağır kusurlu ve kötü niyetli olması şartıyla alacaklı, takip konusu alacağın %20'sinden az olmayan bir tazminata ve %10'u oranında para cezasına mahkum edilir. Buna karşılık imza borçluya ait olduğu anlaşılırsa borçlu senede dayanan alacağın %20'sinden az olmayan bir tazminata ve %10'u oranında para cezasına mahkum edilir. **Borca itiraza** ilişkin incelemeyi icra mahkemesi mutlaka duruşmalı olarak yapar. Bu takip yolunda, menfi tespit ve istirdat davaları açılabilir, gecikmiş itiraz yoluna başvurulabilir, icra takibinin iptali ve taliki istenebilir.

GÖZDEN KAÇIRMA:

Kambiyo senetlerine özgü haciz yolunda

1. İTİRAZIN İPTALİ DAVASI
2. İTİRAZIN GEÇİCİ KALDIRILMASI
3. İTİRAZIN KESİN KALDIRILMASI
4. GEÇİCİ HACİZ
5. BORÇTAN KURTULMA DAVASI

YOKTUR! (Gecikmiş itiraz, takibin iptali ve taliki, menfi tespit davası ve istirdat davası bu takip yolunda da mümkündür, genel haciz yolundaki gibi.)

Kambiyo Senetlerine Özgü Haciz Yolunda ŞİKAYET

Şikayet ile ilgili ilk bölümde yapmış olduğumuz açıklamalar geçerlidir. Şikayet mercii İcra Mahkemesidir. Bununla birlikte aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

- Alacaklının bu takip yoluna başvurma hakkının olmadığına ilişkin şikayet süresi 5 gündür.
- Senet kambiyo senedi niteliği taşııyorsa şikayet süresi 5 gündür.
- Bu iki husus dışındaki hallerde geçerli olan genel şikayet süresi 7 gündür.

HAP BİLGİ: Kambiyo senetlerine mahsus “haciz” yolu ile takipte şikayet mercii İcra Mahkemesidir. Süresi ise yukarıda belirttiğimiz gibidir. Kambiyo senetlerine özgü “iflas” yolu ile takipte şikayet mercii ise İcra Dairesi + ATM’dir. Süresi ise tamamen 5 gündür.

III. İLAMLI İCRA

→ Bir mahkeme kararının gereğinin yerine getirilmesi için başvurulacak takip yoludur veya alacaklının icra takibi başlatmadan önce mahkemede dava açmasının zorunlu olduğu ve bu mahkeme kararının gereğinin yerine getirilmesini sağlamak için öngörülmüş olan icra yoludur.

HAP BİLGİ: Çocuk teslimi, çocukla kişisel ilişki kurma, eşya teslimi, bir işin yapılması, yabancı devletten alacaklar, altın para alacakları için ilamsız icra yapılamaz. Tek yol ilamlı icradır! Para ve teminat alacakları içinse alacaklı ister ilamlı ister ilamsız icra yapabilir.

- **Her türlü alacak** için ilamlı icraya başvurulabilir.
- Para ve teminat dışındaki alacaklar için ilamlı icraya başvurulması zorunludur. Zira para ve teminat alacakları için ilamsız icra da yapılabilmektedir. Öte yandan para alacağı yabancı devlet aleyhine ise ancak ilamlı takip yapılabilir.
- İlamlı icraya başvurabilmek için, ilamın zamanaşımına uğramamış olması gerekir. İlam zamanaşımı süresi **10 YILDIR**.
- İlamlı icra takibinde **Türkiye’deki bütün icra daireleri** yetkilidir. (Bu nedenle burada yetki itirazı söz konusu olmaz.
- → Bu yola başvurabilmek için alacaklının elinde ilam (eda hükmü içeren mahkeme kararları) veya ilam niteliğinde belge olmalıdır. Ara karar niteliğindeki mahkeme kararları (ilam olarak kabul edilmez) tek başlarına icraya konulamaz.

İLAM NİTELİĞİNDE BELGELER (İİK m.38)

- ✓ Mahkeme huzurundaki şarta bağlı olmayan sulhler.
- ✓ Mahkeme huzurundaki kabuller. (ve mahkeme huzurunaki feragatler)
- ✓ İstinaf ve Temyiz kefaletnameleri
- ✓ İcra dairelerindeki kefaletnameler
- ✓ Kayıtsız şartsız para borcu ikrarını içeren **düzenleme biçimindeki noter senetleri.**
- ✓ Avukatların düzenlediği uzlaşma tutanağı (Av. Kanunu 35-a)
- ✓ Kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içeren ipotek akit tablosu

Başkaca özel kanunlara göre ilam niteliğinde sayılan belgeler:

- ✓ Tüketici sorunları **hakem heyeti** kararları
- ✓ İcra edilebilirliğine ilişkin mahkemece şerh verilen, **arabuluculuk** faaliyeti sonunda imzalanan anlaşma belgesi
- ✓ Uzlaşmaya tabi suçlar hakkında **uzlaşma belgesi**
- ✓ Baroların, Noterler birliği disiplin kurulunun, para cezaları ve giderlere ilişkin kararları
- ✓ Ortağın oturduğu veya kooperatifin bulunduğu köy veya mahalle ihtiyar heyetleri tarafından tasdik olunmuş, kooperatiflerin kredilerle ilgili alacak senetleri ve her türlü taahhütname ve sözleşmeleri.

DİKKAT: Mahkeme dışı sulh ve kabuller, kayıtsız şartsız para borcu ikrarını içeren onaylama biçimindeki noter senetleri, icra dairesindeki sulh ve kabuller, aciz belgesi, rehin açığı belgesi ilam niteliğinde belge değildir!!! Haliyle bu belgelerden birisine dayanılarak ilamlı icra yapılamaz!

**İLAMIN İCRAYA
KONULABİLMESİ İÇİN KURAL
OLARAK KESİNLEŞMESİ
GEREKMEZ!**

(Yani istinaf başvurusu ve devamında temyiz başvurusu kural olarak icrayı durdurmaz)
Ancak yan taraftaki ilamlar ancak KESİNLEŞTİKTEN SONRA icraya konulabilir →

- Taşınmaz üzerindeki aynı haklara ilişkin ilamlar
- Aile hukukuna ilişkin ilamlar (Bununla birlikte Nafaka hükümlerinin kesinleşmeden icrası mümkündür!)
- Kişiler hukukuna ilişkin ilamlar
- Bayrağa ve sicile bakılmaksızın GEMİLERE ve bunlarla ilgili aynı haklara ilişkin ilamlar
- Sayıştay ilamları (tazminat içeren)
- Yabancı mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi ile ilgili ilamlar
- Ceza mahkemesi ilamlarının yargılama giderlerine ilişkin hükmü
- TTK-tescil ve tescile itiraza ilişkin kararlar
- Menfi tespit davasını kazanan ve lehine tazminata hükmedilen borçlu, menfi tespit ilamı kesinleşmedikçe tazminat ve yargılama giderleri için ilamlı icra takibi yapamaz.

NOT: Hakem kararları ve idare mahkemesinin tam yargı ilamlarının icra edilmesi için kesinleşmesine gerek yoktur.

Kısaca İlamlı İcranın Aşamaları:

TAKİP TALEBİ: İlamlı icra da alacaklının icra dairesine yapacağı takip talebi ile başlar. Bu başvuru yazılı veya sözlü olarak yapılabilir. Sadece başvuru harcı alınır. (binde beş oranındaki peşin harç alınmaz.) Bunların haricinde takip talebi özellikleri, genel haciz yolundaki gibidir.

İCRA EMRİ: Başvuruyu alan İcra Dairesi alacaklının elindeki belgenin ilam veya ilam niteliğinde belge olduğunu re'sen inelemelidir. Değilse başvuruyu almamalıdır, alırsa şikayet konusu olur. Usulüne uygun icra emri ile borçluya borcu belli bir süre içinde (genellikle 7 gün) ödemesi veya teslim etmesi aksi halde zorla icra edileceği ihtar edilir. Ancak borçlu icra emrine (ilamsız icrada söz konusu olan ödeme emrine karşı koyma olanaklarından farklı olarak) İTİRAZ EDEMEZ! Sadece bazı sebeplere dayanarak icra mahkemesinden icranın geri bırakılmasını isteyebilir.

GÖZDEN KAÇIRMA: İlamlı icrada borçlu icra emrinde belirtilen borca veya imzaya İTİRAZ EDEMEZ!

İCRANIN DURDURULMASI

Bir hükmün **istinafı ve devamında temyiz edilmiş olması kural olarak icrayı durdurmaz.**

Borçlu ilamın icrasını durdurmak istiyorsa **teminat karşılığında İstinaf merciinden veya devamında Yargıtay'dan icranın durdurulması kararı** almalıdır.

GÖZDEN KAÇIRMA: Nafaka hükümleri hakkında icra durdurulması kararı verilemez!

İCRANIN İADESİ

Bir ilam, icraya konu edildiği halde istinaf (ve temyiz) edilmiş fakat icranın durdurulmasına karar verilmemiş olabilir. **İlamlı icra devam ederken İstinaf Mahkemesi, hüküm hakkında bozma kararı vermişse, icra işlemleri** (daha önce icranın durdurulmasına da karar verilmemiş) **olduğu yerde durur!**

NOT: İstinaf Mahkemesinin bozma kararı sadece icrayı durdurur. Önceden yapılan işlemleri geçersiz kılmaz veya eski hale iade sonucunu doğurmaz.

İcranın eski hale iadesi için bozma kararından sonra, mahkemenin bu karara uyması, uyma doğrultusunda borçlu lehine yeni bir karar vermesi ve bu kararın da kesinleşmesi gerekir. Yani **borçlunun borçlu olmadığına kesin hüküm ile tespit edilmesi gerekir.** Ancak bundan sonra, ilamlı icra takibi sonucu alacaklıya ödenmiş para veya teslim edilen mal, tamamen geri alınır ve borçluya verilir. Eski hale iade için yeniden mahkeme kararına gerek yoktur.

İCRANIN GERİ BIRAKILMASI

Hüküm verildikten sonra borçlu borcunu **sona erdirmiş**, alacaklı ile anlaşarak **ertelemiş** ya da ilam **zamanaşımına** uğramış olabilir. Buna rağmen yapılan takip haksız takip olur. **İlamlı icra takibi başladıktan** sonra da **itfa**, **mehil** ve **zamanaşımı** nedeniyle icranın geri bırakılması istenebilir.

İCRANIN GERİ BIRAKILMASI VE İSTENECEK YERLER:

Borç, ödenmişse (itfa), zamanaşımına uğramışsa, ertelenmişse (imhal), *İcra emrinin tebliğinden önce 7 GÜN içinde *İcra emrinin tebliğinden sonra HER ZAMAN istenebilir.

HAP BİLGİ: İtfa, zamanaşımı ve imhal İLAMLI İCRADA “**icranın geri bırakılması**” sebebidir. Oysa İLAMSIZ İCRADA itfa ve zamanaşımı “**icra takibinin iptali**”, imhal ise “**icra takibinin taliki**” sebebi olarak sayılır! Her ne kadar aynı amacı karşılıyor İcra Mahkemesinden talep ediliyor olsalar da kavramları birbirine karıştırmayınız.

IV. REHNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ YOLUYLA TAKİP (RPÇY)

Alacaklının alacağını zaten rehinle teminat altına almış olması nedeniyle borç ödenmediğinde öncelikle rehnin paraya çevrilmesi yoluna gidilmesi zorunludur. Rehinli malın bedeli alacak miktarını karşılamazsa kalan kısım için ayrıca (sonradan) haciz yoluna gidilebilir.

→ **Yani Rehin varsa önce RPÇY yapılması zorunludur!!** (başka takip yoluna gidilirse süresiz şikayet sebebidir) **Bu kuralın dört istisnası vardır:**

- ALACAK AYNI ZAMANDA KAMBİYO SENEDİNE BAĞLI İSE ALACAKLININ İSTEDİĞİ TAKİP YOLUNU SEÇME HAKKI VARDIR.
- İpotekle temin edilmiş faiz ve yıllık taksit alacakları için de rehinli alacaklı, rpçy yapmadan doğrudan haciz veya iflas yoluyla takip yapabilir.
- Konut finansmanından kaynaklanan rehinle temin edilmiş alacaklar için de rehinli alacaklı (banka) rpçy yapmadan doğrudan haciz veya iflas takibi yapabilir.
- TOKİ'nin rehinle temin edilmiş alacakları için de rpçy yapmadan doğrudan haciz yapılabilir.

HAP BİLGİ: RPÇY'de borçluya gönderilen ödeme emrinde **"MAL BEYANI"** ihtarı **yoktur!** Zira borç için zaten elde bir rehin mevcuttur. Yine RPÇY'de **"HACİZ"** aşaması **yoktur!** Zira elde rehinli bir mal bulunmaktadır. Eğer bu mal satılır da alacağı karşılamaya yetmezse zaten alacak kalan alacak tutarı için ayrıca genel haciz yolu ile takip başlatacaktır.

LEX COMMISORIA YASAĞI: RPÇY'de takip başlatıldığında borç ödenmezse rehinli mal satılır, alacaklıya parası verilir. Rehinli malın alacaklıya verilmesini istemek veya tarafların bu yönde anlaşması kural olarak geçersizdir.

HAP BİLGİ: İpotek, mevcut bir borcun güvencesi olarak kurulmuşsa "ipotek akit tablosu" olarak kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarı içermiş olur ki bu durumda ilam niteliğinde belge özelliği gösterir. Bu durumda ipoteğin ilamlı paraya çevrilmesi yoluna girilebilir. Oysa ipotek, ileride doğacak belirsiz bir alacağın güvencesi olarak kurulmuşsa (üst sınır ipoteğinde olduğu gibi) ipoteğin ilamsız paraya çevrilmesi yoluna girilebilir.

1. RPÇY TÜRLERİ

İLAMSIZ RPÇY	İLAMLI RPÇY
Alacaklının elinde ilam veya ilam niteliğinde belge yoktur ancak rehin vardır. (Taşınmaz rehninin ilamlı olup olmaması konusunda yukarıdaki hap bilgiye bakınız)	Alacaklının elinde ilam veya ilam niteliğinde belge vardır ve elbette rehin ilişkisi kurulmuştur.
• TAŞINIR REHNİ - Ödeme süresi 15 GÜNDÜR. - Ödeme emrine itiraz süresi 7 GÜNDÜR. - Rehın hakkına itiraz edilebilir. - Alacağın zamanaşımına uğradığı ileri sürülebilir. - İtirazın iptali ve kaldırılması yoluna gidilebilir. • TAŞINMAZ REHNİ - Borcu ödeme süresi 30 GÜNDÜR - Ödeme emrine itiraz süresi 7 GÜNDÜR. - Rehin hakkına itiraz edilemez. - Alacağın zamanaşımına uğradığı ileri sürülemez. - İtirazın iptali ve kaldırılması yoluna gidilebilir.	• TAŞINIR REHNİ ✓ Ödeme süresi 7 GÜNDÜR ✓ Alacak veya rehin hakkı ya da her ikisi de, ilama veya ilam niteliğinde bir belgeye bağlı ise ilamlı takip yapılabilir ✓ İcra emri gönderilir ✓ İcranın geri bırakılması istenebilir • TAŞINMAZ REHNİ ✓ Ödeme süresi 7 GÜNDÜR. ✓ Alacak veya rehin hakkı ya da her ikisi, ilama veya ilam niteliğinde bir belgeye bağlı ise ilamlı takip yapılabilir. ✓ İpotek akit tablosunun kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarını içermesi halinde de ilamlı takip yapılabilir. Bu durumda ödeme süresi 30 GÜNDÜR. ✓ İcranın geri bırakılması istenebilir.

UNUTMAYIN: RPÇY'DE mal beyanı ihtarı yer almaz. İlamlı RPÇY'de ayrıca "itiraz" da yer almaz.

→ Borç ödenmezse haciz evresi olmadığı için alacaklı satış talep etmelidir. Rehın **SATIŞI taşınırlarda 6 AY, taşınmazlarda 1 YIL** içinde istenmelidir. Aksi halde TAKİP DÜŞER AMA REHİN HAKKI DEVAM EDER. (genel hacizde ise satış düşer, takip düşmezdi)

2. REHİN AÇIĞI BELGESİ

→ Rehnin satışından elde edilen paranın alacağı karşılamaması durumunda icra dairesi tarafından verilen belgedir.

> Borçlunun rehin dışındaki mallarına başvuru imkanı verir.

- **GEÇİCİ REHİN AÇIĞI BELGESİ** → Takip devamında rehnin alacağı karşılamayacağının açıkça anlaşılması halinde verilir.

- Haciz isteme hakkı verir, hacze iştirak imkanı verir.
- Rehin satılıp açık kesinleşmedikçe, satış istenemez!
- Alacaklı rehinli malın satışı neticesinde alacağının karşılanamayan kısmını borçlunun diğer mallarından rüçhansız olarak alır.

- **KESİN REHİN AÇIĞI BELGESİ** → Takip sonunda rehin alacağı karşılamazsa verilir.

- İtirazın kesin kaldırılmasını sağlar.

- Hacze iştirak sağlar!

- Borçlunun aciz olduğunu göstermez!

- Tasarrufun iptali davası açma hakkı vermez!

- 1 yıl içinde takip yapılırsa yeniden ödeme veya icra emri tebliğine gerek olmaz.

GÖZDEN KAÇIRMA: Rehin açığı belgesi borçlunun “borç ödemekten aciz olduğunu” göstermez! Bu nedenle alacaklıya borçlunun tasarruflarını iptal davası açma imkanı vermez!

V. İHTİYATİ HACİZ

İhtiyati haciz bir çeşit geçici hukuki korumadır. İhtiyati haciz alacaklının bir para alacağını güvence altına almak için “önceden” borçlunun mallarına ve haklarına el konulmasını sağlayan geçici bir hukuki korumadır. Diğer bir deyişle, alacaklının borçlunun borcunu ödeme konusunda tereddütleri varsa dava açmak veya icra takibi başlatmadan önce de borçlunun mallarına ihtiyaten haciz koydurmasıdır. Ancak sonradan davasını açmak veya icra takibini başlatmak zorundadır. Aksi halde ihtiyati haciz kararı hükümsüz olur.

HAP BİLGİ: “İhtiyati tedbir” ile “ihtiyati haciz” birbirinden farklıdır. **İhtiyati haciz sadece para alacaklarında söz konusu olur.** İhtiyati tedbir ise genel olarak haklar, taşınır ve taşınmaz mallar üzerinde de söz konusu olur. İhtiyati haciz İİK’da, ihtiyati tedbir ise Hukuk Muhakemeleri Kanununda düzenlenmiştir. Öte yandan ihtiyati haciz, ihtiyati tedbirin bir çeşididir denilebilir.

GÖZDEN KAÇIRMA: İhtiyati haciz ile geçici haciz birbirine karıştırılmamalıdır. Geçici haciz, genel haciz yolunda “itirazın geçici kaldırılması” durumunda alacaklının talep edebileceği ama takip kesinleşmeden de alacaklıya satış isteme imkanı vermeyen bir haciz türüdür. İhtiyati haciz ise herhangi bir icra takibi başlamadan önce de takip başladıktan sonra da istenebilen bir geçici hukuki korumadır.

Şartları:

1. **Alacak para alacağı olmalıdır.**
2. **Kural olarak para alacağının muaccel olması gerekir.** (İstisnai olarak belli hallerde (İİK m. 257) **müaccel** para alacakları için de ihtiyati haciz istenebilir: *Borçlunun belirli bir yerleşim yeri yoksa; borçlu taahhütlerinden kurtulmak amacıyla mallarını gizlemeye hazırlanır, mallarını kaçırmaya hazırlanır, kendisi kaçmaya hazırlanır veya kaçır ya da alacaklının haklarını ihlal eden hileli işlerde bulunursa.*)
3. **Alacağın rehin ile teminat altına alınmamış olması gerekir.** (Ancak var olan rehinin alacağı karşılamayacağı anlaşılıyorsa açık kalacağı tahmin edilen kısım için ihtiyati haciz istenebilir.)

İhtiyati haciz kararı:

Alacaklı ihtiyati haciz talebini GENEL MAHKEMEDEN ister! Eğer alacaklının alacağı bir ilama bağlı değilse, mahkeme alacaklıdan teminat alınmasına da karar verir.

Genel Mahkeme ihtiyati haciz kararı verirse borçlu bu kararı istinafa götüremez! Ancak alacaklı ihtiyati haciz talebinin reddi kararını istinafa götürebilir!

İhtiyati haciz kararı verildi ise borçlu istinafa gidemez ama “kendisi dinlenilmeden verilmiş olan karara” karşı aynı mahkemede 7 gün içinde İTİRAZ EDEBİLİR ve itiraz üzerine verilen karara karşı istinaf yoluna gidebilir.

İhtiyati haciz kararının tamamlayıcı merasim (işlemler):

1. Genel mahkemenin vermiş olduğu ihtiyati haciz kararını tamamlayıcı merasim niteliğindeki şu işlemlerin alacaklı tarafından yapılması gerekir. Öncelikle bu **kararın yerine getirilmesi (uygulanması-infazı) için** alacaklı **10 GÜN** içinde icra dairesine başvurmalıdır. Aksi halde ihtiyati haciz kararı hükümsüz olur! İhtiyati haciz işlemi İcra Dairesi tarafından gerçekleştirilince taraflara 3 gün için haciz tutanağı gönderilmesi zorunludur. (Normal hacizde tutanağın taraflara tebliği zorunlu değildir.)
2. AYRICA, alacaklı dava açmadan veya takip başlatmadan “önce” ihtiyati haciz kararı almış ve buna dayanarak borçlunun mallarına ihtiyati haciz koydurtmuş ise **7 GÜN** içinde borçluya karşı **takip başlatmalı veya alacak davası** açmalıdır! Aksi halde ihtiyati haciz kararı hükümsüz olur. (Alacaklı, davası veya takibi başlatmış ve bu devam ederken ihtiyati haciz talep etmişse, süresi içinde takibin kesinleşmesini sağlayacak başvurularını yapmalıdır. Ör, borçlu ödeme emrine itiraz ettiyse, alacaklı süresi içinde itirazın kaldırılmasını veya iptali istemelidir.)

HAP BİLGİ: Borçluya konkordato mühleti verilmişse bu sürede ihtiyati haciz yapılamaz.

GÖZDEN KAÇIRMA: İhtiyaten haczedilen bir mal üzerinde alacaklının, başka alacaklılar nezdinde bir rüçhan (öncelik) hakkı yoktur. Yani ihtiyaten haczedilen bir mal, sonradan başka alacaklı tarafından da yine haczettirilebilir.

GÖZDEN KAÇIRMA: İhtiyaten haczedilen malın, icra takibi başlatılıp da bu takip kesinleştirilmeden satışı istenemez!!

NOT: Genel mahkemenin kararı uyarınca yerine getirilen ihtiyati haczin icrasına ilişkin **şikayetler**, icra işlemini yapan icra dairesinin bağlı olduğu **icra mahkemesine** yapılır!

Haksız ihtiyati haciz ve bu nedenle açılacak tazminat davası:

Borçlunun veya üçüncü bir kişinin malları üzerine haksız olarak ihtiyati haciz konulmuş ise, alacaklının bundan doğan zararlardan sorumlu olur. Bu dava **GENEL MAHKEMELERDE** açılır.

- İhtiyati haciz kararı icra edilmiş olmalıdır.
- İhtiyati haciz koydurmuş olan alacaklı haksız çıkmış olmalıdır.
- Malı üzerine haciz konulan borçlu veya üçüncü bir kişi zarara uğramış olmalıdır.
- Dava zamanaşımına uğramamış olmalıdır. (2 yıl- genel süre 10 yıl)
- Haksız ihtiyati hacizden doğan tazminat davasında, ***alacaklının kusurlu olması şartı aranmaz.***

VI. İFLAS HUKUKU

Cebri icra iki çeşittir demiştik. Cüzii icra (icra hukuku) ve külli icra (iflas hukuku). Buraya kadar anlattığımız bölüm cüzzi icra çeşitlerini oluşturuyordu. Buradan itibaren anlatacağımız konular ise külli icranın yani iflasın konusunu teşkil etmektedir.

CÜZZİ İCRA	KÜLLİ İCRA
Borçlunun karşısında bir veya daha fazla alacaklı alacaklarının borçlunun “borca yetecek kadar malını” haczettirmek suretiyle alacaklarını almaya çalışırlar.	Borçluun karşısında “bütün alacaklıları” alacaklarının borçlunun “haczedilebilir” mallarından karşılamaya çalışırlar. Ancak yaptırdıkları işlem “haciz” değildir. İflasta haciz aşaması yoktur.
Herhangi bir borçluya karşı cüzzi icra yapılabilir. Yani bütün borçlular hakkında cüzzi icra hükümleri uygulanabilir.	Kural olarak sadece tacirler hakkında iflas mümkündür. Bu anlamda iflasın uygulanma alanı cüzzi icraya göre sınırlandırılmıştır.
Alacaklı borçluya karşı icra takibi başlatır.	Alacaklının borçlunun iflasını istemesinin yanında borçlu kendisi de iflasını isteyebilir. (Borçlunun kendi iflasını istemesinin zorunlu ve isteğe bağlı olduğu haller vardır.)
Her alacaklı kendi alacağının peşinden borçluya karşı icra yapar. Deyim yerindeyse her koyun kendi bacağından asılır.	Borçluya karşı alacaklılardan birinin açmış olduğu iflas davasının sonucu sadece o alacaklıyı değil, bütün alacaklıları ilgilendirir. Yani her alacaklı ayrı ayrı iflas takibi başlatıp iflas davası açmak zorunda değildir.
Aynı borçluya karşı daha önceden takip başlatıp da haciz yaptırmış alacaklı (hacze iştirak yapılmamışsa) haczedilen mal veya hak üzerinden alacağını öncelikle alma hakkına sahiptir.	İflasta ise alacaklılar arasında eşitlik vardır. Yani iflas takibini başlatıp da mahkemeden iflas kararı alan alacaklının diğer alacaklılar karşısında “zaman bakımından” öncelik hakkı yoktur. Alacaklı olduğunu bildirenler borçlunun tasfiye edilen mallarından elde edilen paradan alacaklarını alacakları oranında eşitçe paylaşırlar. (İİK 206’da belirtilen imtiyazlı alacaklıların alacaklarına tanınan öncelik “zaman bakımından değil, nitelik bakımındandır”).
Cüzzi icranın dava açılmadan yani mahkeme kararı gerekmeden sonuçlanması mümkündür. (ilamlı icra hariç)	Külli icra yani iflas tasfiyesi ise Asliye Ticaret Mahkemesinin kararı olmadan başlamaz.
Haciz vardır.	Haciz yoktur.
Mal beyanı vardır.	Mal beyanı yoktur.
Borçlunun taşınmazlarının pazarlık usulü satılması mümkün değildir.	Borçlunun taşınmazlarının pazarlık usulü satılması mümkündür.
Kamu hukukundan doğan kamu alacakları için İİK değil 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun uygulanır.	İster özel hukuktan ister kamu hukukundan doğan alacakları için iflas takibi İİK hükümlerine göre yapılır.

A. İFLASA TABİ OLAN KİŞİLER

Kural olarak yalnızca tacirler iflasa tabidirler. (İİK m.43, TK m.18) Ancak istisnaları da mevcuttur.

1. **Tacirler:** “Bir ticari işletmeyi kısmen de olsa kendi adına işleten gerçek veya tüzel kişiler”. Burada tacir kavramını Ticaret Kanunumuza göre belirlemekteyiz. Bu nedenle sadece ticari işletme işleten tacirler değil; tacir sayılanlar, ticaretten men edilmiş olmalarına rağmen ticari işletme işletenler (Ör: memurlar), bir taciri işletme açmış gibi ister kendi adına ister bir adi şirket veya hukuken sayılmayan bir şirket adına ortak sıfatıyla işlemlerde bulunan kimse iyiniyetli üçüncü kişilere karşı tacir gibi sorumlu olduğu için, tacirlere ilişkin hükümler uygulandığı için donatma iştiraki de iflasa tabi kabul edilmelidir.

2. Tacir olmadıkları halde iflasa tabi olan kişiler:

- **Ticareti terk edenler**, terkin ilanından itibaren 1 yıl içinde iflas yolu ile de takip edilebilirler.
- **Kolektif şirket ortakları**, sırf bu sıfatlarından dolayı tacir değildirler ama “şirket borçlarından dolayı” iflasa tabidirler.
- **Komandite ortaklar**, sırf bu sıfatlarından dolayı tacir değildirler ama “şirket borçlarından dolayı” iflasa tabidirler.
- **Konkordatonun tasdiki talebinin reddi veya konkordato mühletinin kaldırılması halinde**, konkordota teklif eden borçlu ~~tacir olmasa bile~~ alacaklılar bu borçlu hakkında 10 gün içinde iflas davası açabilir.
- **Bazı hallerde Miras Hukukunda terekenin de tasfiyesi iflas hükümlerine göre yapılabilir.**
- **Banka yönetici ve denetçileri** de kanuna aykırı işlemleri ile bankanın faaliyet izninin kaldırılmasına veya fona devredilmesine neden olduklarının tespiti halinde iflasları istenebilmektedir. (Bankacılık Kanunu m.110 ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu m.98)

GÖZDEN KAÇIRMA: Esanflar ticari işletme değil esnaf işletmesi işletirler. Bu nedenle tacir değildirler, haliyle iflasa tabi de değildirler.

HAP BİLGİ: Aleyhine iflas takibi başlatılan borçlunun iflasa tabi kişilerden olup olmadığını İcra Dairesi resen inceleyemez ancak iflas davası açıldığında Asliye Ticaret Mahkemesi bu borçlunun iflasa tabi olan kişilerden biri olup olmadığını re'sen araştırmak zorundadır.

GÖZDEN KAÇIRMA: İflas tabi olan bir kişi, alacaklının seçimine göre, hem haciz (icra) hem de iflas yolu ile takip edilebilir. (İİK m.43) Hatta başvurmuş olduğu bir takip yolunu bir defaya mahsus (yeniden harç ödemeyerek) değiştirme imkanına da sahiptir.

B. İFLAS SEBEBİ

Bir borçlu neden iflas eder? Bir borçlu, aleyhine başlatılmış bir iflas takibinde maddi durumu ne kadar iyi olursa olsun, çok az da olsa alacaklının alacağını ödemediğinde hakkında iflas kararı verilir. Yani **iflasın genel sebebini** şöyle tanımlamak mümkündür: **Borçlu, hakkındaki iflas davasına rağmen muaccel bir para borcunu ödemezse iflas eder. Buna borçlunun ödemelerini tatil etmesi de denilebilir.** Bu genel iflas sebebini dışında özel iflas sebepleri de vardır. Borca batıklık, aciz durumda olmak, borçlunun hacizde malları saklaması vb. iflas sebeplerini ileride göreceğimiz **iflas takip yolları** içerisinde açıklayacağız.

HAP BİLGİ: Sadece para ve teminat alacakları için borçlunun iflası istenebilir. Konusu para ve teminattan başka olan alacaklar için iflas takibi yapılamaz.

HAP BİLGİ: Rehinle temin edilmiş alacaklardan dolayı borçlunun iflasının istenebilmesi için önce RPÇY ile takip yapılması şarttır. Bu şekilde alacak karşılanamazsa kalan kısım için iflas takibi de yapılabilir. Öte yandan alacak hem rehinle temin edilmiş hem de kambiyo senedine bağlanmış bir alaksa alacaklının RPÇY ve Kambiyo Senetlerine Mahsus İflas Yolu ile Takip bakımından tercih imkanı vardır.

C. İFLAS ORGANLARI (İFLAS TEŞKİLATI)

İFLASIN RESMİ ORGANLARI	İFLASIN ÖZEL ORGANLARI
➤ İCRA DAİRESİ	➤ BİRİNCİ ALACAKLILAR TOPLANTISI
➤ ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ	➤ İFLAS BÜROSU
➤ İFLAS DAİRESİ	➤ İFLAS İDARESİ
➤ İCRA MAHKEMESİ	➤ İKİNCİ ALACAKLILAR TOPLANTISI

Bu organların görevleri ve işlemleri ileride açıklanacaktır.

D. İFLAS ORGANLARININ YETKİSİ

1. İCRA DAİRESİ

Takipli iflasta yetkili icra dairesi, borçlunun işlem merkezinin bulunduğu yerdeki icra dairesidir. (İİK m.154) Ancak bu yetki kesin yetki değildir, yani kamu düzeninden değildir. İcra Dairesi, tıpkı icra takiplerinde olduğu gibi iflas takiplerinde de kendi yetkisini re'sen inceleyemez. Borçlu, kendisine gelen ödeme emri üzerine icra dairesinin yetkisine itiraz edebilir. Eğer süresi içinde itiraz etmezse ATM'de görülen iflas davasında ileri süremez, ATM de icra dairesinin yetkisizliğini resen dikkate alamaz. Borçlu süresi içinde icra dairesinin yetkisine itiraz ederse bu yetki itirazının kaldırılması alacaklı tarafından ATM'den iflas davası ile istenilir.

2. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

İflas davasında görevli mahkeme Asliye Ticaret Mahkemesidir. Ayrı bir Ticaret Mahkemesi bulunmayan yerlerde aynı zamanda ticaret mahkemesi görevlerini de yapan Asliye Hukuk Mahkemesi iflas davasına da bakar. İflas davasında yetkili ATM ise borçlunun işlem merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret mahkemesidir. Bu yetki kamu düzenindendir ve kesindir. Yani ATM'nin iflas davasındaki yetkisine ilişkin taraflar yetki sözleşmesi yapamazlar. ATM, iflas davasında yetkisini re'sen gözetmek zorundadır.

GÖZDEN KAÇIRMA: İcra Dairesinin yetkisi kesin yetki değildir (kamu düzeninden değildir, bu nedenle taraflar aralarında yetki sözleşmesi yapabilirler. İcra Dairesi yetkisini resen inceleyemez. Yetkisiz icra dairesi, borçlu tarafından “yetki itirazı” ile ileri sürülür. Asliye Ticaret Mahkemesinin yetkisi ise kamu düzenindendir ve kesindir. Taraflar bu konuda yetki sözleşmesi yapamazlar. ATM de iflas davasında yetkisini re'sen inceler.

3. İFLAS DAİRESİ

İflas dairesinin görevi, ileride de göreceğimiz gibi, ATM'nin iflas kararından sonra başlar. Zira ATM iflas kararını ilgili iflas dairesine bildirir ve iflas dairesi de gereken işlemleri yapmaya başlar. Yetkili iflas dairesinin ATM'nin yargı çevresindeki iflas dairesi olduğu kabul edilmelidir.

E. İFLAS YOLLARI

İflasa tabi kişilerin iflas ettirilebilmeleri için izlenmesi gereken yollara denilir. Bu yollar genel olarak ikiye ayrılır. Takipli iflas yolları ve takipsiz (doğrudan) iflas yolu. Takipli iflas yolları da kendi içinde “genel (adi) iflas yolu” ve “kambyo senetlerine mahsus iflas yolu” olarak ikiye ayrılır.

Takipli iflas yolları, **“genel iflas sebebi” olan “borçlunun muaccel para borcunu ödememesi veya teminat göstermemesi nedeniyle** gündeme gelir. Alacaklılar genel iflas yoluna gireceklerse de kambyo senetlerine mahsus iflas yoluna gireceklerse de öncelikle İcra Dairesinden aynı adla anılan iflas takibi başlatarak borçluya iflas ödeme emri gönderilmesini sağlarlar. Borçlu süresinde borcu ödemezse alacaklı Asliye Ticaret Mahkemesine başvurarak borçlunun iflasını ister yani iflas davası açar. Yani önce takip başlatılır sonra iflas davası açılır, bu nedenle bu yollara takipli iflas denilir.

Takipsiz (doğrudan doğruya) iflas yolunda ise alacaklı borçluya karşı önce İcra Dairesine başvurarak iflas takibi başlatmaksızın doğrudan Asliye Ticaret Mahkemesinde iflas davası açarak borçlunun iflasını ister. Önceden takip başlatılmadığı için bu yola doğrudan doğruya (takipsiz) iflas denilmektedir. Takipsiz iflas “özel iflas sebepleri” varsa gündeme gelir ki bunlarda borçlunun kendi talebi ile olabileceği gibi alacaklının talebi ile de olabilmektedir.

Her iki durumda da iflas kararı için Asliye Ticaret Mahkemesinde iflas davası açılması mecburidir.

TAKİPLİ İFLAS (DOLAYLI)	TAKİPSİZ İFLAS (DOĞRUDAN DOĞRUYA)
“Genel iflas sebebi” olan “borçlunun muaccel para borcunu ödememesi veya teminat göstermemesi nedeniyle bu takip yoluna girilebilir.	“Özel iflas sebepleri” varsa bu takip yoluna girilebilir. (İleride sayılmaktadır)
1. Genel (adi) İflas Yolu 2. Kambyo Senetlerine Mahsus İflas Yolu	Bu şekilde bir ayırım yoktur.
Alacaklı önce İcra Dairesinden takip başlatır, borçlu süresinde borcu ödemezse alacaklı ATM’de iflas davası açar.	Alacaklı doğrudan ATM’de iflas davası açar.
Borçlu kendi kendisine takip iflas yapamaz.	Borçlunun kendi iflasını istemesi mümkündür. İsteğe bağlı ve zorunlu halleri vardır.

1. GENEL İFLAS YOLU

- Para veya teminat alacağının tahsili amacıyla alacaklılar bu takip yolunu başlatabilirler. Diğer deyişle tacirin, ***muaccel para borcunu ödememesi*** alacaklıların bu yola başvurması için yeterli sebeptir.
 - Bu takip yoluna başvurabilmek için alacaklının elinde herhangi bir senet olmak zorunda değildir.
 - Alacak rehinle teminat altına alınmışsa alacaklı öncelikle rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapmak zorundadır.
- a. **TAKİP TALEBİ:** Takip talebi İcra Dairesine (borçlunun işlem merkezinin bulunduğu yerdeki) yapılır. Takip talebinin yapılması icradaki genel haciz yolundaki gibidir. (Başvuru şekli ve içeriği aynıdır.) Tek fark burada iflas istenildiği de belirtilir. Takip talebini alan icra dairesi borçluya 3 gün içinde bir ödeme emri gönderir.
- b. **ÖDEME EMRİ:** Ödeme emrinde takip talebindeki bilgiler yazar. (Alacaklı ve borçlunun kimliği, alacağın miktarı ve varsa senet örneği yoksa borcun sebebi gibi). **Ödeme emrinde mal beyanı kaydı yer almaz.** Borcun 7 GÜN içinde icra dairesinin banka hesabına ödenmesi gerektiği yazar. Borçlunun borçlu olmadığı veya iflasa tabi kişilerden olmadığı yönünde bir itirazı varsa bunu 7 GÜN içinde dilekçe ile icra dairesine bildirmesi gerektiği belirtilir. Borçlunun Konkordato teklif edebileceği de ödeme emrinde yazılır. Ayrıca borcun 7 gün içinde ödenmemesi halinde alacaklının ATM’de iflas davası açabileceği ihtar da yazar.
- c. **İTİRAZ:** Borçlu itirazını ödeme emrinin kendisine tebliğinden itibaren 7 gün içinde İcra Dairesine yapabilir. Bu süre içinde itiraz etmezse ödeme emri kesinleşir. Borç ve takip harçları ödenmese alacaklı ATM’de iflas davası açabilir. Borçlu 7 gün içinde ödeme emrine itiraz ederse takip kendiliğinden durur. İtiraz sebepleri tıpkı genel haciz yolundaki gibidir ancak burada borçlu itirazı imzaya itiraz ve borca itiraz gibi ayırmanın anlamı yoktur zira borçlu itiraz sebepleri ile bağlı değildir. Yani ileride açılacak olası iflas davasında borçlu başta ileri sürdüğü itiraz sebeplerinin yanında bütün itiraz ve def’ileri ileri sürebilir.
- d. **İTİRAZIN KALDIRILMASI:** Borçlunun itirazı üzerine takip durduğu için alacaklının duran takibi devam ettirebilmek için “itirazın kaldırılmasını” istemesi gerekir. İcradan farklı olansa burada “geçici-kesin kaldırma-itirazın iptali davası” ayrımlarının olmayıp tek bir itirazın kaldırılması talebinin olmasıdır. Üstelik bu talep ATM’ye yapılır. Alacaklı aslında ATM’ye iflas davası açmak için başvurur, şu halde davadan önce itirazın kaldırılması kararı vermesini de ister. Borçlu itiraz etmeseydi, ATM’de sadece iflas davası açılmış olacaktı.

GÖZDEN KAÇIRMA: Görüleceği üzere Genel İflas Yoludna alacaklı önce İcra Dairesinden takip başlatmaktadır. Borçlu ödeme emri gönderildiğinde borç 7 gün içinde ödenmezse alacaklı ATM’de iflas davası açabilecektir. Borçlu ödeme emrine itiraz ettiyse alacaklı ATM’de hem itirazın kaldırılmasını talep edecek hem de iflas davası açmış olacaktır. Borçlu itiraz etmediyse alacaklı sadece iflas davası açarak iflas kararı verilmesini isteyecektir.

HAP BİLGİ: Genel iflas yolunda şikayetler tıpkı genel haciz yolundaki gibidir. Kural olarak 7 gün içinde (istisnaen süresiz şikayet halleri de unutulmamalıdır) icra mahkemesine yapılır.

2. KAMBIYO SENETLERİNE MAHSUS İFLAS YOLU

- İcradaki kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunun iflastaki karşılığı bu yoldur. Alacaklının bu takip yoluna girebilmesi için elinde mutlaka bir kambiyo senedi (poliçe, bono, çek) olmalıdır.
 - Alacak aynı zamanda rehinle teminat altına alınmış olsa da alacaklının önce rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapma zorunluluğu yoktur, aksine RPÇY veya Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolundan birini seçme özgürlüğü vardır.
- a. **TAKİP TALEBİ:** Takip talebinin şekli ve içeriği tıpkı kambiyo senetlerine mahsus haciz yolundaki gibidir. Alacaklı başvurusunu yetkili icra dairesine yazılı veya sözlü yapabilir. Tek fark borçlunun iflasa tabi kişilerden olması gerektiğidir.

GÖZDEN KAÇIRMA: Tıpkı kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda olduğu gibi burada da İcra Dairesi, senedin kambiyo senedi olup olmadığını, aslının başvuruya eklenip eklenmediğini, protesto çekilmesi gerekiyorsa evrağının varlığını, senedin vadesini ve başvuran alacaklının meşru alacaklı olup olmadığını re’sen incelemelidir.

- b. **ÖDEME EMRİ:** Usulüne uygun yapılmış bir başvuru ise İcra Dairesi borçluya “hemen” bir ödeme emri düzenler ve gönderir. Ödeme emrinde takip talebindeki kayıtlar aynen yazar. Tek fark, hesap numarası olarak İcra Dairesinin hesap numarası belirtilir ve borçlunun borcu ödeme emrinin kendisine tebliğinden itibaren 5 GÜN içinde icra dairesinin hesap numarasına ödemesi ihtar edilir. Borçlunun her türlü itiraz ve şikayetlerini 5 GÜN içinde İcra Dairesine bildirebileceği belirtilir. Aksi halde Alacaklının ATM’de iflas davası açabileceği belirtilir.

- c. **İTİRAZ VE ŞİKAYET:** Borçlunun ödeme emrine itiraz süresi 5 GÜNdür. 5 gün içinde itiraz edilmezse ödeme emri kesinleşir. İtiraz dilekçe ile İCRA DAİRESİNE bildirilir. Borçlu itiraz dilekçesinde bütün itiraz sebeplerini bildirmek zorundadır. İtiraz dilekçesinin bir örneği derhal alacaklıya tebliğ edilir. Borçlunun itirazı, İFLAS TAKİBİNİ DURDURUR. Bu durumda alacaklı ATM’de hem itirazın (ve varsa şikayetin) kaldırılmasını ister hem de iflas davası açar. Borçlu hiç itiraz ve şikayet etmemişse alacaklı ATM’de sadece iflas davası açar.

GÖZDEN KAÇIRMA: Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda itiraz 5 gün içinde icra mahkemesine yapılabilir. **Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolunda ise itiraz 5 gün içinde İcra Dairesine yapılır. İtirazın yerinde olup olmadığına ise açılan iflas davasında ATM karar verir.** Kambiyo senetlerine mahsus haciz yolunda şikayetler (senedin geçersizliği ve başvuran kişinin gerçek alacaklı olmadığı sebepleriyle 5 gün, diğer hallerde kural olarak 7 gün içinde) İcra Mahkemesine yapılmaktadır. **Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolunda ise şikayetler sebebi ne olursa olsun 5 gün için İcra Dairesine yapılır ve şikayetin yerinde olup olmadığını açılan iflas davasında ATM inceler ve karara bağlar.**

3. İFLAS DAVASI

İflas davası, borçlunun işlem merkezinin bulunduğu yerdeki **Asliye Ticaret Mahkemesinde** açılır. Takipli iflasta iflas davası ödeme emrinin tebliğinden itibaren **1 yıl** içinde açılabilir. Bu 1 yıllık süre hak düşürücü süredir. (İİK m.156) (Bu 1 yıllık süre, takipli iflaslar için geçerlidir, doğrudan doğruya iflas için değil.)

GÖZDEN KAÇIRMA: Genel iflas yolunda ödeme süresi de itiraz süresi de 7 gündür. İtiraz icra dairesine yapılır. Kambiyo senetlerine mahsus iflas yolunda ödeme süresi de itiraz (ve şikayet) süresi de 5 gündür. İtiraz (ve şikayet) İcra Dairesine yapılır, ATM incelemesi ile karara bağlanır.

ATM’nin iflas davası incelemesi borçlunun itiraz edip etmemiş olmasına göre iki şekilde olur:

Borçlu ödeme emrine itiraz etmişse alacaklı ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 yıl için ATM’de hem borçlunun “itirazının kaldırılmasını” ister hem de iflas davası açar. İtirazın kaldırılması incelemesi “genel hükümlere” göre yapılır. Borçlu başta ileri sürdüğü sebeplerle bağlı değildir. Burada alacaklı da alacağını her türlü delille ispatlayabilir. Mahkeme maddi gerçekliği araştırır. Borçlunun borçlu olmadığına karar verilirse iflas davası reddedilir. Borçlunun itirazı kaldırılırsa (yani alacaklı haklı bulunursa) itirazın kaldırılması kararı ile

birlikte bir depo kararı verilir. Depo kararına göre borcun 7 gün içinde faiz ve giderleriyle birlikte mahkeme veznesine yatırılması emredilir. Borç ödenmez veya depo edilmezse iflasa karar verileceği emrolunur. (Bu 7 gün içinde borç ödenir veya depo edilirse iflasa karar verilmez, yani bu süre borçluya tanınan bir imkandır.)

Borçlu ödeme emrine itiraz etmemiş ise alacaklı ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 yıl içinde ATM’de iflas davası açabilir. Borçlunun itiraz etmemesi nedeniyle ödeme emri ve iflas takibi kesinleştiği için ATM, alacaklının iflas talebini ilan eder. Bu ilandan itibaren 15 gün içinde borçlunun “diğer alacaklıları” iflas davasına asli müdahale ile itiraz ederek iflası gerektiren bir durum olmadığını iflas davasının reddinin gerektiğini ileri sürebilirler. İflas kararı verilecekse öncesinde 7 günlük depo süresi tıpkı yukarıda açıkladığımız gibi burada da vardır.

HAP BİLGİ: 1 yıllık hak düşürücü süre içinde iflas davasını açmış olan alacaklı iflas talebini (davasını) geri alabilir, fakat 1 ay geçmedikçe bu talebini (davasını) yenileyemez.

GÖZDEN KAÇIRMA: Asliye Ticaret Mahkemesi alacaklının menfaatlerinin korunması için alacaklının talebi gerekmesizin gerekli gördüğü muhafaza tedbirlerinin alınmasına karar verebilir. Aynı şekilde ATM, borçlunun mallarının defterinin tutulması yönünde de karar verebilir. Defteri İflas Dairesi tutar. Muhafaza tedbirleri de iflas dairesi tarafından yerine getirilir.

4. İFLAS KARARI

İflas davası sonrasında verilen 7 günlük depo süresi içinde borçlu borcunu ödemez veya depo etmezse ilk oturumda ATM iflas kararı verir. Ancak bunun için davacı alacaklının birinci alacaklılar toplantısına kadarki giderler ve tebliğ masraflarını peşinen yatırmış olması da gerekir.

- İFLASA KARAR VERİLMESİYLE BİRLİKTE **İFLAS AÇILMIŞ** OLUR. BORÇLUYA ARTIK **MÜFLİS** DENİLİR.
- Borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisi ortadan kalkar.
- İflas kararı verilme anı, gün, saat ve dakika olarak yazılır.
- İflas kararı **bütün hüküm ve sonuçlarını**, iflasa karar verme anından itibaren meydana getirir. Bu hüküm ve sonuçlar sadece davayı açan alacaklı için değil borçlunun “bütün” alacaklıları için geçerlidir.
- İflas kararı verilmesinden sonra, iflas davasından feragat edilemez ve iflas davası geri alınamaz.

- İflas kararı İFLAS DAİRESİNE bildirilir ve o da iflas kararını ilan eder. (İflas Dairesi iflas kararını gerekli yerlere bildirir, ör, Tapu müdürlüğü, ticaret sicil müdürlüğü, posta idaresi, Türkiye Bankalar Birliği, menkul kıymet borsası, SPK, noterler, bankalar, amme idaresi, vergi dairesi vb.)
- İflas kararı, borçlu (müflis) tarafından **İSTİNAF** edilebilir. (İflas kararının tebliğinden itibaren **10 GÜN**). İstinaf kararına karşı da **TEMYİZ** yoluna gidilebilir. (İstinaf Mahkemesi kararının tebliğinden itibaren **10 GÜN**)
- İflas kararının istinaf edilmiş olması veya istinaf üzerine temyiz edilmiş olması iflasın ilan edilmesine ve iflas masasının oluşturulmasına engel değildir. Yani İfla Dairesi görevlerini yerine getirmeye devam eder, birinci alacaklılar toplantısı yapılır, iflas idaresi oluşturulur vb. Ancak, **İFLAS KARARI KESİNLEŞMEDEN, ikinci alacaklılar toplantısı ve satış işlemleri yapılamaz.**

5. TAKİPSİZ (DOĞRUDAN DOĞRUYA) İFLAS

Doğrudan doğruya iflasta, alacaklının borçlunun iflasını sağlaması için bir iflas takibi yapmasına gerek yoktur. Doğrudan Asliye Ticaret Mahkemesinde iflas davası açılarak borçlunun iflası istenilir.

GÖZDEN KAÇIRMA: Takipli iflasta – ister genel iflas yolu ister kambiyo senetlerine mahsus iflas yolu- alacaklı önce icra dairesinden takip başlatmakta borç ödenmez veya depo edilmezse ATM’de iflas davası açamktaydı. Oysa takipsiz iflasta doğrudan ATM’de iflas davası açılır.

Kanunda belirtilen bazı sebeplerin gerçekleşmesi halinde, alacaklı doğrudan ATM’ye iflas davası açarak, borçlunun iflasını talep edebilir. Mahkeme de sebebin gerçekleştiğini tespit ederse, **DEPO KARARI VERMEDEN**, borçlunun iflasına karar verir. Borçlu da bazı durumlarda kendi iflasını isteyebilir, bazı durumlarda ise zorunludur.

a. ALACAKLININ TALEBİYLE İFLAS NEDENLERİ (İİK m.177)

- Borçlunun yerleşim yerinin belli olmaması.
- Borçlunun, taahhütlerinden kurtulmak amacıyla kaçması.
- Borçlunun, alacaklının haklarını ihlal eden hileli işlemler yapması veya teşebbüs etmesi.
- Borçlunun, haciz yoluyla yapılan takip sırasında mallarını saklamış olması.
- Borçlunun ödemelerini tatil etmiş olması.

- Borçlunun teklif ettiği konkordato mühletinin kaldırılması veya konkordatonun tasdik edilmemesi ve konkordatonun tamamen feshi. (Burada borçlu tacir olmak zorunda da değildir.)
- İlama bağlı alacağın icra emriyle talep edilmesine rağmen ödenmemiş olması.
- Sermaye şirketinin (ve kooperatiflerin) borca batık durumda olması.
- Bazı şartlar altında Kolektif şirket ortaklarının iflasının istenmesi.

b. BORÇLUNUNTALEBİYLE DOĞRUDAN İFLAS NEDNELERİ

Zorunlu nedneler:

- Sermaye şirketinin (ve kooperatifin) pasifinin aktifini geçmesi.
- Yapılan haciz yoluyla takipte borçlunun yarı mevcudu elinden çıkmış, kalanı da muaccel ve 1 yıl içinde muaccel olacak alacakları karşılamıyorsa.

İhtiyari iflas neden:

- Borçlunun aciz halinde olması.

6. İFLASIN MÜFLİS BAKIMINDAN SONUÇLARI

İflas açıldığı anda borçlu müflis sıfatını alır ve müflisin bütün mal ve hakları tasfiyeye tabi olur. Müflisin bütün mal ve haklarının oluşturduğu toplama İFLAS MASASI denilir. Müflisin iflas masası kapsamındaki mal ve hakları üzerindeki tasarrufları iflas alacaklılarına karşı hükümsüz olur. Mal ve haklar üzerinde tasarruf yetkisi İFLAS İDARESİNE geçer.

Müflisin tasarruf yetkisi bakımından →

- Borçlunun iflas açıldıktan sonra, masaya dahil mallar hakkında yaptığı tasarruf işlemleri, alacaklıya karşı geçersizdir. Yani müflis masa mevcudunu azaltacak işlemler yapamaz!

-İyi niyetli üçüncü kişiler bakımından→

KURAL: İflasın açılmasından sonra üçüncü kişilerin iyi niyeti masaya karşı korunmaz. Ancak; İFLAS KARARI VERİLME ANI ile İFLASIN İLANI arasında geçen süre içinde iyiniyetli üçüncü kişilerin korunduğu **isitsnai** haller:

- 1. Müflisin poliçe veya bono bedelini ödemesi**
- 2. Müflise ödeme yapılmış olması**
- 3. Emtiayı temsil eden senetle iyi niyetli olarak mal kazanılması.**

İFLASIN TAKİPLERE ETKİSİ

MÜFLİS ALEYHİNE YAPILAN TAKİPLERE ETKİSİ	Takipler KURAL olarak iflasa karar verildiği an DURUR. İflas kararının kesinleşmesi ile ise DÜŞER! Yeni takip de yapılması mümkün olmaz! İSTİSNA → • RPÇY TAKİPLERİ YAPILABİLİR. • İFLASIN AÇILMASINDAN ÖNCE BAŞLAMISŞ İLAMSIZ VE İLAMLI TAKİPLERDE HACİZLİ MALLAR PARAYA ÇEVİRİLMİŞSE (zaten iflastan önce satılmış mallar iflas masasına girmez) TAKİBE DEVAM EDİLİR, HACİZ KOYDURAN ALACAKLILARA PARALARI PAYLAŞTIRILIR. • KİRALANMIŞ TAŞINMAZIN İLAMSIZ TAHLİYE TAKİBİ. • ÇOCUK TESLİMİ VE ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ İLE İGİLİ TAKİPLER YAPILABİLİR.
MÜFLİS LEHİNE YAPILAN TAKİPLERE ETKİSİ	Bu takipler DURMAZ , takiplere iflas idaresi tarafından devam edilir.

İFLASIN HUKUK DAVALARINA ETKİSİ

KURAL → • Müflisin taraf olduğu hukuk davaları iflas kararı ile DURUR VE DÜŞMEZ! • Davalar, ikinci alacaklılar toplantısından 10 gün sonraya kadar durur.	İSTİSNA olarak aşağıdaki davalar DURMAZ → • Acele davalar • Şeref ve haysiyete saldırıdan doğan davalar • Vücut üzerine ika olunan zararlardan doğan tazminat davaları. • Evlenme ve kişilik haklarına ilişkin davalar (kişiyeye sıkı sıkıya bağlı davalar, Ör, babalık, boşanma) • Nafaka davaları • Ceza davaları
--	--

7. İFLASIN ALACAKLILAR BAKIMINDAN SONUÇLARI

- Müflisin müeccel **borçları** muaccel hale gelir.
- Faizler işlemeye devam eder.
- İflasın açılması ile müflisin borçları bakımından zamanaşımının kesilmesi söz konusu olmaz. İflas alacaklısının alacağı bakımından zamanaşımının kesilmesi için alacaklının alacağını iflas masasına yazdırması gerekir.
- Şarta bağlı alacaklar da masaya yazdırılabilir.
- Müflisin kefil olduğu borçlar masaya alacak olarak yazılır.
- Müşterek borçlular aynı zamanda iflas etmişse alacaklılar, alacaklarının tamamını müflislerden her birinin masasından isteyebilir.
- İflas genel olarak sözleşmeler için (kanunda belirtilenler hariç) fesih nedeni değildir.

İflas kararı ile kendiliğinden **sona eren** sözleşmelere

- Hasılat (ürün) kirası sözleşmesi,
 - Temsil yetkisi,
 - Vekalet sözleşmesi,
 - Adi şirket sözleşmesi,
 - Cari hesap sözleşmesi,
 - Finansal kiralama sözleşmesi,
 - Komisyon sözleşmesi,
 - Acentelik sözleşmesi,
 - Sigorta sözleşmesi,
 - Donatma iştiraki, örnek gösterilebilir.
- İflasta alacaklılar arasında eşitlik vardır. Bu nedenle konusu para olmayan iflas alacakları, para alacağına dönüştürülür. Ancak iflas idaresi masanın yararına görürse borç konusu şeyi para yerine aynen ifa etme kararı alabilir.
 - İflasta alacaklılar arasında eşitliğin bozulmaması ve bu hakkın kötüye kullanılmaması için bazı durumlarda iflasta TAKAS yapılamaz! **İflasta takasın mümkün olmadığı haller şunlardır:**
 - Müflisin borçlusunun iflasın açılmasından sonra müflisin alacaklısı olması halinde takas mümkün olmaz.
 - Müflisin alacaklısının iflasın açılmasından sonra müflisin borçlusu olması halinde takas mümkün olmaz.
 - Alacaklının alacağının hamile yazılı senede dayanması halinde takas mümkün olmaz.
 - Anonim Şirket, Limited Şirket ve Kooperatiflerin iflası halinde, ödenmesi gereken hisse senedi bedellerinin veya taahhüt edildiği halde ödenmeyen sermaye borcu, bu şirketin borçlarıyla takas edilemez.

F. İFLASTA TASFİYE

1. İFLASTA TASFİYE ŞEKLİNİN (YÖNTEMİNİN) BELİRLENMESİ

→ İflasta tasfiye şeklini İFLAS DAİRESİ belirler. Asliye Ticaret Mahkemesinin iflas kararı ilk olarak iflas dairesine bildirilir. İflas Dairesi de tasfiye için gerekli işlemleri yapar.

→ Tasfiye şekli iflas masasındaki MAL VE HAKLARIN DEĞERİNE GÖRE belirlenir.

→ Tasfiye şekli ATM tarafından verilen iflas kararının iflas dairesine bildirilmesinden itibaren 2 AY içinde belirlenmelidir.

İFLAS MASASI TERİMİ: Borçlunun (müflisin) haczedilebilir malvarlığı haklarının oluşturduğu topluluk. Ancak iflas masası terimi müflisin bu malvarlığını temsil eden organın (iflas idaresi) yerine ge kullanılabilmektedir. Bu anlamda iflas alacağı denildiğinde müflisin borçları anlaşılırken, masa alacağı denildiğinde müflisin masaya tabi mallarının temsili esnasında yapılan giderler anlaşılmalıdır.

İFLAS MASASINA GİREN MALLAR	İFLAS MASASINA GİRMİYEN MALLAR
- Haczedilebilen mal ve haklar (Kısmen haczedilebilen mallar da kısmen girer) - Müflisin kendi borcu için verdiği (mülkiyeti kendine ait) rehinler - Müflisin üçüncü kişinin borcu için verdiği (mülkiyeti kendine ait) rehinler - Müflisin emeğine dayanmayan gelirleri - İflastan önce haczedilmiş (haczin türü önemli değil) mallar (haczedilen şey para ise, masaya girmez) - İptal davası açma hakkı masaya geçer.	- Haczedilemeyen mal ve haklar - Mülkiyeti başkasına ait olan rehinler - Müflisin emeğine dayanan gelirleri - İflastan önce satılmış mallar ve bunların satış bedelleri. - Haczedilen şey para ise bu da iflas masasına girmez.

İFLAS MASASINDAN ÇIKARILABİLECEK BAZI MAL VE HAKLAR

- İflas açılmadan önce, müflise sırf bedelini tahsil etmek için (tahsil cirosu ile) hamile veya emre yazılı bir senedi devretmiş olan kişi, bu senedi, müflisin iflas masasından geri isteyebilir.
- Müflis, iflastan önce başkasına ait olan bir malı kendi adına satmış ancak bedeli alıcıdan henüz tahsil etmemiş olabilir. Bu durumda gelecek olan para artık masaya girer. Ancak masa bu bedeli malın sahibine devretmelidir.
- İflas açılmadan önce müflise satılmış olup da henüz müflisin eline geçmemiş ve bedeli de ödenmemiş olan bir mal, satıcı tarafından geri istenebilir.

→ TASFİYE ŞEKLİNİN BELİRLENMESİNDE ORTAYA ÇIKABİLECEK İHTİMALLER:

İFLAS TASFİYESİNİN TATİLİ	• Tasfiye edilebilecek (Masaya ait) hiçbir mal bulunamazsa söz konusu olur. • Tasfiye tatil edilecekse iflas dairesi tarafından ilan edilir. Bu ilandan itibaren 30 GÜN içinde hiçbir alacaklı gerekli giderleri verip, tasfiyeye devam edilmesini istemezse, iflas dairesinin talebi üzerine Asliye Ticaret Mahkemesi İFLASIN KAPATILMASINA karar verir.
BASİT TASFİYE	• İflas masasındaki mal ve hakların değeri ADİ TASFİYE GİDERLERİNİ KARŞILAMAZSA söz konusu olur. • Alacaklılardan hiçbiri adi tasfiye istemezse basit tasfiye yapılır. • Adi tasfiye 6 ay içinde tamamlanamazsa basit tasfiyeye geçilir. • Tek bir görevli organ olur o da İFLAS DAİRESİDİR. • İflasın özel organları burada bulunmaz.
ADİ TASFİYE	• İflas masasındaki mal ve hakların değeri ADİ TASFİYE GİDERLERİNİ KARŞILARSA söz konusu olur. • Burada iflasın özel organları vardır. (Zaten sadece burada vardır.) • İflasın normal tasfiye usulü budur. • Bu tasfiye 6 AY İÇİNDE BİTİRİLMELİDİR. Bitirilmezse, basit tasfiye şeklinde devamına karar verilir!!!

2. ADİ TASFİYE VE AŞAMALARI

a. ADİ TASFİYENİN İLANI

- Adi tasfiye, adi tasfiyenin ilanı ile başlar.
- Bu ilanda

- Müflisin ad soyadı, adresi, iflasın açıldığı gün, saat, dakika.

- Müfliten alacaklı olanların ve iflas masasına giren mallar üzerinde istihkak iddiası olan kişilerin bu ilandan itibaren 1 AY içinde alacaklarını ve istihkak iddialarını iflas masasına yazdırmaları.

- Müflise borcu olanların yine 1 AY içinde kendilerini ve borçlarını bildirmeleri.

- Müflisin mallarını her ne surette olursa olsun elinde bulunduranların 1 AY içinde malı iflas dairesine (iflas idaresi oluşturulduğu iflas idaresine) teslim etmeleri.

- Bu ilanı takip eden en geç 10 GÜN içinde ve ilanda belirtilen yerde ve saatte BİRİNCİ ALACAKLILAR TOPLANTISI yapılacağı belirtilir.

GÖZDEN KAÇIRMA: İflas Masasının idaresi ilk etapta resmi organ olan İFLAS DAİRESİ tarafından gerçekleştirilir. Tasfiyenin tatili yahut basit tasfiye yapılması hallerinde de iflas dairesi bu görevi yapar. Ancak ADİ TASFİYE yapılırken (ki kural olarak bu yapılır) iflas masasının yasal temsilcisi statüsü birinci alacaklılar toplantısından sonra oluşturulacak olan İFLAS İDARESİNE ait olacaktır. Tasfiye sürecinde alacaklılar iki kez toplanacak ve masa ile ilgili öncemli kararlar alacaklar ancak masanın yasal temsilcisi olarak iflas idaresi tasfiyenin sonuna kadar görevine devam edecek.

b. BİRİNCİ ALACAKLILAR TOPLANTISI

- Bu toplantıya bütün alacaklılar katılabilir.
- Toplantıya iflas müdürü başkanlık eder.
- İflas müdürü, bir veya iki alacaklıdan oluşacak şekilde **İFLAS BÜROSU** oluşturur. Bu büronun tek bir görevi vardır, o da toplantıda kullanılan oyların geçerli (muteber) olup olmadığını belirlemektir.
- Toplantıya BİLİNER ALACAK MİKTARININ DÖRTTE BİRİNİ (1/4'İNİ) TEMSİL EDEN ALACAKLILAR gelirse toplantı yeter sayısı (nisabı) oluşur. Kararlar ise ALACAK MİKTARININ ÇOĞUNLUĞUNA SAHİP olanların oyu ile verilir. (DİKKAT → alacaklı kişi sayısına göre değil)
- İFLAS İDARESİNE aday gösterilir.
- Malların pazarlıkla satılması gibi ACELE VERİLMESİ GEREKEN KARARLARI VERİR.
- Toplantı kararlarına karşı ŞİKAYET yoluyla 7 GÜN içinde İCRA MAHKEMESİNE gidilebilir.
- Müflisin ticari işletmesinin devamına karar verebilir.
- Bu toplantının yapılamaması halinde ikinci alacaklılar toplantısına kadar İFLAS DAİRESİ, İFLAS İDARESİNİN görevlerini yürütür.

GÖZDEN KAÇIRMA: Adi tasfiye sürecinde alacaklılar iki kez toplanır. Birinci Alacaklılar Toplantısı ilk toplantıdır ve İflas Dairesinin tasfiye ile ilgili yukarıda belirttiğimiz ilanı takip eden 10 gün içinde yapılır. Bu toplantının yapılabilmesi için iflas kararının kesinleşmesine gerek yoktur. İKİNCİ Alacaklılar Toplantısı ise iflas kararı kesinleşti ise yapılabilir. Birinci Alacaklılar Toplantısında gösterilen adaylar arasından İcra Mahkemesi kararı ile belirlenecek olan İflas İdaresi göreve devam ederken yapılacak olan ikinci alacaklılar toplantısı, iflas idaresinin görevini sona erdirmez. Aksine iflas idaresi, bu toplantıda alınan kararları uygulayacak olan organ olarak tasfiyenin sonuna kadar görevde olacak.

c. İFLAS İDARESİ

Birinci alacaklılar toplantısında belirlenen adaylar (bunlar alacaklılar olabilecekleri gibi vekilleri veya üçüncü kişiler dahi olabilir, uygulamada genellikle avukatlardan seçilir) arasından İCRA MAHKEMESİ TARAFINDAN SEÇİLEN **3 KİŞİDEN** OLUŞUR. İflas idaresinin seçilmesiyle birlikte tasfiye görevi iflas dairesinden iflas idaresine geçer.

- İFLAS İDARESİ, İFLAS MASASININ YASAL TEMSİLCİSİDİR!!!
- En önemli görevi İFLAS DAİRESİNİN denetimi altında İFLAS MASASINI TASFİYEDİR.
- Yaptığı bütün işlemler ve kendisine yapılan talepler hakkında bir TUTANAK düzenlemek zorundadır. Tutanaklar alenidir.
- İflas idaresine yapılacak nakdi ödemeler, Adalet Bakanlığının gösterdiği bankalarda iflas idaresi adına açılan hesaba yatırılır.
- İflas idaresi aldığı kıymetli evrak ve değerli şeyleri kasasında veya banka kasasında muhafaza eder.
- İflas idaresi üyeleri kendileri ile sözleşme yapamazlar.
- Her daire ve makamla doğrudan muhabere edebilirler, yazışabilirler.
- İşlemlerine karşı İcra Mahkemesine şikayete gidilebilir.
- Kusurları ile meydana gelen zararlardan müteselsilen sorumludurlar.
- Türk Ceza Kanunun uygulanması bakımından memur sayılırlar.
- Adalet Bakanlığının tarifesine göre ücret alırlar.
- İflas Dairesinin (müdürünün) denetimi altındadır.

“Bu aşamada” iflas idaresinin görevleri

- **Masa mallarının muhafazası**
- **Müflisin işletmesinin devamına karar verildi ise bu işle ilgilenmek**
- **Birinci alacaklılar toplantısında karar verildi ise acele satışları yapmak**
- **Verimliliği artırıyorsa sigorta, hizmet vb gibi kimi sözleşmeler yapmak**
- **Üçüncü kişilerin istihkak iddiaları hakkında karar vermek**
- **Masa alacaklarını tahsil etmek**
- **İflas masasının pasifini tespit etmek yani iflas alacaklılarını tespit etmek.**

İflas idaresinin ilerleyen aşamalarda ikinci alacaklılar toplantısının ilanını yapmak, masa mallarının tamamını satmak, sıra cetveli hazırlamak, paraları paylaşmak, ATM'den iflasın kapanmasını istemek gibi görevleri de olacak.

d. İFLASTA İSTİHKAK İDDİASI-DAVASI

HAP BİLGİ: Hacizde (icrada) istihkak davasından farklı olarak iflasta istihkak iddiasının konusu sadece “mülkiyet hakkı” olabilir.

→ Malın masanın elinde olması halinde istihkak davası:

Müflise ait mallar deftere yazılırken, üçüncü kişilerin istihkak iddiası olan mallara defterde şerh düşülür. Burada üçüncü kişilerin istihkak iddialarına karar vermek **İflas İdaresinin** görevidir! Eğer ki iflas idaresi bir malın üçüncü kişiye ait olduğuna **kabul ederse** malı hemen üçüncü kişiye teslim etmez, ikinci alacaklılar toplantısının bu konudaki kararını bekler. Zira bu toplantıda karar olumlu karşılanmayabilir. İflas idaresi üçüncü kişinin iddiasını **reddederse** üçüncü kişiye bir tebligat göndererek **İcra Mahkemesinde istihkak davası açması için 7 gün süresi** olduğunu bildirir.

Üçüncü kişi, bu 7 gün içerisinde icra mahkemesinde istihkak davası açmazsa masaya karşı istihkak iddiasından vazgeçmiş sayılır. Dava açarsa davalı olarak iflas masasını (yasal temsilcisi olarak iflas idaresini) gösterir. İcra Mahkemesi bu yargılamayı genel hükümlere göre basit yargılama usulü ile yapar. (İcradaki-hacizdeki gibi)

→ Malın üçüncü kişinin elinde olması halinde istihkak davası:

Mülkiyeti müflise ait olduğu iddia edilen mallar da masaya (deftere) yazılır ancak mal üçüncü kişinin elinden alınamaz. O halde iflas idaresi üçüncü kişiye karşı istihkak davası açmalıdır. Bu klasik istihkak davası olduğu için süre söz konusu değildir. Ayrıca bu dava GENEL MAHKEMEDE açılır. Davacı iflas idaresi, davalı ise üçüncü kişidir. Genel hükümlere göre yargılama yapılır.

e. SIRA CETVELİ

- İstihkak iddialarının ve alacakların incelenmesinin ertesinde İFLAS İDARESİ, göreve başladığı andan itibaren 2 AY İÇİNDE (ek 2 ay süre daha alınabilir) SIRA CETVELİ DÜZENLEMELİ (Burada kabul edilen veya reddedilen istihkak iddiaları da gösterilir) ve bunu iflas dairesine bildirmelidir.
- Sıra cetvelinde **mülkiyet iddiaları yazılmaz**, alacağı kabul ve ret sebepleri gerekçeli olarak yazılır.

İFLASTA SIRA CETVELİNE KARŞI BAŞVURU YOLLARI

Sıra cetveline karşı ŞİKÂyet	Sıra cetveline karşı İTİRAZ DAVASI
Bir ALACAKLI <u>KENDİSİNE VERİLEN SIRAYA İTİRAZ</u> edecekse cetvelin ilanından itibaren 7 GÜN İÇİNDE ŞİKAYET YOLU İLE İCRA MAHKEMESİNE başvurabilir. Diğer şikayet sebepleri ise: - Sıra cetveli açık değilse, - Sıra cetveli ilan edilmediyse, - Masaya yazdırılan bir alacak unutulmuşsa, - Masa alacakları da sıra cetvelinde gösterilmişse, - Reddedilen bir alacakğın neden reddedildiğinin gösterilmemiş olması (Şikayet süresi ile ilgili genel kurallar burada da aynen geçerlidir. Örneğin, hakkın yerine getirilmemesi, sürüncemede bırakılması ve kamu düzenine aykırılık hallerinde şikayet süresizdir.) Sıra cetveline karşı şikayete, Alacaklılar, istihkak iddiası sahipleri ve müflis başvurabilir.	- Bir alacaklı <u>BAŞKA BİR ALACAKLININ ALACAĞINA VE ONA VERİLEN SIRAYA İTİRAZ</u> ediyorsa, <u>Alacağı, iflas idaresi tarafından kısmen veya tamamen reddedilen alacaklı,</u> Sıra cetvelinin ilanından itibaren 15 GÜN İÇİNDE ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ'NE SIRA CETVELİNE İTİRAZ DAVASI açar. → Sadece iflas alacaklıları ve istihkak iddiası olan (mülkiyet dışındakiler) üçüncü kişiler açabilir. Müflis bu davayı açamaz!

f. İKİNCİ ALACAKLILAR TOPLANTISI

- Sıra cetvelinin ilanı ile iflas idaresi toplantıdan EN AZ 20 GÜN ÖNCE yapacağı ilanla alacaklıları ikinci toplantıya çağırılır.
- Bu toplantıya alacağı sıra cetveline yazılmış gerçek alacaklılar katılır.
- Toplantıya iflas müdürü başkanlık eder.
- Toplantı ve karar yeter sayısı birinci toplantıdaki gibidir.
- Toplantının kararlarına karşı 7 GÜN İÇİNDE ŞİKÂyet YOLUYLA İCRA MAHKEMESİNE gidilebilir.
- Toplantı yapılamazsa tasfiyeye iflas idaresi devam eder.

Önemli görevleri

- İflasın açılmasıyla duran hukuk davalarına devam edip etmeme kararı almak
- Masa mallarının satış usulünü belirlemek (açık artırma veya pazarlık)
- Müflisin iflas içi konkordato teklifini görüşmek
- Adi iflas tasfiyesinin 6 aydan fazla sürmesi durumunda basit tasfiye kararı vermek.
- Konusu mülkiyet olan istihkak iddiaları hakkında iflas idaresince verilen kararları nihai olarak karara bağlamak
- Belli miktarın üzerindeki alacaklarda, iflas idaresine feragat, sulh, tahkim yetkisi vermek
- Çekişmeli bir alacağı takip yetkisini, isteyen alacaklıya devretmek

g. MASA MALLARININ SATILMASI (PARAYA ÇEVİRME)

- Müflisin malları direk alacaklıya verilmez, satılması ve parasının verilmesi gerekir.
- Hangi usulle satış yapılacağı İKİNCİ ALACAKLILAR TOPLANTISINDA belirlenir. Ancak satış işlemini İFLAS İDARESİ gerçekleştirir.
- Satış için sıra cetvelinin kesinleşmesini beklemeye gerek yoktur.

- Kural açık artırma ile satıştır. Ancak İkinci Alacaklılar toplantısı karar verirse, taşınmazlar dahi pazarlıkla satılabilir. Üzerinde rehin bulunan mallar, rehinli alacaklı muvafakat etmedikçe, pazarlıkla satılamaz.
- Satış kuralları, hacizdeki ile aynıdır.
- Satış talebinde bulunmaya gerek yoktur.
- Mükellefiyetler listesi düzenlenmez. Zira bunlar sıra cetvelinde gösterilir.

h. PARALARIN PAYLAŞTIRILMASI

- Satılan malların bedeli tamamen tahsil edildikten ve sıra cetveli kesinleştikten sonra İFLAS İDARESİ tarafından bir **PAY CETVELİ** düzenlenir.
- Pay cetveline göre alacaklılara alacakları dağıtılır. İflas idaresi pay cetveli ile birlikte son hesabı da yapar.
- SON HESAP, iflas idaresinin iflas tasfiyesindeki bütün para işlemleri hakkında ASLİYE TİCARET MAHKEMESİNE hesap vermesidir.
- Alacaklılar pay cetveli ve son hesaba karşı 7 gün içinde şikâyet yoluna başvurabilirler. Pay cetveli kesinleştikten sonra kesin dağıtım yapılır.

Sıra:

1. Rehinli alacaklar
2. Devletin malın aynından doğan alacakları
3. Masa giderleri (borçları)
4. İmtiyazlı alacaklar (tam olarak)
5. İmtiyazsız alacaklar (alacakları oranında eşit- garameten paylaşırma)

i. BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİ

- İflas idaresi düzenler.
- Sadece kesin aciz belgesi olarak düzenlenir. Geçici aciz belgesi yoktur!
- Sadece alacağını elde edemeyen iflas alacaklılarına verilir. Masa alacaklılarına verilmez!
- Müflisin alacağı kabul edip etmediği de bu belgeye yazılır ve ancak kabul etmesi şartıyla borç ikrarını içeren belge sayılır.
- Aciz belgesi bulunan alacaklının iflasın kapanmasından sonra borçluya karşı yeniden takip yapabilmesi için müflisin yeni mal iktisabı gerekir. Bununla ilgili uyuşmazlık çıkması halinde bu uyuşmazlık icra mahkemesinde karara bağlanır

BORÇ ÖDEMEDEN ACİZ BELGESİNE BAĞLANAN SONUÇLAR

TAKİP HUKUKU BAKIMINDAN	MADDİ HUKUK BAKIMINDAN
• Hacze iştirak olanağı verir • Yetki verilmiş ise tasarrufun iptali davası açma hakkı verir • 1 yıl içinde takip yapılırsa bile, yine de borçluya ödeme emri tebliğ etmek gerekir • Müflis alacağı kabul etmiş ise, itirazın kesin kaldırılmasını sağlar.	• Borç tecdit edilmiş olmaz • Belgeye bağlı alacak için faiz istenemez • Ancak 20 YIL geçmekle zamanaşımına uğrar.

j. İFLASIN KAPANMASI

- İflas masasındaki paranın kesin dağıtımı ve alacağını alamayanlara aciz belgesi düzenlemesi ile tasfiye biter fakat iflas tasfiyesinin normal sona ermesi için iflasın kapatılması da gerekir.
- İflas idaresi son rapor ile iflas kararını veren Asliye Ticaret Mahkemesinden iflasın kapanmasını talep eder.
- Basit yargılama usulüne tabidir.
- İlan edilir.
- **Borçlunun müflis sıfatını kaldırmaz.** Bu sıfat ancak itibarın iadesi ile kalkar.
- İflas idaresinin görevi sona erer.
- Verilen kararlar 10 GÜN içinde istinaf edilebilir. İstinaf kararı da 10 gün içinde temyiz edilebilir.
- İflas kapandıktan sonra tasfiyeye tabi olması gereken bir mal bulunursa, iflas dairesi buna el koyar, satar ve alacağını almayan alacaklılara dağıtır.

k. İFLASIN KALDIRILMASI

Sebepleri:

- 1. Müflisin bütün borçlarını itfa etmesi; müflis talep eder.**
- 2. Bütün alacaklıların iflas talebini geri alması (feragat değildir); müflis talep eder.**
- 3. İflas içi konkordatonun tasdik edilmesi; iflas idaresi talep eder.**

- İflas tasfiyesi devam ederken talep edilir.
- En geç iflasın kapanması kararı ilan edilene kadar istenebilir.
- İflas davasına bakan ATM'den talep edilir
- Basit yargılama usulüne tabidir
- İlan edilir
- **Borçlunun müflis sıfatı kendiliğinden sona erer.**
- İflas idaresinin görevi sona erer
- Verilen kararlar 10 GÜN içinde istinaf edilebilir. İstinaf kararı da 10 gün içinde temyiz edilebilir.

G. KAMU HUKUKU BAKIMINDAN İFLASIN SONUÇLARI

1. ADİ İFLAS

- Müflisin kusuruna dayanmayan iflas çeşididir. Yani müfliste taksir veya hile yoktur.
- Suç sayılmadığı için müflise ceza verilmez. Zaten ATM'nin iflas kararı normalde adi iflastır. Ayrıca ceza mahkemesi müflisin taksirli veya hileli iflas ettiğine karar verirse cezalandırılması gerekir. Adi iflasta ceza verilmez.
- Müflisin gene de bazı yasaklardan kurtulması için müflis sıfatından kurtulması yani itibarının iade edilmesi gerekir. Zira bu sıfattan kurtulmadan avukatlık, noterlik, banka kuruculuğu yapamaz.

2. TAKSİRTLİ İFLAS

- Müflis, basiretli bir tacir gibi davranmadığı için gerçekleşen iflastır.
- Suçtur ve Ceza Mahkemesi tarafından müflis ceza alır. Müflise 2 aydan 1 yıla kadar hapis cezası verilir.
- Hakkındaki yasakların kalkması için itibarının iade edilmesi gerekir. Bunun için cezasını çekmiş olması, bütün borçlarını ödemiş olması ve talep etmiş olması gerekir. Ancak itibarı iade edilse de avukatlık noterlik yapamaz.

TAKSİRATLI İFLAS HALLERİ (İİK- kanunda sınırlıdır)

- Müflisin zararları için makul sebep gösterememesi
- Evinin masrafları haddinden fazla olması
- Kumar, borsa veya şans oyunlarında önemli miktarda para kaybetmesi
- Borcunun, elindeki mevcudundan çok olduğunu bildiği halde, önemli miktarda borç para veya veresiye mal alması, senet imzalaması
- Ticaret kanununda belirtilen defterleri tutmaması
- İşlerini terk ederek kaçması
- Önceki konkordato şartlarını ifa etmeden, yeniden iflasına karar verilmiş olması
- Aczini bildirerek iflasını istemesi gerekirken, bunu yapmayıp 1 yıl içinde iflas etmiş olması
- Ticareti terk eden tacirin yapması gereken yükümlülüklerini yapmaması
- Tasfiye esnasında, iflas idaresi, iflas dairesi veya mahkeme tarafından çağrıldığı halde, makul bir mazereti olmaksızın gelmemesi.

3. HİLELİ İFLAS

Hileli iflasta müflis **kasıtlı** olarak alacaklılarını zarara sokmak kastıyla iflas etmiştir. Aşağıda sayılan durumlardan birinin varlığı tespit edilirse, ceza mahkemesi tarafından hileli müflise **3 yıldan 8 yıla** kadar **hapis cezası** verilir. Üstelik itibarı iade edilse de yasak görevleri yapamaz! (avukatlık, noterlik, banka kurucusu olma, ayrıca devlet memuru, milletvekili, köy muhtarı, ihtiyar meclisi üyesi olamaz)

- Müflisin, alacaklılarının müşterek rehni makamında olan mallarını tamamen veya kısmen kaçırmaması, gizlemesi, tahrip etmesi.
- Alacaklılarının zararına olarak gerçeğe aykırı makbuzlar vermesi
- Gerçeğe aykırı borç ikrar etmek, muvazaalı işlemlerle alacaklılarını zarara sokmak
- Konkordato mukavelesi dışında alacaklıya özel menfaatler temin etmesi
- Gerçeğe aykırı muhasebe ve sahte bilançolarla, aktifini gerçeğinden farklı göstermesi
- Evlenme sözleşmesinde getirilmemiş çeyizi getirilmiş gibi tanınması ve karısının da sözleşmeyi kocasının alacaklılarına karşı kullanmaya kalkması
- Borcunun mevcudundan fazla olduğunu bildiği halde mal ve ürünlerini piyasa fiyatının altında satarak mevcudunu israf etmesi.

VII. TASARRUFUN İPTALİ DAVASI

Yakında mallarına haciz konulması ihtimali bulunan (veya iflas etmek üzere olan) borçluların mallarını alacaklılardan kaçırmak için bazı şüpheli tasarruflarda bulunması ihtimali hep vardır. Tasarrufun iptali davası, borçlunun üçüncü kişilerle yaptığı, temelde mal kaçırma amacı güdüp alacaklıya zarar vermek kastıyla yapılan hukuki işlemlerin iptali için, alacaklı tarafından açılan davadır. Bu dava ile amaç borçlunun hacizden ve iflastan önce (yani malları üzerindeki tasarruf yetkisi kısıtlanmamış olduğu dönemde dahi) yaptığı ve aslında geçerli görünen işlemlerin iptali amaçlanır.

Her ne kadar İİK m.27’de “tasarrufun butlanı” tabiri kullanılsa da burada butlan değil, iptal edilebilirlik söz konusudur. Zira, borçlunun acizden veya iflastan önce yaptığı işlemler “hükümsüz” değildir. Ancak, yukarıda değindiğimiz gerekçelerle alacaklının açacağı dava ile iptale tabi tutulabilmektedir.

Bu davada, dava konusu malın aynı özelliğine ilişkin aynı bir dava değildir; şahsi bir davadır. Yani malın mülkiyeti üçüncü kişiden alınarak borçluya verilmez, böylece alacaklının bu malı haczettirebilmesi sağlanmaz! Alacaklı malın bedelinden “alacağını” (nispi-şahsi) alma yetkisi elde eder.

İPTALE TABİ TASARRUFLAR

- 1. Borçlunun (veya müflisin) aciz veya iflastan önceki geriye doğru son 2 YIL içinde yaptığı bağışlamalar ve ivazsız tasarruflar.** Bunlardan mutad (alışılmış) hediyeler iptale tabi değildir. Yakın hısımlar arasında ivazlı yapılan tasarruflar da bağışlama hükmünde sayılır ve iptale tabi tutulabilir. Yine borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği tasarruflar bağışlama hükmündedir ve iptale tabi tutulabilir. Yine borçlunun kendisine veya üçüncü kişi lehine ömür boyu gelir, intifa hakkı tesis ettiği ve ölünceye kadar bakma sözleşmeleri de bağış hükmündedir ve iptale tabidir.
- 2. Borçlunun aciz halde iken (borca batık iken) aciz veya iflastan önceki geriye doğru son 1 YIL içinde yaptığı tasarruflar.** Yine bu süre zarfında mevcut bir borcu temin için yapılan rehinler, Yine bu durumdayken paradan ve mutad ödeme vasıtalarından başka şekilde yapılan ödemeler, vadesi gelmediği halde yaptığı ödemeler, kişisel borçlarının kuvvetlendirilmesi için tapu siciline verdiği şerhler iptale tabidir.
- 3. Borçlunun alacaklılarına zarar verme kastı ile yaptığı hileli tasarruflar. Alacaklı bu tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren 5 YIL içinde borçluya karşı icra (veya iflas) takibi yapmışsa, tasarrufun yapıldığı tarihten itibaren 5 yıl içinde tasarrufun iptali davası açabilir.**

DAVANIN TARAFLARI

Hacizde → Davacı, takip alacaklısıdır. Davalı ise borçlu ve onunla işlem yapan üçüncü kişidir. (zorunlu dava arkadaşları)

İflasta → Davacı, iflas idaresidir. Davalı, sadece 3.kişidir.

DAVA AÇMA SÜRESİ

İptale tabi işlemin yapılmasından itibaren **5 YILLIK** hak düşürücü süresi vardır.

DAVADA GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME

- Görevli mahkeme, kural olarak **genel mahkemelerdir (Asliye hukuk)**, ve dava açılabilmesi için kural olarak **aciz belgesi** gerekir. Ancak hacizdeki istihkak davalarına karşı, karşılık dava olarak açılırsa icra mahkemesi görevli olur. Üstelik bu halde aciz belgesi de aranmaz.
- Yetkili mahkeme ise, davalının yerleşim yerindeki mahkemedir.
- Dava, basit yargılama usulüne göre ve duruşmalı incelenir. Hakim her türlü delili serbestçe değerlendirir ve davada verilen karar kesin hüküm teşkil eder.

İptal davasının maddi hukuktaki butlan (ve muvazaa) davasından farkı

- İptal davası hukuken geçerli bir işleme karşı açılır, ancak butlan ve muvazaa davası hukuken geçersiz bir işleme karşı açılır.
- İptal davasında malın mülkiyetinin el değiştirmesi amaçlanmaz, oysa diğer davalarda malın mülkiyetinin el değiştirmesi amaçlanır
- İptal davası 5 YILLIK bir hak düşürücü süreye tabidir. Diğerleri hak düşürücü süreye tabi değildir
- İptal davası açan alacaklının, davayı açarken borç ödemedi aciz belgesi ibraz etmesi gerekir, ancak diğer davalarda böyle bir şart yoktur.

KONKORDATO

Elinde olmayan nedenlerle işleri iyi gitmeyen ve mali durumu bozulmuş olan borçluları korumak için getirilen bir olanaktır. Konkordato, bir borçlunun alacaklıları ile yaptığı ve Asliye Ticaret Mahkemesinin onayı ile hüküm ifade eden bir cebri icra kurumudur.

KONKORDATO ÇEŞİTLERİ

İçeriğine göre	Borçlunun malvarlığına etkisine göre	Adi konkordato yapıldığı zamana göre ikiye ayrılır
• Vade konkordatosu Alacaklılar borçluya vade verir. • Yüzde (tenzilat) konkordatosu Alacaklılar borcun belli bir yüzdesinden vazgeçerler. • Karma konkordato Borçluya hem vade tanınır hem de alacağın bir miktarından vazgeçilir.	• Adi konkordato • Malvarlığının terki suretiyle konkordato	• İflas dışı (iflastan önce) konkordato • İflas içi (iflastan sonra) konkordato

A. İFLAS DIŞI KONKORDATO (ADİ - İFLASTAN ÖNCE)

→ Teklif edebilmek için borçlunun tacir olması gerekmez. Borçlunun bütün mal varlığı tasfiye edilmez. Her borçlu teklif edebilir. Borçlu iflasa tabi ise, alacaklılar da onun hakkında konkordato talebinde bulunabilir. Vade, yüzde veya karma konkordato şeklinde olabilir.

→ **İflas dışı konkordatonun aşamaları:** İlk aşama borçlu veya alacaklı Asliye Ticaret Mahkemesine konkordato teklifi verir. İkinci aşama, Mahkeme, şartları uygun görürse borçluya geçici konkordato mühleti (3 ay+2 ay) verir ve bir (veya birkaç) konkordato komiseri tayin eder. Üçüncü aşama, konkordato komiserinin yapacağı çağrı ile alacaklılara konkordato teklifini onaylayıp onaylamadıkları sorulur. Alacaklılar kabul ederlerse dördüncü aşama olarak Asliye Ticaret Mahkemesinin tasdik etmesi beklenir. ATM'nin tasdiki ile borçlu borçlarını anlaşılmaya göre öder.

1. KONKORDATO TEKLİFİ:

Borçlu (tacir olması şart değil) **Asliye Ticaret Mahkemesine** teklifini yapar. Teklif, gerekçeli bir dilekçe ile yapılır ve konkordato projesi verilerek konkordato mühleti talep edilir. Mahkeme incelemeyi çekişmesiz basit yargılama usulüne göre yapar. Asliye Ticaret Mahkemesi "talebi" ilan eder ve alacaklıların 10 gün içinde bu "talebe" itiraz edebilecekleri belirtilir.

2. GEÇİCİ KONKORDATO MÜHLETİ

- ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ tarafından verilir.
- ŞARTLARI →

1. Konkordato projesi alacaklıları zarara sokma kastından ari olmalıdır.

2. Konkordatonun başarılı olma ihtimali bulunmalıdır.

3. Borçlu iflasa tabi ise henüz iflasına karar verilmemiş olmalıdır

- İlk seferde en çok 3 AY olabilir, en fazla 2 AY daha uzatılabilir. Mühlet, kararın verildiği andan itibaren işlemeye başlar.
- Mühlet içerisinde alacaklara faiz işlemez.
- Mühlet kararı ile birlikte KONKORDATO KOMİSERİ atanır.
- Konkordato mühleti kaldırılırsa her alacaklı, borçlu tacir olmasa bile 10 gün içinde doğrudan doğruya iflasını isteyebilirler.

GÖZDEN KAÇIRMA: Konkordato mühleti içerisinde borçluya karşı hiçbir icra ve iflas TAKİBİ YAPILAMAZ, BAŞLAMISŞ TAKİPLER DURUR, SÜRELER İŞLEMEZ! **İSTİSNA** olarak RPÇY takibi yapılabilir (veya devam edilebilir) ama mal satılamaz. Birinci sıradaki imtiyazlı alacaklar için (işçi alacağı, nafaka alacağı) haciz yolu ile takip yapılabilir. DAVALARI ETKİLEMEZ, HER TÜRLÜ DAVA AÇILABİLİR.

- KURAL olarak borçlu, konkordato komiserinin denetimi altında faaliyet yürütebilir.
- İSTİSNA olarak borçlunun bazı işlemleri icra mahkemesi tarafından konkordato komiseri ile birlikte yapılması şartına bağlanabilir.

BORÇLUNUN KONKORDATO MÜHLETİ İÇERİSİNDE YASAK İŞLEMLER

- Kefil olmak,
- İvazsız tasarrufta bulunmak,
- Rehin tesis etmek,
- Taşınmaz devri ve üzerinde ayni hak tesisi.
- İşletmenin devamlı tesisatını sınırlandıran işlemler.

KONKORDATO KOMİSERİ

- ASLİYE TİCARET MAHKEMESİNCE seçilir, bir veya birden fazla kişi olabilir. Türk vatandaşı olmalıdır, hukukçu olması gerekmez, yine mahkemece ücreti belirlenir ve denetlenir.
- Adi konkordatoda resmi görevli organdır. Verdiği zararlardan kendisi sorumludur.
- Her türlü resmi kurumla doğrudan muhabere edebilir.
- İşlemlerine karşı asliye ticaret mahkemesinde şikayet yoluna gidilebilir.
- Sözleşme yapma yasağına tabidir.

Görevleri

- Borçlunun tasarruflarını denetlemek
- Asliye Ticaret Mahkemesi karar vermişse, borçlunun yerine geçerek işletmenin faaliyetlerini sürdürmek
- Borçlunun mallarının defterlerini tutmak
- Asliye Ticaret MAhkemesine ara raporlar vermek
- İlan ile alacaklıları toplantıya çağırmak
- Konkordato masasını temsil etmek

3. KONKORDATONUN ALACAKLILAR TARAFINDAN KABULÜ

Konkordato komiseri tarafından yapılan ilanda belirlenen yer, gün ve saatte alacaklıların yaptığı toplantıdır. Bu toplantıya alacaklı olduğunu bildiren herke katılabilir. Borçlu da toplantıya katılmak zorundadır. Toplantı, komiserin başkanlığında yapılır. Alacaklılar toplantı tarihinden itibaren 10 GÜN içinde konkordatoyu kabul ettiklerini komisere de bildirebilirler.

KONKORDATONUN KABULÜ İÇİN GEREKLİ ÇOĞUNLUK

Konkordato projesi

- Kaydedilmiş alacakların ve alacaklıların yarısını “Veya”
- Kaydedilmiş alacaklıların $\frac{1}{4}$ 'ini ve alacakların $\frac{2}{3}$ 'sini aşan bir çoğunluk tarafından kabul edilmelidir.

→ Konkordato çoğunluğunun (sayı ve miktar) hesabında dikkate alınmayan alacaklılar

- 1) Rehinli alacaklılar
- 2) İmtiyazlı alacaklılar
- 3) Borçlunun eşi, çocukları, anne-babası.

4. KONKORDATONUN TASDİKİ

- Asliye Ticaret Mahkemesi görevlidir.
- TASDİK HALİNDE KESİN KONKORDATO MÜHLETİ VERİLİR, BU SÜRE 1 YILDIR.
- KONKORDATO KOMİSERİ İLE BERABER ALACAKLILAR KURULU OLUŞTURULUR.

ŞARTLARI

1. Borçlunun ödemeyi teklif ettiği miktar malvarlığıyla orantılı olmalıdır.
 2. Konkordato, alacaklılar tarafından gerekli çoğunlukla kabul edilmiş olmalıdır.
 3. Borçlu yargılama harç ve giderlerini ödemiş olmalıdır.
- Bu konuda verilen kararlar 10 GÜN içinde istinaf edilebilir.
 - Tasdik talebi ret edilirse; her alacaklı 10 GÜN içinde borçlunun doğrudan doğruya iflasını isteyebilir.

HÜKÜM VE SONUÇLARI

- Kural olarak bütün imtiyazsız alacaklılar için bağlayıcıdır.
- **İstisna olarak, konkordatoya bağlı olmayan alacaklılar**
 1. Rehinli alacaklılar,
 2. İmtiyazlı alacaklılar
 3. Devletin malı ayından doğan kamu alacakları

6. KONKORDATONUN FESHİ

- Asliye Ticaret Mahkemesi görevlidir.

Kısmi fesih → Sadece bir alacaklı ister ve onun için feshedilir.

Tam fesih → Bütün alacaklılar için feshedilmiş olur, talep kabul edilirse her alacaklı borçlu iflasa tabi olmasa bile, 10 gün içinde doğrudan doğruya iflasını isteyebilir.

B. İFLAS İÇİ KONKORDATO

Hakkında iflas kararı verilmiş bir borçlu da konkordato talep edebilir. Bunun için öngörülen yol iflas içi (iflastan sonra) konkordatodur. Müflisin burada amacı iflasın sonuçları ile birlikte ortadan kalkmasını sağlamaktır. Yani iflasın kaldırılmasını sağlamaktır. İflas dışı konkordato ile önemli farkları vardır.

- **Müflisin teklif ettiği** konkordatodur.
- Konkordato **teklifi Asliye Ticaret Mahkemesi'ne değil İFLAS İDARESİNE** verilir.
- Burada **konkordato mühleti yoktur**.
- **Konkordato komiseri atanmaz.** (Komiserin görevlerini iflas idaresi yapar.)
- Konkordato teklifi **ikinci alacaklılar toplantısınca karara bağlanır**. İflas içi konkordato onaylanırsa (Alacaklıların kabulü için aranan sayı şartı iflas dışı konkordatodaki gibidir) ve iflas kararını veren ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ tarafından tasdik edilirse iflas idaresince yine ATM'den iflasın kaldırılması talep edilir.
- Konkordatonun tasdiki kararı ayrıca ilan edilmez, iflasın kaldırıldığıнын ilanı bunun yerine geçer. Diğer özellikleri iflas dışı konkordato gibidir.

C. MALVARLIĞININ TERKİ SURETİYLE KONKORDATO

- Bu konkordato ile, alacaklılara, borçlunun malvarlığı üzerinde tasarruf etmek veya bu malların tamamını veya bir kısmını 3. Kişiye devretme yetkisi verilir. Başka bir deyişle, borçlu malvarlığını alacaklılara terk ederek bu malvarlığının alacaklılar tarafından tasfiye edilmesini ister. Tasarruf yetkisinin alacaklılara terki hakkında, tasfiye memurları, borçlunun mallarını tasfiye eder ve elde edilen parayı alacaklılara dağıtır.
- Bu konkordato türünde iki organ vardır. Bunlar KONKORDATO ALACAKLILAR KURULU ve KONKORDATO TASFİYE MEMURLARIDIR. Her iki organ da alacaklılar tarafından seçilir. Ancak tasfiye memurları, seçimi, icra mahkemesi onayladıktan sonra göreve başlar.
- Tasfiye memurları, mahkemede konkordato masasını temsil eder.
- Konkordatonun tasdikine ilişkin ticaret mahkemesi kararının kesinleşmesiyle birlikte, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisi sona erer. Tasfiye memurları sıra cetveli hazırlar ve bu sıra cetveline karşı şikayet ya da itirazda bulunulabilir.

D. SERMAYE ŞİRKETLERİ VE KOOPERATİFLERİN

UZLAŞMA YOLUYLA YENİDEN YAPILANDIRILMASI

- Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma kurumu, esas olarak büyük işletmelerin borçlarının yeniden yapılandırılması amacıyla kabul edilmiş bir kurumdur.
- Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma kurumu bütün borçlular için değil, **SADECE SERMAYE ŞİRKETLERİ VE KOOPERATİFLER** için kabul edilmiş bir kurumdur. Ancak sermaye şirketlerinden bankalar ve sigorta şirketleri bu yola başvuramaz!
- Bir sermaye şirketi ve kooperatifin bu yola başvurabilmesi için, muaccel para borçlarını ödeyemeyecek durumda olması, mevcudunun borçlarını ödemeye yetmemesi kuvvetle muhtemel olması gerekir.
- Alacaklıların bunu kabul için gerekli çoğunluk konkordatodaki gibidir.
- Uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma başvurusu, ATM'ye yapılır.

EK - İFLASTA ORGANLARIN GÖREVLERİ

İCRA DAİRESİ

- İflas takip talebi icra dairesine yapılır
- Borçluya iflas ödeme emri gönderir
- İflas ödeme emrine itiraz, icra dairesine yapılır
- Kambiyo senetlerine özgü iflas yolunda itiraz ve şikâyet dilekçeleri icra dairesine verilir.

İCRA MAHKEMESİ

- İflas dairesini denetler
- İflas idaresi üyelerini seçer
- İflasta malın masanın elinde bulunması halinde açılan istihkak davalarına bakar
- İflas idaresinin hesap pusulalarını onaylar

ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

- İflas davasına bakar, iflasa karar verir!
- İflasın ertelenmesine karar verir
- İflasta ödeme emrine itirazın kaldırılması talebini inceler
- Kambiyo Senetlerine Özgü İflas Yolunda itiraz ve şikayet taleplerini inceleyip karara bağlar
- İflasın kapanmasına ve kaldırılmasına karar verir
- İflasta sıra cetveline itiraz davalarına bakar
- Adi ve taksiratlı müflisin itibarının iadesine karar verir

İFLAS DAİRESİ

- Asliye ticaret mahkemesinin borçlunun iflasına karar vermesi ve bu kararın kendisine bildirilmesiyle göreve gelen bir iflas organıdır. Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar iflas dairesi bulunur.
- İflasın açıldığını gerekli yerlere (tapu sicili, borsalar, bankalar vs.) bildirmek, ilan etmek

- Müflisin mallarının defterini tutup bunlarla ilgili muhafaza tedbirlerini almak
- Tasfiye usulünü belirlemek
- Basit tasfiyeye karar verirse bunu bizzat yapmak
- Adi tasfiyede alacaklıları birinci toplantıya çağırmak ve bu toplantıya başkanlık etmek
- İflas idaresini denetlemek

BİRİNCİ ALACAKLILAR TOPLANTISI

- Adi tasfiye yapıldığı takdirde, adi tasfiyenin ilanı ile iflas dairesi tarafından toplantıya çağrılan ve bu ilanda belirtilen yer, gün ve saatte iflas müdürü veya yardımcısının başkanlığında alacaklıların yaptığı toplantıya denir.
- Toplantı yeter sayısı, bilinen alacaklar tutarının en az dörtte birinin temsil edilmesi halinde oluşur. Kararlar, alacaklı sayısı değil, alacak tutarı çoğunluğu ile verilir. Bu toplantının kararlarına karşı, şikayet yoluyla 7 gün içinde İcra Mahkemesine başvurulabilir.
- İflas idaresine aday göstermek
- İflasın tasfiyesi için gerekli olan acele kararları vermek
- Müflisin ticari işletmesinin devamına, mağazalarının açılmasına karar vermek
- İflasın açılması ile durup da acele sonuçlandırılması gereken davalara devam edilmesine karar vermek
- Bazı malların pazarlıkla satılması hakkında acele kararları vermek

İFLAS BÜROSU

- Birinci alacaklılar toplantısında iflas müdürü başkanlığında bir ya da birkaç alacaklının oluşturduğu kurula denir.
- Tek görevi, birinci alacaklılar toplantısında kullanılan oyların geçerli olup olmadığı hakkındaki uyuşmazlıkları çözmektir

İFLAS İDARESİ

- Birinci alacaklılar toplantısında gösterilen adaylar arasından icra mahkemesince seçilen 3 kişiden oluşur ve iflas masasının kanuni temsilcisi olan iflas organına iflas idaresi denilir.

- İflas idaresi üyeleri alacaklılardan oluşabileceği gibi üçüncü kişilerden de oluşabilir.
- İflas idaresi kararlarını çoğunlukla alır. 3 üye de toplantıya katılmamışsa iflas müdürü bu görevi üstlenerek iflas idaresi adına tek başına karar alır.
- İflas idaresi, müflisin ve alacaklıların değil, iflas masasının kanuni temsilcisidir. İflas idaresi, iflas dairesinin denetimi arındadır.
- İflas idaresi seçilmesinden itibaren en geç 3 ay içinde cetveli hazırlayıp iflas dairesine verir.
- İflas dairesinin denetimi altında iflas masasını idare ve tefsiye etmek
- Belirli bir miktarı geçmeyen uyuşmazlıklarda doğrudan doğruya sulh ve tahkim yoluna başvurmak
- İflas masası ile ilgili davaları takip etmek
- Müflis adına gelen mektupları açmak
- Birinci alacaklılar toplantısının verdiği acele satışları yapmak
- Masa alacaklarını tahsil etmek
- İflas masasının pasifini tespit etmek
- Üçüncü kişilerin istihkak iddiaları hakkında karar vermek
- Sıra cetveli/pay cetveli düzenlemek
- Paraları paylaşmak
- Alacağını tamamen veya kısmen elde edemeyen alacaklılara borç ödemedен aciz belgesi vermek
- Tasfiye sonunda ATM' den iflasın kapatılmasını istemek
- İflas idaresi görevlileri, görevlerini yaparken kusurlarıyla verdikleri zararlardan kendileri sorumludur.

İKİNCİ ALACAKLILAR TOPLANTISI

- Sıra cetvelinin ilanıyla, bu ilanda belirtilen yer ve günde alacaklıların yaptığı toplantıya denir.
- Bu toplantıya alacağı sıra cetveline yazılmış gerçek alacaklılar katılır. Bu toplantıya da iflas müdürü başkanlık eder.

- Toplantıya davet ilanı toplantı gününden en az 20 gün önce yapılır.
- Kararlarına karşı şikayet yoluyla icra mahkemesine başvurulabilir.
- Konusu mülkiyet olan istihkak iddiaları hakkında iflas idaresince verilen kararları nihai olarak karara bağlamak
- Bazı masa mallarının pazarlıkla satılmasına karar vermek
- Müflisin iflas içi konkordato teklifini görüşmek
- Belli bir miktarın üzerindeki alacaklarda, iflas idaresine sulh ve tahkim yetkisi vermek
- Adi iflas tasfiyesinin 6 aydan fazla sürmesi durumunda basit tasfiye usulünün uygulanmasına karar vermek.

NOT: İkinci alacaklılar toplantısının yapılabilmesi için sıra cetvelinin kesinleşmesi gerekmez.

	GENEL HACİZ YOLU	KAMBİYO S.Ö.HACİZ YOLU	İLAMLİ İCRA	GENEL İFLAS YOLU	KAMBİYO S.Ö.İFLAS YOLU
ÖDEME	7 GÜN	10 GÜN	7 GÜN	7 GÜN	5 GÜN
İTİRAZ	7 GÜN – İCRA DAİRESİNE	5 GÜN – İCRA MAHKEMESİNE	YOK	7 GÜN – İCRA DAİRESİNE	5 GÜN – İCRA DARESİ + ATM
MAL BEYANI	7 GÜN	10 GÜN	7 GÜN	YOK	YOK
ŞİKAYET	7 GÜN – İCRA MAHKEMESİNE	<u>Senedin kambiyo senedi olmadığı ve alacaklının meşru hamil olmadığı</u> iddiasıyla <u>5 GÜN</u> – diğerleri 7 GÜN – İCRA MAHKEMESİNE	7 GÜN – İCRA MAHKEMESİNE	7 GÜN – İCRA MAHKEMESİNE	5 GÜN – İCRA DAİRESİ + ATM

	İLAMSIZ RPÇY	İLAMLİ RPÇY
TAŞINIR REHNİ	Ödeme-15 gün İtiraz-7 gün-İcra Dairesine Mal beyanı – yok Şikayet – 7 Gün – İcra Mahkemesine	Ödeme – 7 gün İtiraz – yok Mal beyanı – yok Şikayet – 7 Gün – İcra Mahkemesine
TAŞINMAZ REHNİ	Ödeme-30 gün İtiraz-7 gün-İcra Dairesine Mal beyanı – yok Şikayet – 7 Gün – İcra Mahkemesine	Ödeme – 7 gün İtiraz – yok Mal beyanı – yok Şikayet – 7 Gün – İcra Mahkemesine

GENEL ŞİKAYET SEBEPLERİ

- KANUNA AYKIRILIK – 7 GÜN
- İŞLEMİN OLAYA UYGUN DÜŞMEMESİ (Takdir yetkisinin kötü kullanımı) – 7 GÜN
- HAKKIN YERİNE GETİRİLMEMESİ (İşlemin yapılmaması) – SÜRESİZ
- İŞLEMİN SÜRÜNCEMEDE BIRAKILMASI – SÜRESİZ
- KAMU DÜZENİNE AYKIRILIK – SÜRESİZ

TALİK (ERTLEME) SÜRELERİ

1. Borçlunun yakınlarından birinin ölümü; bu yakınları eşi, kan ve sıhrîyet itibariyle alt soy ve üstsoyudur. (kardeş, nişanlı, vekilin ölümü erteleme nedeni değildir!)	Bu durumda ölüm günü dâhil 3 gün icra takip işlemi yapılamaz.
2. Borçlunun ölümü (alacaklının ölümü erteleme nedeni olmaz)	Mirasçılar mirası kabul etmişlerse 3 gün; açıkça kabul veya ret etmemişlerse 3 ay icra takip işlemi yapılamaz.
3. Borçlunun tutuklu veya hükümlü olması	Borçlu kendisine bir temsilci atayınca kadar (veya sulh hukuk vasi atayana kadar) hakkında icra takip işlemi yapılamaz.
4. Borçlunun asker olması	
5. Borçlunun ağır hasta olması	

- **DEVLETE KARŞI TAZMİNAT DAVASI** - İcra ve iflas organlarının (iflas idaresi ve konkordato komiseri hariç) hukuka aykırı işlemleri nedeniyle DEVLETE KARŞI TAZMİNAT DAVASI > Genel Mahkemede > 1 yıl-10 yıl
- **GEÇİKMİŞ İTİRAZ** - Engel ortadan kalktığı andan itibaren 3 gün içinde, en geç hacizli malların satışı tamamlanana kadar – İcra Mahkemesine yapılır.
- **İTİRAZIN GEÇİCİ KALDIRILMASI** – 6 AY – İCRA MAHKEMESİ
- **İTİRAZIN KESİN KALDIRILMASI** – 6 AY – İCRA MAHKEMESİ
- **İTİRAZIN İPTALİ DAVASI** – 1 YIL – GENEL MAHKEME
- **BORÇTAN KURTULMA DAVASI** – İtirazın geçici kaldırılması kararından itibaren 7 GÜN – GENEL MAHKEME
- **MENFİ TESPİT DAVASI** – PARA ALACAKLIYA ÖDENMEDİĞİ MÜDDETÇE HER ZAMAN – GENEL MAHKEME
- **İSTİRDAT (İADE) DAVASI** – PARA ALACAKLIYA CEBRİ İCRA İLE ÖDENDİKTEN İTİBAREN 1 YIL İÇİNDE – GENEL MAHKEME
- **MAL BEYANINDA BULUNMAMA** – 3 AYI GEÇMEYECEK ŞEKİLDE HAPİSLE TAZYİK
- **YALAN MAL BEYANINDA BULUNMA** – 3 AY-1 YIL ARASI HAPİS CEZASI
- **HACİZ TALEP ETME SÜRESİ** – Ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 YIL
- **BORÇLUNUN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN OLAN ALACAKLARI İÇİN GÖNDERİLEN 89 İHBARNAMESİNDE ÖDEME VE İTİRAZ SÜRELERİ** – 1. Ve 2. İhbarnamelerde ödeme 7 gün, itiraz 7 gün – 3. İhbarnamede ödeme 15 gün, itiraz yok (menfi tespit davası açmalı)

- **HACZE İŞTİRAK SÜRESİ** – Mevcut takipte hacze başlanmış olmalı ve haczedilen mallardan ilki satılıp da parası vezneye girene kadar iştirak mümkündür.
- **HACİZDE İSTİHKAK DAVASI** – 7 GÜN – İCRA MAHKEMESİ
- **İFLASTA İSTİHKAK DAVASI** – 3.KİŞİ AÇACAĞSA 7 GÜN İCRA MAHKEMESİ, İFLAS İDARESİ AÇACAĞSA SÜRESİZ GENEL MAHKEME
- **HACİZLİ TAŞINIR MALIN SATIŞINI İSTEME SÜRESİ** – 6 AY – **SATILMASI** - 2 AY
- **HACİZLİ TAŞINMAZ MALIN SATIŞINI İSTEME SÜRESİ** – 1 YIL – **SATILMASI** - 3 AY
- **Satış işleminin yapılması için masraf yatırma (depo etme) süresi** – 15 GÜN
- **İhaledeki mal için elektronik ortamda teklif verme süresi**
 - Taşınırsa 10 gün
 - Taşınmazsa 20 gün
- **İHALENİN FESHİ** – ihale tarihinden itibaren 7 gün (Öğrenmeye bağlıysa öğrenince 7 gün – genel süre 1 yıl)
- **SIRA CETVELİNE KARŞI ŞİKAYET** – 7 gün – icra mahkemesi
- **SIRA CETVELİNE KARŞI İTİRAZ DAVASI** – 7 gün – genel mahkeme (iflasta 15 gün)
- **ACİZ BELGESİNE BAĞLI ALACAK İÇİN ZAMANAŞIMI SÜRESİ** – 20 YIL
- **İLAMIN ZAMANAŞIMI SÜRESİ** – 10 YIL
- **İHTİYATİ HACİZ KARARININ TAMAMLAYACI OLARAK YAPILACAK İŞLEMLER** – HACZİN UYGULANMASINI (infazını) isteme süresi 10 GÜN – TAKİP BAŞLATMA SÜRESİ 7 GÜN
- **TAKİPLİ İFLAS SONRASI İFLAS DAVASI AÇMA SÜRESİ** – Ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 YIL
- **İFLAS TALEBİNDEN İFLAS KARARI VERİLENE KADAR VAZGEÇİLEBİLİR** – 1 AY GEÇMEDEN İFLAS TALEBİ YENİLENEMEZ.
- **TAKİPLİ İFLASTA, ATM İFLAS KARARI SONRASI BORÇLUYA 7 GÜNLÜK DEPO SÜRESİ VERİR, TAKİPSİZ İFLASTA SÜRE VERİLMEZ.**
- **İFLASTA TASFİYE ŞEKLİNİ** – İFLAS DAİRESİ 2 AY İÇİNDE BELİRLER

- ADİ TASFİYE kural olarak 6 AY İÇİNDE BİTİRİLMELİDİR.
- **İFLASTA SIRA CETVELİ** – İFLAS İDARESİ HAZIRLAR – 2 AY (+2 AY EK SÜRE) İÇİNDE
- **TASARRUFUN İPTALİ DAVASI** – GENEL MAHKEME – İŞLEMDEN İTİBAREN 5 YIL
 - SON 1 YIL İÇİNDEKİ İVAZLI-İVAZSIZ İŞLEMLERİ
 - SON 2 YIL İÇİNDEKİ İVAZSIZ İŞLEMLERİ
 - SON 5 YIL İÇİNDEKİ ZARAR KASTIYLA YAPITIĞI BÜTÜN İŞLEMLERİ
- GEÇİCİ KONKORDATO MÜHLETİ – 3 AY + 2 AY - ATM
- KESİN KONKORDATO MÜHLETİ – 1 YIL